

Hernesaaren osayleiskaavan selostus

Kaavakartta nro 12385

Helsinki

Kannen kuva, Asemakaavoitus ja Tietoa Oy

© Helsingin kaupunki, Kaupunkiympäristö, Asemakaavoituspalvelut 2017

Tekstin toimitus: Jari Huhtaniemi, Matti Kaijansinkko, Matti Neuvonen, Teemu Vuohoniemi, Mari Soini
Pekka Leivo, Jarkko Nyman, Karri Kyllästinen

Valokuvat ja piirrokset: Asemakaavoitus, Länsisatama-tiimi ellei toisin mainita

Graafinen suunnittelu ja taitto: Jari Huhtaniemi

HERNESAAREN OSAYLEISKAAVAN SELOSTUS
OSAYLEISKAAVAKARTTA NRO 12385.
PÄIVÄTTY 19.1.2016

Osayleiskaava koskee:

Helsingin kaupungin
20. kaupunginosan (Länsisatama) Hernesaaren osa-aluetta ja
53. kaupunginosan (Ulkosaaret) Länsisaarten osa-aluetta

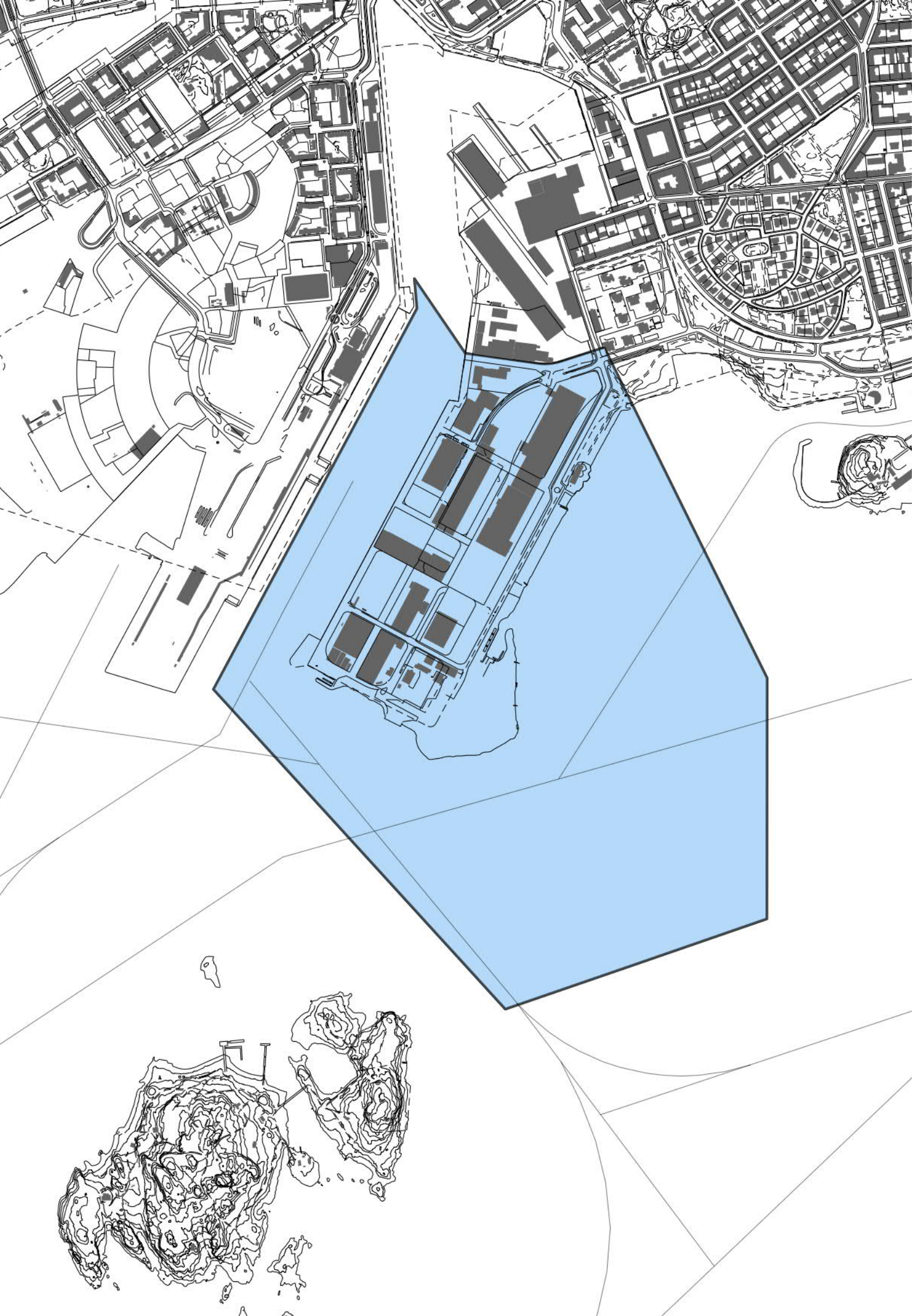
Kaavan nimi:
Hernesaaren osayleiskaava
Hankenumero: 0836_1
HEL 2011-003791, (Kslk dnro 2005-407)

Laatija:
Helsingin kaupungin asemakaavoituspalvelu

Vireilletulosta ilmoittaminen: 15.11.2006
Kaupunkisuunnittelulautakunta: 26.1.2016
Nähtävilläolo (MRL 65 §): 12.2.-14.3.2016
Kaupunkisuunnittelulautakunta: muutettu 14.2.2017
Nähtävilläolo (MRL 65 §): 3.3.-3.4.2017
Kaupunkiympäristölautakunta: selostusta täydennetty 26.9.2017
Hyväksyminen: kaupunginvaltuusto 17.1.2018
Voimaantulo: 18.4.2019

Alueen sijainti:
Osayleiskaava-alue sijaitsee Helsingin kantakaupungin eteläisellä ranta-alueella Eiran ja Ullanlinnan länsipuolella. Alue rajautuu pohjoisessa Matalasalmenkujaan ja Laivakatuun ja muilta osin mereen.

YHTEYSHENKILÖT KAAVAN VALMISTELUSSA:

Helsingin kaupunkiympäristön toimiala

Yleiskaavoitus:
tiimipäällikkö Matti Kaijansinkko
arkkitehti Jari Huhtaniemi
Kaupunkitila- ja katusuunnittelu:
maisema-arkkitehti Mari Soini
Kaavapiirtäminen:
suunnitteluavustaja Annikki Vartiainen
suunnitteluavustaja Hilpi Turpeinen
Liikenne- ja katusuunnittelu:
liikenneinsinööri Teemu Vuohtoniemi
Rakennussuojelu:
arkkitehti Sakari Mentu
Teknistaloudellinen suunnittelu:
insinööri Jarkko Nyman,
korkotasot ja yhdyskuntatekniikka
diplomi-insinööri Matti Neuvonen,
ympäristömelu
diplomi-insinööri Karri Kyllästinen,
kaavatalous
diplomi-insinööri Pekka Leivo,
maaperän rakennettavuus
diplomi-insinööri Kaarina Laakso,
ympäristöturvallisuus
insinööri Kati Immonen,
maaperän ja sedimenttien
pilaantuneisuus
Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit:
tonttiosastopäällikkö Sami Haapanen,
maaomaisuuden kehittäminen ja tontit
johtava tonttiasiamies Ilkka Aaltonen,
yritystontit
kiinteistölakimies Kristian Berlin,
asuntotonttitoimsto
projektijohtaja Markku Savolainen,
pohjarakennus
Vuorovaikutus:
vuorovaikutussuunnittelija
Juha-Pekka Turunen
Asuntotuotanto:
tiimipäällikkö Kaarina Rötsä
Rakennusvalvontapalvelut:
arkkitehti Ulla Vahtera
Ympäristöpalvelut:
ympäristötarkistaja Anu Haahla
Liikenneliikelaitos (HKL):
rata- ja pysäkkisuunnittelija
Mikko Metsola
ratasuunnittelija Jarno Portti
Pelastuslaitos:
vanhempi palotarkastaja Juha Rintala

Muut Helsingin kaupungin toimialat

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala:
johtava arkkitehti Mia Kuokkanen,
tilapalvelut
erityissuunnittelija Carola Harju,
tilapalvelut
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala:
tilapalvelupäällikkö Matti Kuusela,
tilapalvelut
ulkoilupalvelupäällikkö Stefan Fröberg,
liikunta ulkoilupalvelut
yksikön päällikkö Jyrki Inkinen,
liikuntapaikat, läntinen alueyksikkö
projektisuunnittelija Klas Fontel,
julkinen taide -yksikkö
tutkija Sari Saresto,
kulttuuriympäristöt
arkkitehti Mikko Lindqvist,
kulttuuriympäristöt
Sosiaali- ja terveystoimiala:
arkkitehti Pirjo Sipiläinen,
tilapalvelut
Kaupunginkanslia:
projektinjohtaja Outi Säntti,
aluerakentaminen

Muut viranomaistahot

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ELY:
alueidenkäyttöpäällikkö
Brita Dahlqvist-Solin
Helen Oy:
kiinteistöpäällikkö Kyösti Oasma
Helen Sähköverkko Oy:
projektipäällikkö Tero Korhonen
projektisuunnittelija Kari Jäske
Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY):
aluepäällikkö Saara Neiramo
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä:
joukkoliikennesuunnittelija Lauri Räty
liikennesuunnittelija Emilia Hakala
Museovirasto:
intendentti Elisa El Harouny
Liikennevirasto:
ylitarkastaja Jani Koiranen
Helsingin Satama Oy:
suunnittelupäällikkö Satu Aatra

LIITTEET

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma 15.11.2006

Sijaintikartta

Ilmakuva

Osayleiskaavan nro 12385 kartta

Havainnekuva

Ote maakuntakaavasta

Ote 2. vaihemaakuntakaavasta

Ote Yleiskaava 2002:sta

Ote Helsingin uudesta yleiskaavasta (kaupunginvaltuusto 26.10.2016)

Arctech Helsinki Shipyard -telakan vuokra-alue -kartta

Täyttö- ja kaivu kartta

Hernesaaren liikennesuunnitelmaluonnos

Hernesaaren katujen poikkileikkaukset

Vesihuollon yleissuunnitelma

Energiahuollon yleissuunnitelma (kaukolämpö, kaukojäähdytys ja kaasu)

Jätteen putkikeräys

Sähköverkon yleissuunnitelma

Tietoliikenteen yleissuunnitelma

Maaperäkartta

Merensyvyyskartta

ERILLISET LIITTEET

Fordin talo, rakennushistoriaselvitys, Arkkitehtuuri- ja muotoilutoimisto Talli, 18.4.2011

Valtion viljavarasto, rakennushistoriaselvitys, Arkkitehtuuri- ja muotoilutoimisto Talli, 18.4.2011

Fordin talon kulttuurikäyttöselvitys, Arkkitehtuuri- ja muotoilutoimisto Talli, 20.12.2011

Hernesaaren osayleiskaavan kaupallisten palveluiden mitoitus ja sijoittelu kaupunkirakenteeseen, Santasalo, 15.12.2015

Asumisen profiili Länsisataman alueella, kaupunkisuunnitteluvirasto, tutkimustoimisto, 18.11.2011

Hernesaaren osayleiskaavaehdotuksen varjotutkielma, kaupunkisuunnitteluvirasto, asemakaavaosasto 2016

Hernesaari, Länsisatama, Kaivu-, täyttö- ja pohjarakennetarkastelu, Ramboll, 30.9.2015, päivitetty 4.12.2015, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Hernesaari, Länsisatama, Kaivu-, täyttö-, ja pohjarakennetarkastelun lisävaihtoehdot, Ramboll 15.12.2015, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Ympäristötekninen tutkimusraportti, täydentävät tutkimukset Hernesaaren alueella, Vahanen Environment Oy, 4.11.2014, LUONNOS, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Sedimenttitutkimusraportti ja kustannusarvio, Hernesaari, Venesatama, rantapuisto ja risteilijälaituri, Vahanen Environment Oy, 13.11.2014, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Vesihuollon yleissuunnitelma, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek 2017

Hernesaari, ympäristömeluselvitys, Akukon Oy, 10/2015, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Hernesaaren osayleiskaava-alueen aallokkotarkastelu, Ilmatieteenlaitos, 2012, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Hernesaaren osayleiskaava-alueen virtausmalliselvitys, Suomen ympäristövaikutusten arviointikeskus Oy, 30.6.2011, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Hernesaaren osayleiskaava-alueen tuulisuuskartoitus, WSP Finland Oy, 2012, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Hernesaaren osayleiskaava-alueen meriluontoon liittyvät selvitykset 2010, Alleco Oy, 05/2011

Hernesaaren osayleiskaavaluonnoksen mukaisten vesistötöiden vaikutus alueen pohjaeläimistöön ja Vantaanjoen kalaväylään, Kala- ja vesitutkimuskeskus Oy, 05/2011

Liikenteen typenoksidi- ja pienhiukkaspäästöjen leviämismallinnus Telakkakadun alueella ja arvio ilmanlaadusta Hernesaaressa -selvitys, Ilmatieteen laitos, ilmanlaadun asiantuntijapalvelut, 29.08.2012

Hernesaaren osayleiskaavan aloitusvaihe, viranomaisneuvottelumuistio 1.2.2008

Hernesaaren osayleiskaavaehdotus, viranomaisneuvottelumuistio 4.6.2012

Hernesaaren alueidentiteetti, Helsingin kaupunki, 2013

Hernesaaren liikennejärjestelmäselvitys, KSV/2017

Vuorovaikutusraportti 7.2.2012, täydennetty 18.9.2012, 2.10.2012 ja 29.1.2013

Vuorovaikutusraportti II 19.1.2016, täydennetty 31.1.2017 ja 26.9.2017

Näkymä Ursinin kallioilta, Asemakaavoitus ja Tietoa Oy

MUU KAAVAA KOSKEVA AINEISTO

Hernesaaren väestöennuste, Helsingin kaupungin tietokeskus, 15.11.2011

Ilmanpäästöselvitykset:

Helsingin Länsisataman matkustajalaivojen hajupäästöjen leviämismallilaskelmat, Ilmatieteenlaitos, 3.5.2007, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Helsingin Länsisataman matkustajalaivojen päästövaikutusten arviointi leviämismallilaskelmin, Ilmatieteenlaitos, 1.10.2002, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Meluselvitykset:

Hernesaaren osayleiskaava-alueen ympäristömeluselvitys, Insinööritoimisto Akukon Oy, 11/2011, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Hernesaari, Ympäristömeluselvitys 2010, täydentävät melutarkastelut, Insinööritoimisto Akukon Oy 12/2010, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Hernesaari, Ympäristömeluselvitys, päivitys 2010, Insinööritoimisto Akukon Oy 12/2010, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Hernesaari, Ympäristömelun jatkoselvitys kevät 2009, Insinööritoimisto Akukon Oy 8/2009, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Hernesaari, Ympäristömeluselvitys, Insinööritoimisto Akukon Oy 10/2008, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Julkisivun äänieristys laivamelua vastaan, Mitoitusmenettely, TL-Akustiikka, 2011-07, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Jätkäsaaren osayleiskaava: laivamelu ja rakennusten ulkoseinien äänieristys, Laivamelun äänieristysluku ja eristyksen arviointimenettely, Insinööritoimisto Akukon Oy 30.12.2005, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Jätkäsaaren osayleiskaava: laivamelu ja rakennusten ulkoseinien äänieristys, Julkisivurakenteiden äänieristyksen toteuttaminen, Insinööritoimisto Akukon Oy 30.12.2005, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Rakennettavuuselvitykset:

Hernesaaren täyttö- ja pohjarakennustarkastelu 2014, SIPTI Infra Oy, 14.8.2014, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Hernesaaren osayleiskaava-alueen alustava täyttö- ja pohjarakennussuunnitelma, FCG Planeko Oy 29.8.2008, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Maaperän ja merenpohjan pilaantuneisuusselvitys:

Hernesaari, Kvaerner Masa Yards Oy, Ympäristötekninen perusselvitys, WSP Environmental Oy 04/2005, kiinteistövirasto/tonttiosasto

Hernesaaren osayleiskaava-alue, Maaperän haitta-ainetutkimusten yhteenveto 2012, FCG Suunnittelu ja Tekniikka Oy, 9.7.2013, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Hernesaaren osayleiskaava-alueen maaperän haitta-ainetutkimusten yhteenveto ja alustava riskinarviointi, Finnish Consulting Group Oy, 1.12.2010, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Hernesaaren osayleiskaava-alue, Maaperän haitta-aineiden tutkimusraportti, lisätutkimukset ja yhteenveto aiemmista tutkimuksista, Finnish Consulting Group 27.1.2009, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Hernesaaren osayleiskaava-alue, Maaperän haitta-aineiden tutkimusraportti, lisätutkimukset ja yhteenveto aiemmista tutkimuksista, Finnish Consulting Group Oy 5.5.2008, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Hernesaari, sedimenttien lisätutkimus, Tutkimusraportti, rakennusvirasto, FCG Suunnittelu ja Tekniikka Oy 3.11.2015, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Hernesaaren osayleiskaava-alueen sedimenttitutkimukset 2012, Tutkimusraportti, tarkentavat lisätutkimukset, FCG Suunnittelu ja Tekniikka Oy, 31.5.2013, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Hernesaaren osayleiskaava-alueen sedimenttitutkimukset, Tutkimusraportti Finnish Consulting Group Oy, 27.1.2012, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Hernesaaren osayleiskaava-alueen sedimenttitutkimukset, Tutkimusraportti, Finnish Consulting Group Oy, 9.4.2010, kaupunkisuunnitteluvirasto/tek

Vaarojen arviointiin liittyvät selvitykset:

Helsingin Energia, Suuronnettomuusvaarojen arviointi, Helsingin Energia, Munkkisaaren lämpökeskus, Pöyry Finland, 20.12.2012

Helsingin Energia, Suuronnettomuusvaarojen arviointi, Vaihe I, Helsingin Energia, Munkkisaaren lämpökeskus, Pöyry Finland, 17.12.2012

Turvallisuus ja kemikaalivirasto Tukes, 6638/36/2016, Arctech Helsinki Shipyard Oy, Helsingin telakka, määräaikaistarkastus 11.11.2016, tarkastuskertomus, 30.11.2016

Hernesaaren raitiotien yleissuunnitelma, KSV, 31.1.2017

Sisältö

1 Tiivistelmä 11

2 Osayleiskaavan kuvaus 12

Tavoitteet 13
Ilmastomuutokseen sopeutuminen ja kestävä kehitys 14
Mitoitus 14
Korttelialueet 16
Liikenne 27
Palvelut 28
Esteettömyys 32
Luonnonympäristö 32
Ekologinen kestävyys 38
Suojelukohteet 38
Yhdyskuntatekninen huolto 38
Maaperän rakennettavuus, pohjarakentaminen ja pilaantuneisuuden kunnostaminen 41
Ympäristöhäiriöt 46
Nimistö 51
Vaikutukset 51

3 Toteutus 58

4 Suunnittelun lähtökohdat 60

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet 60
Maakuntakaava 61
Yleiskaava ja maanalainen yleiskaava 62
Asemakaavat 63
Rakennusjärjestys 63
Kiinteistörekisteri 63
Rakennuskiellot 63
Muut suunnitelmat ja päätökset 63
Maanomistus 63
Muut lähtökohdat 63

5 Suunnitteluvaiheet 64

Vireilletulo 64
Kaavaehdotuksen nro 12099 käsittely 68
Kaavaehdotuksen nro 12385 käsittely 75
Osayleiskaavaratkaisun eri vaihtoehdot 80
Hernesaaren eteläkärjen ja venesataman vaihtoehtotarkastelut 82
Hernesaaren risteilymatkailun kehittäminen 82
Hernesaaren alueidentiteettityöpaja 84

6. Käsittelyvaiheet 86

Osayleiskaavaehdotuksen nro 12385 käsittelyvaiheet: 91

Kuvailulehti 95

Skyfoto 2011

1 Tiivistelmä

Osayleiskaava koskee Hernesaarta ja sitä ympäröiviä vesialueita Matalasalmenkujan eteläpuolella. Kaavaratkaisu mahdollistaa asemakaavoituksen kautta asumisen ja työpaikkojen sekä satama- ja puistoalueiden sijoittamisen Hernesaareen. Risteilylaivoille on osoitettu kahden nykyisen laituripaikan lisäksi yksi uusi laituripaikka. Venesatamaan suunnitellaan veneiden huoltoon ja säilytykseen liittyviä toimintoja ja vierasvenesatamaa, joita alueen monipuoliset matkailu- ja vapaa-ajan palvelut tukevat. Hernesaaren itärantaan on kaavailtu Merisataman ja Eiranrannan jatkeeksi rantapuistoa, jossa on lähiliikuntapalveluita ja vesiurheilukeskus. Tavoitteena on, että alueesta kehittyy Helsingin kantakaupungin matkailu- ja vapaa-ajan palveluiden merellinen keskittymä. Alueelle etsitään uusia ja omaperäisiä kaupunkiasumisen ratkaisuja.

Osayleiskaava-alueen nykyisen maa-alueen pinta-ala on noin 33 hehtaaria. Merialueille tehtäviä lisätäyttöjä on noin 8 hehtaaria ja kaivuja 2 hehtaaria, jolloin maapinta-ala tulee olemaan 39 hehtaaria. Rantapuiston pinta-ala on 7,5 hehtaaria. Asuntorakentamisen kerrosalatavoite on noin 285 000 k-m2, joka vastaa noin 6 900 asukasta. Työpaikka- ja palvelukerrosalatavoite on noin 150 000 k-m2, joka vastaa noin 3 000 työpaikkaa.

Kaavan toteuttamisen myötä alueen nykyiset rakennukset puretaan lukuun ottamatta Fordin tehdasrakennusta, Munkkisaaren teollisuustaloa, Valtion viljavarastoa, Löylyä ja Cafe Birgittaa. Telakkatoiminnot siirtyvät alueen pohjoispuolelle. Helikopterikenttää ei enää jatkossa sijoiteta toimintana alueelle.

Helsingin yleiskaava 2002:ssa alue on pääosin työpaikka-, teollisuus-, toimisto- ja satamatoimintojen aluetta. Osayleiskaava on oikeusvaikutteinen ja tulee korvaamaan alueella voimassa olevan yleiskaava 2002:n. Helsingin uudessa yleiskaavassa (kaupunginvaltuusto 26.10.2016) Hernesaaren osayleiskaava-alue on merkitty kantakaupunki (C2)- ja vesialueeksi. Helsingin kaupunki omistaa maa-alueen. Kaavoitustyö on käynnistetty Helsingin kaupungin aloitteesta.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty liitteenä olevan osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti. Kaavan valmisteluun liittyen asemakaavaosastolle on saapunut osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta, suunnitteluohjelmasta, luonnoksesta ja tarkistetusta luonnoksesta nro 12099 yhteensä 65 mielipidettä. Kaupunkisuunnittelulautakunta esitti kaavaehdotuksen hyväksymistä 2.10.2012. Kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä ja siitä saatiin lausunnot, kirjeitä (3 kpl) ja muistutuksia (4 kpl). Esitetyt huomautukset kohdistuivat meritäyttöihin, helikopterikentän sijoittamiseen, liikenteen sujuvuuteen ja määrään, risteilysatamatoimintoihin, toteutuskustannuksiin, vesiliikenteeseen, lumen vastaanottoon, P/TY -alueen ja venesataman käyttömahdollisuuksiin, ympäristövaikutusten arviointiin ja erityissuunnittelualue (ES-4) merkintään. Kaavaehdotukseen tehtiin muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohtaisesti kaavaselostuksen luvussa 5 Suunnitteluvaiheet.

Kaupunginhallitus päätti 19.6.2013 palauttaa osayleiskaavaehdotuksen nro 12099 siten valmisteltavaksi, että nykyisen selvitysalueen varauksesta luovutaan ja asuntorakentamisen ja risteilijälaivasataman tilatarpeet toteutetaan ensisijaisesti olemassa olevan Hernesaaren puitteissa. Kaavan palauttamispäätöksen jälkeen kaupunkisuunnitteluvirastolle on saapunut kaksi osayleiskaavan valmistelua koskevaa mielipidekirjettä. Palautuksen jälkeen Hernesaaren osayleiskaavaehdotuksen numero 12099 on muutettu numeroksi 12385 teknisistä syistä.

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti asettaa 19.1.2016 päivätyn ja 14.2.2017 muutetun osayleiskaavaehdotuksen nro 12385 julkisesti uudelleen nähtäville. Kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä 3.3.-3.4.2016 ja siitä saatiin lausuntoja ja muistutuksia (6kpl). Muistutuksissa huomautukset kohdistuivat kaupunkirakenteeseen ja rakentamisen määrään, venesatamaan ja veneilyyn, liikenteeseen, puistoon, Fordin taloon ja ympäristövaikutuksiin. Kaavaehdotukseen ei tehty muutoksia.

Kaavakartan havainnekuva

2 Osayleiskaavan kuvaus

Tavoitteet

Osayleiskaavan tavoitteena on liittää alue rakenteellisesti ja kaupunkikuvallisesti osaksi kantakaupunkia. Tavoitteena on tehdä monipuolisia ja omaleimaisia asuntokortteleita. Hernesaaressa pyritään rakentamisen laatuun, joka mielletään korkeatasoiseksi asuntojen koosta, toteutustavasta, hallintamuodosta ja hintatasosta riippumatta. Tärkeä osa hyvää asumista on myös lähiympäristön laatu palveluineen sekä rakennusten yleisten tilojen viihtyisyys.

Hernesaareen muodostuu monipuolinen valtakunnallisesti vetovoimainen matkailu- ja vapaa-ajan palveluiden keskittymä, joka tukeutuu rantapuistoon, venesatamaan ja risteilymatkailuun. Kansainvälisesti ympäristötaiteestaan tunnetun rantapuiston avomerimaisema, yleinen sauna, ravintolat ja kahvilat, lähiliikuntapalvelut ja vesiurheilukeskus muodostavat houkuttelevan kokonaisuuden kaupunkilaisten ja matkailijoiden vapaa-ajan viettoon. Harrastus- ja kilpailutoiminta vesiurheilun eri muodoissa on aktiivista ja lisää Helsingin kansainvälistä tunnettavuutta.

Joukkoliikenteeseen tukeutuvan alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa kiinnitetään huomiota suunnitteluratkaisuiden energiatehokkuuteen.

Kaavaratkaisu edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista siten, että kaupunginosia kehitetään monipuolisina ja alueen tunnistettavaa identiteettiä sekä merellistä Helsinkiä vahvistetaan. Jatkossa asemakaavoitus lisää luovutettavaa asuin- ja muuta rakennusoikeutta ja sen myötä asuntoja ja työpaikkoja sekä maanmyynti- ja vuokratuloja.

Asuminen

Tavoitteena on tehdä houkuttelevaa, laadukasta ja urbaania kerrostaloasumista. Laadukkailla asuntoalueilla taataan monipuolinen väestö- ja asuntorakenne, jossa painotetaan asumismuotojen moninaisuutta, runsautta ja uudentyyppisiä kaupunkiasumisen muotoja.

Työpaikkarakenne ja palvelut

Hernesaarta kehitetään työpaikkarakenteeltaan monipuolisena kantakaupungin laajenemisalueena, jonka erityispiirteenä ovat vapaa-aikaan ja matkailuun liittyvät elinkeinot kuten hyvinvointipalvelut. Alueelle varataan tilaa vapaa-aikaan ja veneilyyn liittyvän kaupan ja toiminnan keskittymälle.

Julkiset palvelut, kuten päiväkodit ja koulut, mitoitetaan alueen sisäisen tarpeen mukaan. Kaupallisten palveluiden osalta tavoitellaan toimivia lähipalveluja, jotka ovat arvioitu matkailija- ja väestömäärä huomioiden mahdollisia. Alueella luodaan kuitenkin edellytyksiä seudun mittakaavassa toimivien kaupallisten palveluiden sijoittumiselle.

Liikenne

Alueen joukkoliikenneratkaisu perustuu raitiotieyhteyteen, joka kulkee Hernesaaresta Telakkakadun ja Bulevardin kautta keskustaan. Hernesaari kuuluu kantakaupungin pyöräliikenteen pääverkkoon. Hernesaareen suunnitellaan sujuvat ja esteettömät jalankulun ja pyöräilyn reitit. Lisäksi jatkossa tutkitaan mahdollisuuksia vesibussiverkoston kehittämiselle osana risteilymatkailijoille suunnattuja palveluita.

Virkistys ja liikunta

Hernesaaren itärannalle suunnitellaan korkeatasoinen rantapuisto, joka laajentaa Merisatamanrannan suosittua kävelyaluetta. Puisto ja siellä sijaitseva vesiurheilukeskus tarjoavat alueen asukkaille, kaupunkilaisille ja risteilymatkustajille monipuolisia merellisiä virkistys- ja liikuntamahdollisuuksia. Puisto on kansainvälisesti merkittävä matkailukohde, joka on kansainvälisesti tunnettu aaltoihin ja tuuleen liittyvästä ympäristötaiteestaan.

Venesatamat

Hernesaareen suunnitellaan venesatama, jonka toiminnan päätavoitteena on normaalin venesatamatoiminnan lisäksi mahdollistaa kansainvälisten merkittävien purjehduskilpailuiden järjestäminen, harrastustoiminnan esittely ja koulutus. Lisäksi venesatama toimii vierasvenesatamana palveluineen.

Jätkäsaari ja Hernesaari,
Asemakaavoitus ja Tietoa Oy

Risteilysatama

Tavoitteena on vahvistaa Helsingin vetovoimaisuutta risteilymatkailukohteena. Satama-alueelle osoitetaan lisää laituritilaa, jolloin Hernesaaressa voi vierailla samanaikaisesti kolme suurikokoista risteilyalusta. Alueelle ja lähiympäristöön matkailijoiden reittien varrelle varataan tilaa matkailuun liittyville palveluille ja linja-autoille. Kevyen liikenteen ja joukkoliikenteen yhteyksiä kehitetään keskustan ja risteilysataman välillä.

Yhdyskuntateknisen huollon erityisjärjestelyt

Jatkosuunnittelun tavoitteena on tutkia mahdollisuutta rakentaa alueelle jätteen putkikuljetusjärjestelmä. Venesataman eteläpuolelle toteutetaan lumenvastaanottopaikka.

Rakennussuojelu

Tavoitteena on, että alueen kulttuurihistoriallisesti merkittävät rakennukset, entinen Fordin tehdasrakennus ja Valtion viljavarasto säilyvät alueen teollisesta menneisyydestä kertovina rakennuksina, alueen maamerkkeinä ja kaupunginosan elävänä osana tarkoituksenmukaisessa ja rakennusten ominaisluonteeseen soveltuvassa käytössä.

Ilmastomuutokseen sopeutuminen ja kestävä kehitys

Tavoitteena on, että ilmastonmuutokseen sopeudutaan ottamalla huomioon merenpinnan nousu ja aaltoiluolosuhteet, tuulisuus ja hulevesien käsittely. Tavoitteena on edistää kestävää kehitystä energiatehokkailla ratkaisuilla.

Mitoitus

Osayleiskaava-alueen nykyisen maa-alueen pinta-ala on noin 33 hehtaaria. Merialueille tehtäviä lisätäyttöjä on noin 8 hehtaaria ja kaivuja 2 hehtaaria, jolloin ehdotuksen maapinta-ala tulee olemaan 39 hehtaaria. Rantapuiston pinta-ala on 7,5 hehtaaria. Asuntorakentamisen kerrosalatavoite on noin 285 000 k-m2, joka vastaa noin 6 900 asukasta. Työpaikka- ja palvelukerrosalatavoite on noin 150 000 k-m2, joka vastaa noin 3 000 työpaikkaa. Säilytettäviksi arvioitujen rakennusten kerrosala on noin 47 000 k-m2, joka sisältyy edelliseen lukuun.

Cafe Birgitta 2015, Helena Roschier

Port Olympico Barcelona 2012, Jari Huhtaniemi

Hernesaarenranta 2015, Helena Roschier

Hernesaaren risteilymatkustajien
kevyen liikenteen raitti 2012, Jari Huhtaniemi

Hernesaari 2015, Suomen ilmakuva

Korttelialueet

Lähtökohdat

Hernesaari on ollut vuosikymmeniä telakka- ja satamakäytössä. Ympäristö on pääosin jäsentymätön ja rosoinen. Hernesaaren maanpinnan korkeusasemat ovat 2–3 metriä merenpinnan yläpuolella. Maanpinta on päällystetty asfaltilla itärantaa lukuun ottamatta. Alueen kaupunkikuvaa hallitsevat suurimittakaavaiset peltivuoratut hallirakennukset. Alueen länsirannalla sijaitsee kaksi risteilyalusten laituripaikkaa. Risteilyalukset ankkuroivat Hernesaaren länsireunalla kesäkuukausina. Risteilymatkailun ja vesiurheilun kehittämiseksi Hernesaaren itärantaan on viime vuosina ohjattu vapaa-ajan toimintoja ja ravintola- ja kahvila palveluja. Itärannalta avautuvat näkymät meren yli kohti Suomenlinnaa. Asemakaavat määrittävät Hernesaaren itärannan osittain puistoalueeksi, jossa kulkee jalankulku- ja pyöräilyreitti. Hernesaaren eteläkärjessä on helikopterikenttä, jolta ei ole säännöllistä reittiliikennettä. Helikopterikentälle on valmistunut vuonna 2008 väliaikainen matkustajaterminaali.

Hernesaaren eteläosassa sijaitsee myös väliaikainen maanläjitysalue, lumenvastaanottopaikka ja veneiden huoltotoimintaa.

Telakan monumentaalisia halleja on alueella useampia. Arkkitehtitoimisto Gripenberg & Co on suunnitellut nykyisen Aker Yardsin käytössä olevia profiloidulla muovipinnoitetulla teräspellillä vuorattuja halleja Pihlajasaarenkadun molemmin puolin (suurlohkohalli, kombihalli) 1990-luvulla. Saaren autoteollisuuteen liittyvästä menneisyydestä kertoo myös Oy Volvo-Auto Ab:n toimintaa varten rakennetut tilat Hernematalankatu 3:ssa (Hernesaarenkatu 11). Kulttuurihistoriallisesti mielenkiintoisimmat säilyneet teollisuusrakennukset ovat entinen Fordin tehdasrakennus 1940-luvulta ja Valtion viljavarastoksi 1950-luvulla suunniteltu rakennuskokonaisuus.

Entinen Fordin talo, Henry Fordin katu 6

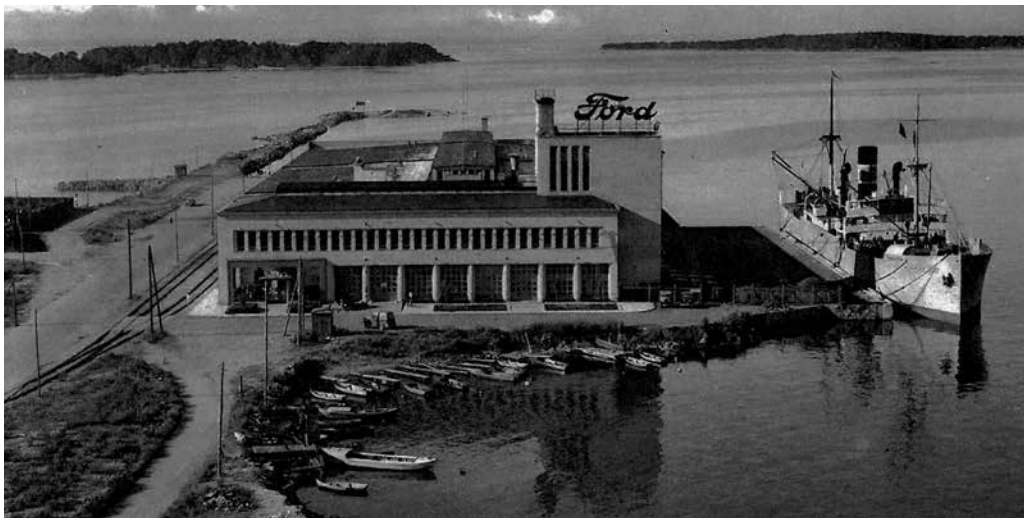
Sota-aikana, vuonna 1943 aloitettiin Hernesaaressa Fordin uuden kokoonpanolinjan rakentaminen. Se valmistui vuonna 1945. Rakennuksen suunnitteli arkkitehti Gunnar Nordström. Kookas kalkkihiekkatiilinen rakennus on edustava esimerkki aikakauden teollisuusarkkitehtuurista. Rakennuksen pitkiä julkisivuja jäsentävät pilasterit, joiden välissä on korkeat ruudutetut ikkunat. Useat yksityiskohdat, kuten vaneriseinäiset sisätilat, kertovat korkeatasoisesta suunnittelusta. Fordin toiminta jatkui Hernesaaressa aina vuoteen 1997 asti. Sen jälkeen rakennuksessa on ollut monia erilaisia toimijoita ja nykyisin päävuokralaisena on Tapahtumakeskus Telakka.

Kantakaupungin meritäytöt

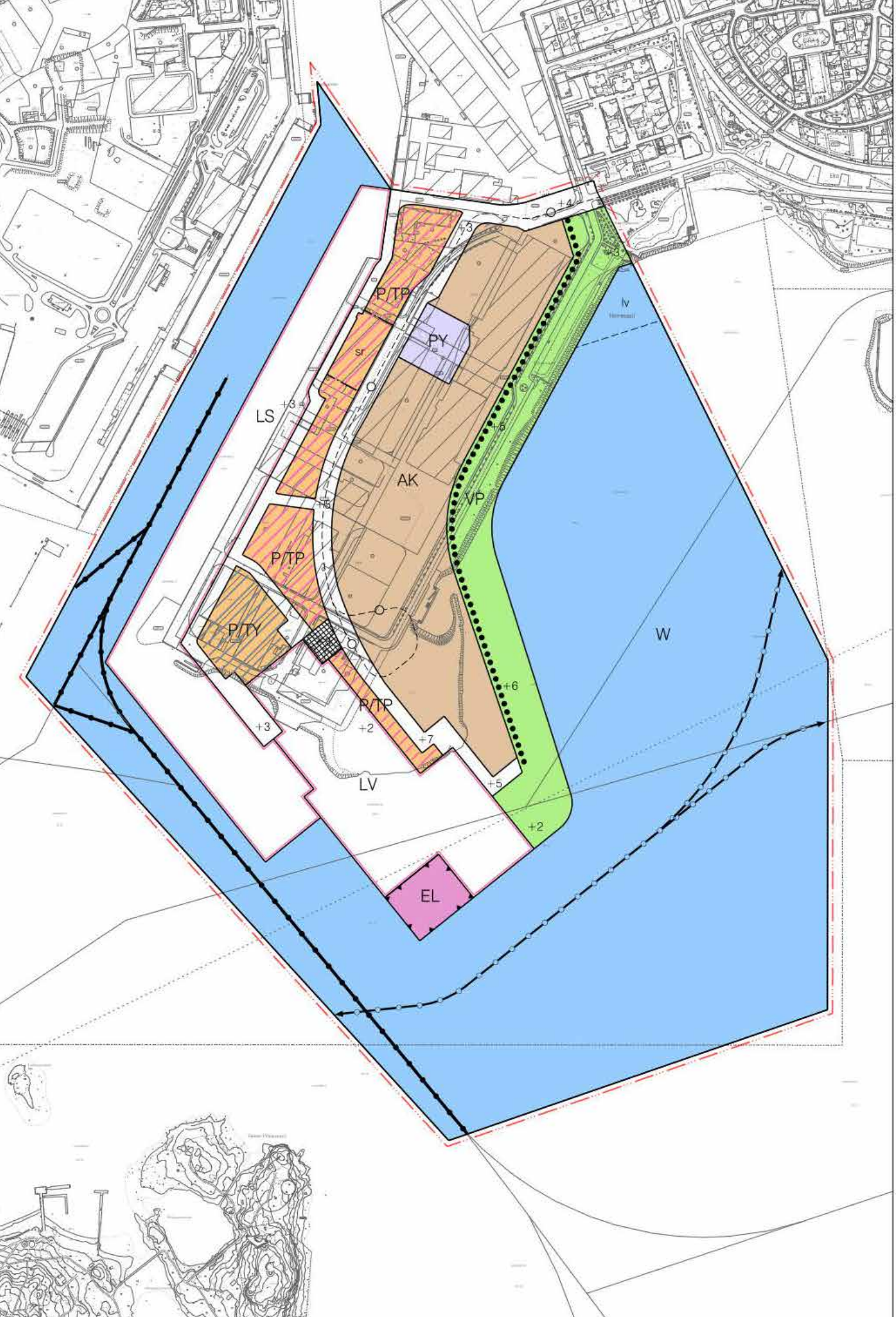
Valtion viljavarasto

Fordin talo 1946

Hernesaarenranta 2015, Jari Huhtaniemi

P/TP
PY
sr
LS
AK
V/P
lv
W
P/TP
P/TY
P/TP
LV
EL
+2
+3
+4
+5
+6
+7

Valtion viljavarasto, Laivakatu 3

Valtion viljavaraston käyttöön suunniteltu rakennuskokonaisuus sijaitsee Laivakatu 3:ssa. Sen ovat suunnitelleet vuonna 1953 arkkitehdit Aili ja Niilo Pulkka. Rakennuksen huomiota herättävin osa on kymmenkerroksinen, +43.8 korkeuteen kohoava viljasiilorakennus. Sen sisällä on 32 siiloa. Siilo-osaa jatkaa länteen matalampi viisikerroksinen varasto- ja konttoriosa. Siihen liittyy kolmikerroksinen asunto-osa, jossa on ollut kahdessa kerroksessa neljä asuntoa. Siilo-osan kaarevat seinät ovat maalattua betonia, konttori-, varasto- ja asunto-osa ovat julkisivuiltaan kalkkihiekkatiiltä. Arkkitehtuuri on tarkoituksenmukaista ja asiallista modernismia. Siilojen sekä elevaattoritornin arkkitehtoniset arvot ovat säilyneet verrattain hyvin, samoin asuinrakennuksessa on säilynyt paljon alkuperäistä. Viljan varastointi jatkuu siiloissa edelleen, myös asuinrakennus on alkuperäisessä käytössään. Kylmä tasovarasto on 1980-luvulla muutettu vuokrattaviksi toimistotiloiksi ja samalla sen alkuperäisasu on muuttunut huomattavasti. Purkauslaajennus ei edusta samaa arkkitehtonista laatua kuin muut alkuperäiseen kokonaisuuteen kuuluvat rakennukset. Se ei ole enää viljavaraston käytössä.

Munkkisaaren teollisuustalo

Arkkitehtitoimisto Matti Hakala suunnitteli kiinteistöosakeyhtiö Matalasalmenkatu 9 A vuonna 1965. Rakennuksessa on viisi kerrosta ja se on tyypillinen esimerkki 1960-luvulle tavanomaisesta toimisto- ja toimitila-arkkitehtuurista. Rakennus suunniteltiin teollisuus- ja varastokäyttöön. Kerrokset jätettiin avoimiksi ja muunneltaviksi tiloiksi.

Café Birgitta

Talli -arkkitehtien Minna Lukander suunnitteli 2014 valmistuneen 45 k-m2 laajuisen kahvilarakennuksen Hernesaaren rantapuistoon. Rakennus valittiin vuoden hirsirakennukseksi 2014. Hanke käynnistettiin Helsingin kaupungin aloitteesta osana alueen matkailupalveluiden kehittämistä.

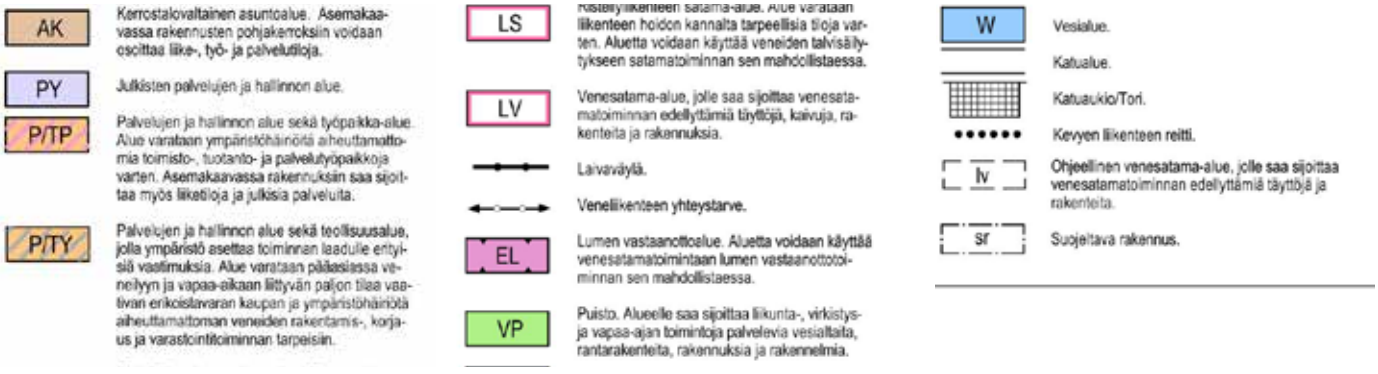
Löyly

Avanto Arkkitehtien Ville Hara ja Anu Puustinen suunnittelivat 2011-2016 yleistä sauna- ja ravintolarakennusta Hernesaaren rantapuistoon. Noin 1 000 k-m2 laajuinen hanke valmistui toukokuussa 2016 Jasper Pääkkösen ja Antero Vartian rakennuttamana. Hanke käynnistettiin Helsingin kaupungin aloitteesta osana alueen matkailupalveluiden kehittämistä.

Kaavaratkaisu

Osayleiskaava mahdollistaa asumisen, työpaikkojen sekä satama- ja puistoalueiden sijoittamisen Hernesaareen. Kesäkuukausien ajan Hernesaaren rantapuisto ja venesatamat tarjoavat monipuolisia liikunta-, ravintola- ja hyvinvointipalveluita alueen asukkaille, kaupunkilaisille ja Hernesaareen saapuville risteilymatkailijoille. Osayleiskaavan kaupunkirakenteen selkärankana on kaarevalinjainen pohjois-eteläsuuntainen kokoojakatu, Laivakatu, alueen keskellä. Laivakadun itäpuolelle on suunniteltu asuinalueet ja rantapuisto. Laivakadun länsipuolelle jäävät olemassa olevat ja uudet työpaikka-alueet, venesatama ja risteilysatama uusine risteilylaitureineen.

Osayleiskaavaehdotus nro 12385
Kaavakartta ja määräykset

12
2
2
11
14
9
10
13
15
2
8
1
9
3
7
14
2
5
9
4
6

Jätkäsaari tulee näkymään Hernesaaren takana aluetta idästä tarkasteltuna. Rakentaminen tulee luomaan uuden urbaanin merenrantajulkisivun Suomenlinnan- ja Lauttasaarenselän suuntaan. Korttelirakenne on tiivis ja kaupunkimainen. Rakennukset rajaavat katutilaa. Lisäksi kesäkuukausina alueella vierailevat jopa 60 metriä korkeat risteilylaivat tuovat oman urbaanin lisänsä alueen kaupunkikuvaan. Kortteleiden ylimmät kerrokset ovat vaihtelevia kattoterasseineen ja pergoloineen. Vallitsevat ilmasto-olot ja meriveden aaltoilu estävät rantaviivaan rakentamisen. Fordin tehdastalo, Munkkisaaren teollisuustalo, Valtion viljavarasto, Cafe Birgitta ja Löyly säilyvät alueella, muut nykyiset rakennukset puretaan. Jatkosuunnittelun yhteydessä selvitetään keinoja alueen rakentamisaikaisten ja pysyvien julkisten ympäristötaidehankkeiden edistämiseksi.

Kerrostalovaltainen asuntoalue (AK)

Alueelle tutkitaan vaihtoehtoisia kaupunkiasumisen malleja. Kaupunki on teettänyt selvityksen Kerrostalojen kehittäminen Helsingissä (Kaupunkisuunnitteluviraston julkaisuja 2008:6). Selvityksen tuloksia tullaan hyödyntämään Hernesaaren suunnittelussa. Myös erityisasumiselle ja senioriasumiselle varataan tiloja. Merelle avautuvat näkymät ovat merkittävä suunnittelua ohjaava tekijä. Alueen pitkänomainen muoto ja kolmelle puolelle avautuva meri tekevät mahdolliseksi merinäköalan melkein kaikista asunnoista. Lisäksi veneet ja laivat tuovat merihenkisyyttä kaupunkikuvaan. Asuinrakennusten kerrosluku vaihtelee siten, että länsipuolella Laivakadun varrelle on suunniteltu 8 - 9 kerrosta korkeita kerrostaloja ja korttelialueiden kerrosluku laskee vaiheittain aina itäpuolen rantapuiston viereisiin kuusi kerrosta korkeisiin kerrostaloihin. Alueen maantaso vaihtelee korkotasojen +3 ja +7 välillä. Pysäköinti sijoitetaan asuinkortteleiden pihakansien alle ja maanpäällisiin pysäköintitaloihin, jotka liitetään osaksi muuta rakentamista. Asemakaavoituksen yhteydessä asuinkortteleiden sisäisille piha-alueille suunnitellaan leikki- ja lähiliikunta-alueita.

Asunto-alueen pohjoisosaan on suunniteltu alueen suurimmat päivittäistavarakaupat. Asuntoalueen ja raitiotiepysäkin yhteyteen on kaavassa osoitettu julkisten palvelujen ja hallinnon alue, jolle on mitoituksen puolesta mahdollista sijoittaa peruskoulun kaksi alinta luokkaa, pelikenttä ja päiväkoti leikkialueineen.

Asuntokorteleiden välissä polveilee pohjois-eteläsuuntainen jalankulkupainotteinen yhteys ja kevyen liikenteen raitti, Korallikuja. Korallikujan mitoituksella ja linjauksella on pyritty vaimentamaan tuulivaikutuksia ja sen varrelle on suunniteltu aukiotiloja, joiden yhteyteen sijoitetaan jatkosuunnittelun yhteydessä palveluita. Asuinkortteleiden välissä sijaitsevat kolme pienimittakaavaista puistoaluetta ovat varsinaista rantapuistoa suojaisempia. Niille voidaan sijoittaa oleskelupaikkoja, leikkipaikkoja ja pieniä pelikenttiä. Korallikujan varrelle osoitetaan pysäköintipaikkoja lukuunottamatta alueen aukiotiloja.

Risteilyliikenteen satama-alue (LS)

Risteilyliikenteen satamassa on laituripaikkoja yhtäaikaisesti kolmelle suurelle risteilylaivalle. Pietariin valmistui kesällä 2008 uusi risteilylaivojen satama, jonka seitsemän laituripaikan matkustajakapasiteetti on kesäkauden aikana kaksi miljoonaa matkustajaa. Osa Pietariin suuntaavista laivoista vierailee myös Helsingissä ja risteilymatkustajien määrän odotetaan yhä kasvavan tulevina vuosina. Satamatoiminnan edellyttämä jalankulku-, bussi- ja huoltoliikenne otetaan huomioon koko alueen suunnittelussa. Satama-alueelle sijoitetaan erotellut jalankulku- ja huoltoyhteydet ja varustamoiden tilaamien retkibussien ajoväylät. Satama-aluetta rajaavan katualueen mitoituksessa on varauduttu siihen, että kolmen laivapaikan läheisyydessä on kussakin matkustajaportti jalkamatkustajille ja riittävästi matkailuliikenteelle osoitettavia pysäköintipaikkoja. Satama-aluetta on mahdollista käyttää myös muuhun satamatoimintaan ja talvikuukausina veneiden talvisäilytykseen satamatoimintojen sen mahdollistaessa.

Lumenvastaanottoalue (EL)

Venesataman eteläpuolelle on merkitty 0,9 hehtaarin suuruinen lumen vastaanottoalue. Liikennöinti alueelle tapahtuu Munkkisaaren laiturin kautta. Aluetta voidaan kesäaikana käyttää vesiurheilutoimintaan.

1 RANTAPUISTO
2 PÄIVITTÄISTAVARAKAUPPA
3 HOTELLI JA TOIMITILAA
4 VESIURHEILUKESKUS
5 VESIBUSSILIIKENNE JA VIERASVENESATAMA
6 PURJEVENESATAMA
7 VENEIDEN HUOLTO JA SÄILYTYS
8 TOIMITILAA JA LIIKUNTA-TILOJA
9 RISTEILYLAIVAPAIKKA
10 FORDIN TALO
11 MUNKKISAAREN TEOLLISUUSTALO
12 VALTION VILJAVARASTO
13 KOULU
14 PÄIVÄKOTI
15 HERNESAAREN YLEINEN SAUNA

Kaavan havainnekuva ja toimintoja

Puisto (VP)

Hernesaaren itäreunaan on suunniteltu noin 750 metriä pitkä ja 70 metriä leveä rantapuisto, jonka laajuus on noin 7,5 hehtaaria. Puistoa rajaa lännessä rakennuskorttelit ja idässä meri. Pohjoispäässään puisto liittyy suoraan Eiranrannan Pyhän Birgitan puistoon ja eteläs-sä Hernesaaren venesatamaan. Länsireunaltaan asuntoalueisiin rajautuvan puiston maanpinta nousee loivasti ja tarvittaessa tukimuurein porrastettuna meren pinnasta rakennusten tasolle aina kuuden metrin korkeuteen. Puiston tärkeä luonteenpiirre on merellisyys ja sieltä avautuvat näkymät kohti avomerta, Eiranrantaa, lähisaaria ja Suomenlinnaa päin.

Rakennusrivin reunaan, noin korkeustasolle +4 -+,6. on linjattu polveileva rantapromenadi, esteetön jalankulun ja pyöräilyn virkistysreitti. Rantapromenadista on suunniteltu tilallisesti väljä, kovapintainen ja aukiomainen kävely-, istuskelu- ja kohtaamispaikka, joka rajautuu kortteleiden terassialueisiin. Promenadi leviää välillä pieniksi aukioiksi, joissa on tarvittaessa mahdollista käsitellä hulevesiä. Promenadia rajaa meren puolella osittainen puukujanne, jonka toisella puolella on noin kilometrin pituinen pehmeäpintainen lenkkeilyreitti. Lähempänä rantaviivaa kulkee rinnakkainen jalankulun reitti, joka kiertää rantapuisto pohjois- ja eteläosaan aallonmurtajien päätteeksi suunnitellut majakkarakennelmat.

Rantapuisto tarjoaa monipuolisia liikuntapalveluita ja merellisiä toimintamahdollisuuksia. Cafe Birgitan lisäksi rantaviivaan valmistui toukokuussa 2016 Löyly, ympärivuotinen yleinen saunakeskus ja ravintola terassialueineen. Rantareitin varrelle on suunniteltu oleskeluun ja lähiliikuntaan soveltuvia rakenteita ja alueita. Saunakeskuksen pohjois- ja eteläpuolelle sijoittuvat lähiliikuntaa palvelevat keskittymät pienpelikenttineen ja kuntoiluvälineineen. Puiston keskivaiheilla on ns. ”lastenmaailma” leikkipaikkoineen ja hiekkaisine kahluurantoineen. Etelämpänä rannassa on kaksi paalujen varassa olevaa ravintola- tai kahvilarakennusta.

Hernesaaren pihakatu ja aukio, Asemakaavoitus ja Tietoa Oy

Veneidenlaskupaikkoja on saunakeskuksen lähellä, puiston keskivaiheilla sekä eteläosan vesiurheilukeskuksessa. Puiston pohjoisosassa on vesibussiliikennettä palveleva vesiliikennelaituri. Laituriallas mahdollistaa asiointilaituripaikkoja myös vieraileville veneilijöille. Vesiliikennesataman ympäristössä on rakennetumpaa veteen asti ulottuvaa terassointia, joka voidaan toteuttaa puuverhouksena luiskatun rantarakenteen päälle.

Rantapuisto liukuu länsipuolen kortteleiden väliin merituulelta suojaisempina taskupuistoina. Taskupuistoihin on suunniteltu leikki- ja lähiliikunta-alueita. Taskupuistoista on yhteys kortteleiden väliseen pääasiassa jalankululle tarkoitetulle raitille, Korallikujalle.

Helsingin lähivedet ovat erinomaiset kilpapurjehdukseen. Lisäksi avoimet meriselänteet, suotuisat tuulet ja kohtuullinen aallokko lähellä kaupungin keskustaa tekevät Helsingistä yhden maailman parhaista purjehduskilpailupaikoista. Puiston eteläosaan sijoitettavassa vesiurheilukeskuksen on tavoitteena toimia vesiurheilun koulutuskeskuksena ja isojen kansallisten ja kansainvälisten arvokilpailuiden järjestelypaikkana. Keskuksessa järjestetään alan opetusta, valmennusta ja junioritoimintaa. Siellä on mahdollista tutustua esimerkiksi lauta-, leija ja jollalajeihin ja muihin mereen liittyviin pääasiassa moottorittomiin harrastuksiin. Lautalajien harrastajille on suunniteltu halkaisijaltaan 50 metriä leveätä suojaisaa allasta, jonka yhteydessä on hiekkaranta ja varaus pienelle huoltorakennukselle. Puiston eteläosan rinnemäisyys ja aallonmurtajan rannat mahdollistavat puistoalueen hyödyntämisen luonnollisena katsomona vesiurheilutapahtumissa. Aallonmurtajan ranta voidaan tarvittaessa toteuttaa myös kiinteänä katsomona.

Alueleikkaus

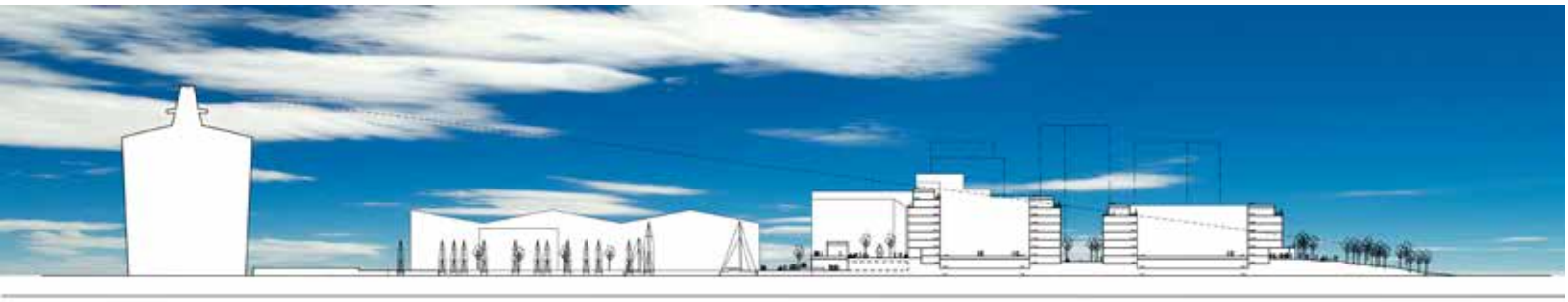
Hernesaari lännestä, Asemakaavoitus ja Tietoa Oy

Rantapuisto sijoittuu Kaivopuistosta alkavan kantakaupungin etelärannan puistoketjun ja jalankulkuympäristön läntiseksi jatkeeksi. Rantapuisto on lisäksi oleellinen osa Yleiskaava 2002:ssa määriteltyä Helsinkipuistona kehitettävää viheraluekokonaisuutta. Helsingin viher- ja virkistysalueiden strateginen kehityskuvassa (VISTRA II) rantapuisto on kaupunginosapuisto. Merellinen, kaupunkirakenteeseen kiinteästi liittyvä ja helposti saavutettava rantapuisto muodostuu toimintoineen tärkeäksi vierailukohteeksi matkailijoille ja kaupunkilaisille.

Hernesaari kuuluu Suomenlinnan maailmanperintökohteen suoja-alueeseen (UNESCO). Esitetty rantapuisto pehmentää tulevien rakennuskortteleiden silhuettia. Puistoa pengerretään ja muotoillaan tarvittaessa muurein käytettävyyden parantamiseksi. Puistosta säilytetään alueelle tyypillinen merellisyys ja merinäkymät. Puisto muuttuu etelään päin mennessä kasvillisuudeltaan merellisemmäksi ja saaristomaisemmaksi.

Hernesaareen tulee rakennettua puistoa yhteensä noin 7,5 ha, eli noin 10,9 m2 asukasta kohden. Hernesaaren alueen virkistysaluetarjontaa täydentävät kantakaupungin etelä-

rannan puistot, Jätkäsaaren Hyväntoivonpuisto ja liikuntapuisto sekä Pihlajasaarten ja Uunisaarten virkistysalueet. Rantapuiston suunnittelulle ja toteutukselle asetetaan korkeat puistotaiteelliset tavoitteet.

Puisto ja siellä sijaitseva vesiurheilukeskus tarjoavat alueen asukkaille, kaupunkilaisille ja risteilymatkustajille monipuolisia merellisiä virkistys- ja liikuntamahdollisuuksia. Puisto on kansainvälisesti merkittävä matkailukohde, joka on tunnettu aaltoihin ja tuuleen liittyvästä ympäristö- ja puistotaiteestaan.

Vesialue (W)

Osayleiskaavasuunnitelma sisältää merialueen täyttöjä Hernesaaren etelä- ja kaakkoispuolella. Täytöt on suunniteltu siten, etteivät ne ulotu Pihlajasaaren koillispuolella sijaitsevalle laivaväylälle. Väylän syvyys on 9,8 metriä. Hernesaaren ja Pihlajasaaren välissä kulkevia itälänsisuuntaisia veneilyn runkoväyliä tulee siirtää siten, että merialueen täytön vaatima tila otetaan huomioon. Väylien minimisyvyydet ovat 1,8 ja 2,4 metriä.

Liikuntavirasto suunnittelee veneväylät yhteistyössä liikenneviraston kanssa. Veneväylät siirretään merialueen täytön eteläpuolelle ennen meritäytön toteutusta.

Venesatama-alue (LV)

Alueelle saa sijoittaa venesatamatoiminnan edellyttämiä täyttöjä, kaivuja, rakenteita ja rakennuksia. Kaavan havainnekuvassa esitetyn ja kaavan mahdollistaman satama-altaan laajuus on noin 5 hehtaaria. Tasaista kenttää satama-altaan ympärille varataan noin 1,7 hehtaaria pääasiassa purjehduskilpailuiden, pysäköinnin ja veneiden talvisäilytyksen järjestämiseksi. Venesatama on mitoitettu noin 400 venepaikalle. Vierasvenesataman paikat sisältyvät tähän lukuun. Venesatamassa on veneiden kiinnitykseen hyödynnettävää rantaviivaa 1,3 kilometriä ja kelluvien laiturien yhteenlaskettu juoksumetrimäärä on arviolta noin 1,9 kilometriä.

Veneiden talvisäilytykselle on mahdollista osoittaa venesatamaa ympäröivän 4 hehtaarin tasaisen kentän lisäksi alueita 3,6 hehtaarin laajuiselta risteilysatama-alueelta talviaikana, jolloin satamassa ei ole risteilyliikennettä. Alueen vuoroittaiskäyttö on sovittava satamatoimintojen kanssa yhteen Helsingin Sataman kanssa.

Hernesaari pohjoisesta, Asemakaavoitus ja Tietoa Oy

Venesatamaan varataan laituripaikkoja vesibussiliikenteelle. Lisäksi itärannan puiston pohjoisosaan on suunniteltu vesiliikennelaituri palvelemaan puiston käyttäjiä. Vesiliikenneyhteyksien lisääminen on jatkossa tarpeen, koska matkailijoiden lisäksi lähialueiden asukasmäärä tulee kasvamaan huomattavasti. Jätkäsaaren ja Hernesaaren välisen vesibussiliikenteen toimintaedellytyksiä pyritään edistämään jatkosuunnittelun yhteydessä.

Barcelonetan lähiliikuntapiste Barcelona 2015, Jari Huhtaniemi

Julkisten palvelujen ja hallinnon alue (PY)

Laivaliikenteen meluvaikutuksista, ranta-alueen tuulisuudesta ja kaupunkikuvallisista syistä johtuen PY -kortteli on sijoitettu keskeisesti alueelle raitiotiepysäkin ja palveluiden läheisyyteen. PY-tontille on suunniteltu alkuopetuskoulu, päiväkoti, 40 x 60 metrin pelikenttä ja leikkipihoja.

Palvelujen ja hallinnon alue sekä työpaikka-alue (P/TP)

Osayleiskaavan pohjoisosassa Valtion viljavaraston käyttö viljan varastointiin jatkuu toistaiseksi. Toimintoon liittyvä viljalaivan laivapaikka Munkkisaaren laiturissa varataan edelleen viljalaivan käyttöön. Jatkosuunnittelun yhteydessä viljasiiloille etsitään toiminnallisesti ja taloudellisesti nykyistä viljan varastointia perustellumpi käyttö. Munkkisaaren teollisuustalo säilytetään toimitilakäytössä. Munkkisaaren teollisuustalon ja Valtion viljavaraston väliin tutkitaan jatkosuunnittelun yhteydessä mahdollisuutta maanpäälliseen lisärakentamiseen. Fordin talo suojellaan ja sen kulttuurikäyttömahdollisuuksia selvitään jatkosuunnittelussa. Edellä mainittujen säilyvien kiinteistöjen osalta nykyiset maanpäälliset pysäköintipaikat katu- ja tonttialueilla poistuvat jatkosuunnittelun yhteydessä. Jatkosuunnittelun yhteydessä osoitetaan kiinteistöille Fordin talon eteläpuolelle tontti, jolle on mahdollista rakentaa kiinteistöjä palveleva pysäköintilaitos.

Padel-tenniskenttä lähiliikuntapaikkana 2015, Mika Linnanoja

Fordin talon eteläpuolelle on suunniteltu työpaikka-aluetta, joka laajuutensa puolesta mahdollistaa liikuntapalveluiden, kuten jääkiekkokaukaloiden rakentamisen.

Venesataman pohjoispuolelle on suunniteltu työpaikka-aluetta, joka matkustajasataman läheisyydessä soveltuu hyvin esimerkiksi risteilymatkailua tukeviin toimintoihin kuten

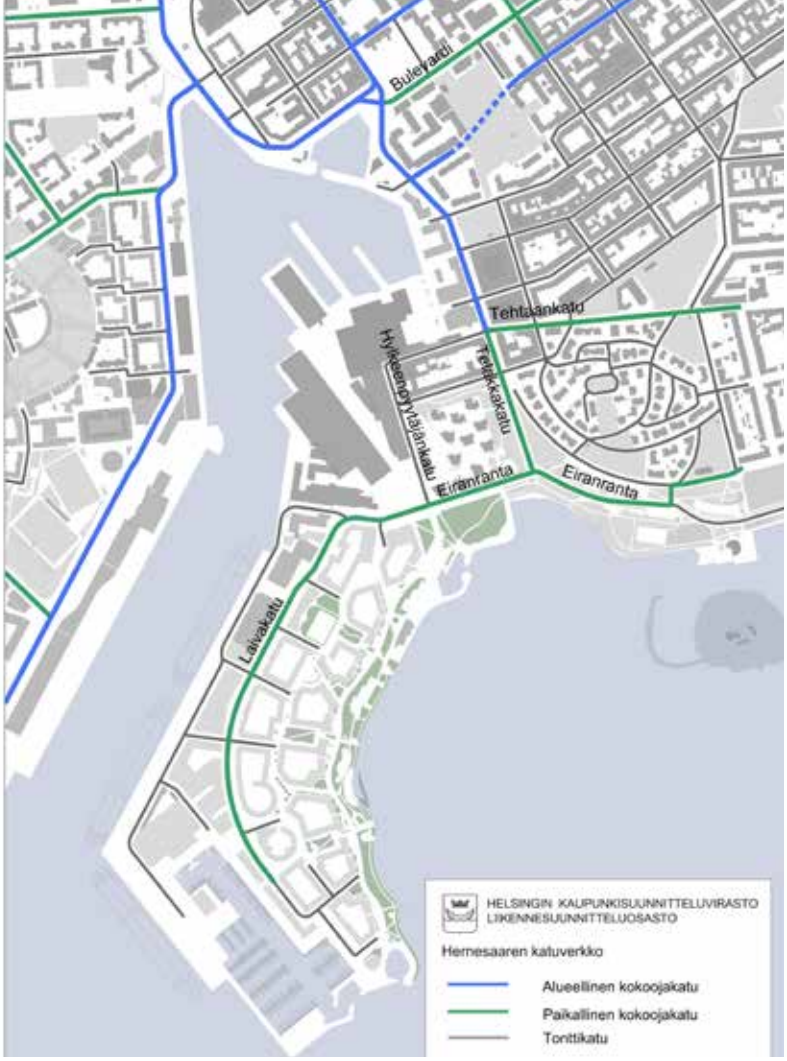

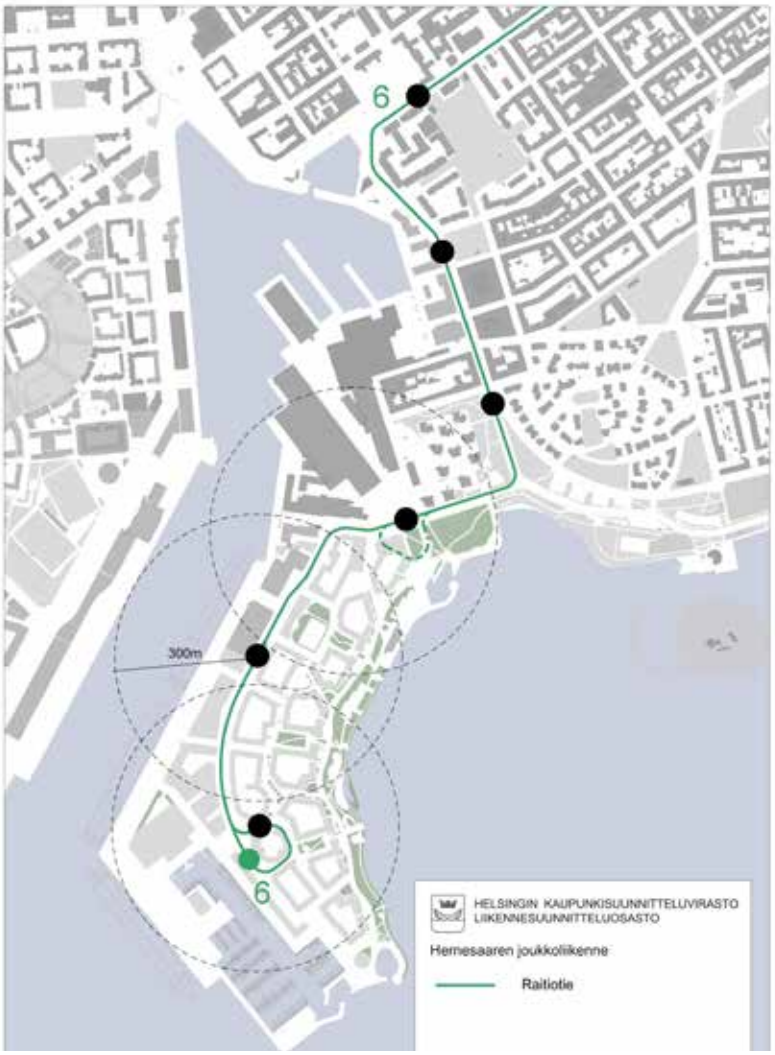

Katuverkko Raitiotieyhteydet

matkustajavaihtotiloihin ja matkailuelinkeinoihin tukeutuviin palveluihin kuten esimerkiksi hotellille. Alueelle on myös ehdotettu Merentutkijat Ry:n puolesta merentutkimukseen keskittyvää merikeskusta, jossa olisi toimitilan lisäksi näyttelytoimintaa.

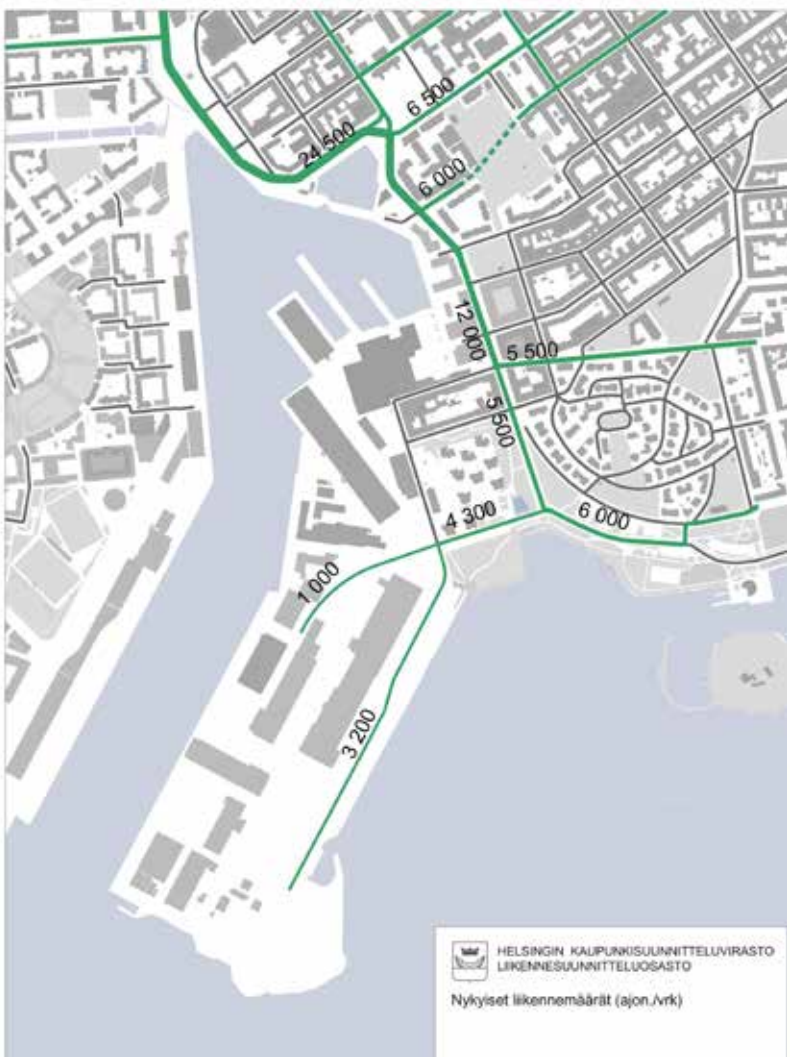
Laivakadun lounaispuolelle on merkitty venesatamaan avautuvaa osittain kadun alapuolelle sijoitettavaa liiketilaa, jonka laajuus on noin 5 000 k-m2. Tila soveltuu esimerkiksi ravintolatoimintaan. Alueelle on mahdollista sijoittaa liiketilan toiminnan edellyttämiä terassialueita.

Palvelujen ja hallinnon alue sekä teollisuusalue (P/TY)

Venesataman pohjoispuolelle kaavaillaan veneilyyn ja siihen liittyvän elinkeinotoiminnan keskittymää. Venesataman yhteyteen on lisäksi mahdollista rakentaa tarvittavat hallirakennukset veneiden huoltoon ja säilytykseen. Jatkosuunnittelun yhteydessä tutkitaan mahdollisuutta käyttää veneiden säilytykseen rakennettavien hallien käyttöä kesäaikana venesatamaa palvelevana pysäköintilaitoksena. Hallirakennuksiin on mahdollista sijoittaa myös liikunta- ja teollisuustilaa. Risteilymatkailijat eteläiseltä risteilylaiturilta ohjataan jatkosuunnittelun yhteydessä alueelle suunniteltavaa kävelyreittiä pitkin Laivakadulle..

Katualue

Kokoojakatu Laivakadulle on suunniteltu puuistutuksia hillitsemään alueen tuulisuuden vaikutuksia ja lisäämään katutilan viihtyisyyttä. Kadun eteläosaan tutkitaan kadun alapuolelle sijoitettavaa liiketilaa, jonka laajuus on noin 3000 k-m^2. Liiketila soveltuu hyvin esimerkiksi ravintolatoimintaan. Toiminnan edellyttämiä yhteyksiä, terasseja ja rakennusteknisiä tiloja on mahdollista sijoittaa Laivakadun päälle. Myös viereisen venesataman alueelle on mahdollista sijoittaa liiketilan toiminnan edellyttämiä terassialueita.

Hernesaaren nykyiset liikennemäärät (ajon./vrk)

Hernesaaren liikenne-ennuste 2040 (ajon./vrk)

Liikenne

Lähtökohdat

Hernesaari liittyy ympäröivään katuverkkoon Laivakadun ja Hernesaarenrannan kautta. Alueen katujen liikenne on vähäistä. Hernesaarenrannassa ja Laivakadulla on pysäköintipaikkoja katujen varsilla. Suurimmat liikennemäärät ovat Hernesaarenrannassa, noin 3 200 autoa arkivuorokautena. Telakan toiminta, risteilijäsatama sekä lumen vastaanottopaikka tuovat alueelle myös raskasta liikennettä.

Osayleiskaava-alueen ja koko eteläisen Helsingin ajoneuvoliikenteen pääyhteys pohjoiseen kulkee Telakkakadun kautta. Yhteys itään päin on Eiranranta -katua pitkin Merikadulle ja Merisatamanrantaan. Hernesaaresta kulkee bussilinja 14 Kampin suuntaan. Lisäksi osayleiskaava-alueen läheisyyteen, Tehtaankadun päähän, liikennöi raitiolinja 1A.

Kaavaratkaisu

Alueen katuverkko on suunniteltu liikenneturvallisuutta ja joukkoliikenteen sujuvaa kulkua korostaen. Alueen läpi pohjois-eteläsuunnassa kulkee paikallinen kokoojakatu, Laivakatu, joka yhdistää alueen Eiranrannan ja Hylkeenpyytäjänkadun kautta nykyiseen katuverkkoon. Kokoojakadun kautta liikenne ohjautuu alueen tonttikaduille. Risteilijäsataman toiminta kesäisin ja lumen vastaanotto talvisin tuovat satama-alueen viereiselle kadulle myös raskasta liikennettä. Kokoojakadulla ja asuinalueen tonttikaduilla raskaan liikenteen määrä tulee olemaan vähäistä, sillä jätehuolto suunnitellaan järjestettävän imukeräysjärjestelmällä.

Hernesaaren osayleiskaavan mukainen maankäyttö tuo alueelle liikennettä 8 000 autoa arkivuorokaudessa. Liikenteestä noin kaksi kolmasosaa suuntautuu Telakkakatua pohjoiseen ja yksi kolmasosa Eiranrantaa itään. Liikenteen lisäys Etelä-Helsingin tonttikaduilla on ennusteen mukaisesti vähäistä.

Asukkaiden ja työpaikkojen pysäköintipaikat rakennetaan pääosin kortteleiden pihakansien alaisina. Asemakaavavaiheessa tutkitaan keskitettyjä pysäköintiratkaisuja. Asukkai-

Hernesaaren yleinen sauna valmistuutoukokuussa2016,AvantoOy

den ja muiden toimintojen osalta käytetään kaupunkisuunnittelulautakunnan hyväksymiä asuintonttien ja työpaikka-alueiden autopaikkamäärien laskentaohjeita. Venesataman toiminnan edellyttämä pysäköinti sijoitetaan venesatama-alueelle. Kadunvarsille tulee lyhytaikaista maksullista asiointi- ja vieraspysäköintiä.

Hernesaaren joukkoliikenne perustuu raitiotieyhteyteen, joka kulkee Hernesaaresta Eiranrannan, Hietalahdenrannan ja Telakkakadun kautta Bulevardille. Kyseisille kaduille on laadittu liikennesuunnitelma, jossa varaudutaan Hernesaaren raitiotieyhteyteen. Hernesaaressa raitioliikenteelle varataan kokoojakadulla oma ajoneuvoliikenteestä erotettu kaista ja alueen eteläosaan mitoitetaan raitiovaunun kääntöpaikka. Hernesaareen on tulossa kolme pysäkkiä. Hernesaareen suunnitellut toiminnot sijaitsevat enintään 300 metrin etäisyydellä lähimmästä pysäkistä, aivan eteläistä kärkeä lukuun ottamatta. Hernesaaren pohjoisosan osalta suunnitellaan väliaikaista raitiotien kääntöpaikkaa, jolloin Telakkakadun ja Eiranrannan osuus raitiotiestä voitaisiin ottaa käyttöön ennen raitiotien valmistumista Hernesaaren eteläiseen kärkeen. Lopullisen kääntöpaikan valmistuttua väliaikaisen kääntöpaikan tila otetaan muuhun käyttöön.

Hernesaaren jalankulun ja pyöräilyn reitit suunnitellaan sujuviksi ja esteettömiksi. Kokoojakadulle on suunniteltu yksisuuntaiset pyörätiet ja itäiseen rantapuistoon jalankulun ja pyöräilyn virkistysreitti. Telakkakadun uusien liikennejärjestelyiden myötä pyöräilyn pääreittinä toimivalle kadulle on suunniteltu pyöräkaistat, mikä mahdollistaa sujuvan pyöräyhteyden Hernesaaresta myös pohjoisen suuntaan.

Asemakaavoituksen yhteydessä alueen pelastus- ja huoltoreitit suunnitellaan tarkemmin. Pelastusreitteinä toimivat katuyhteyksien lisäksi itärannan puiston sekä asuinkortteleiden keskellä kulkevat jalankulun ja pyöräilyn yhteydet. Laivakadulle ei ole mahdollista sijoittaa nostopaikkoja.

Palvelut

Lähtökohdat

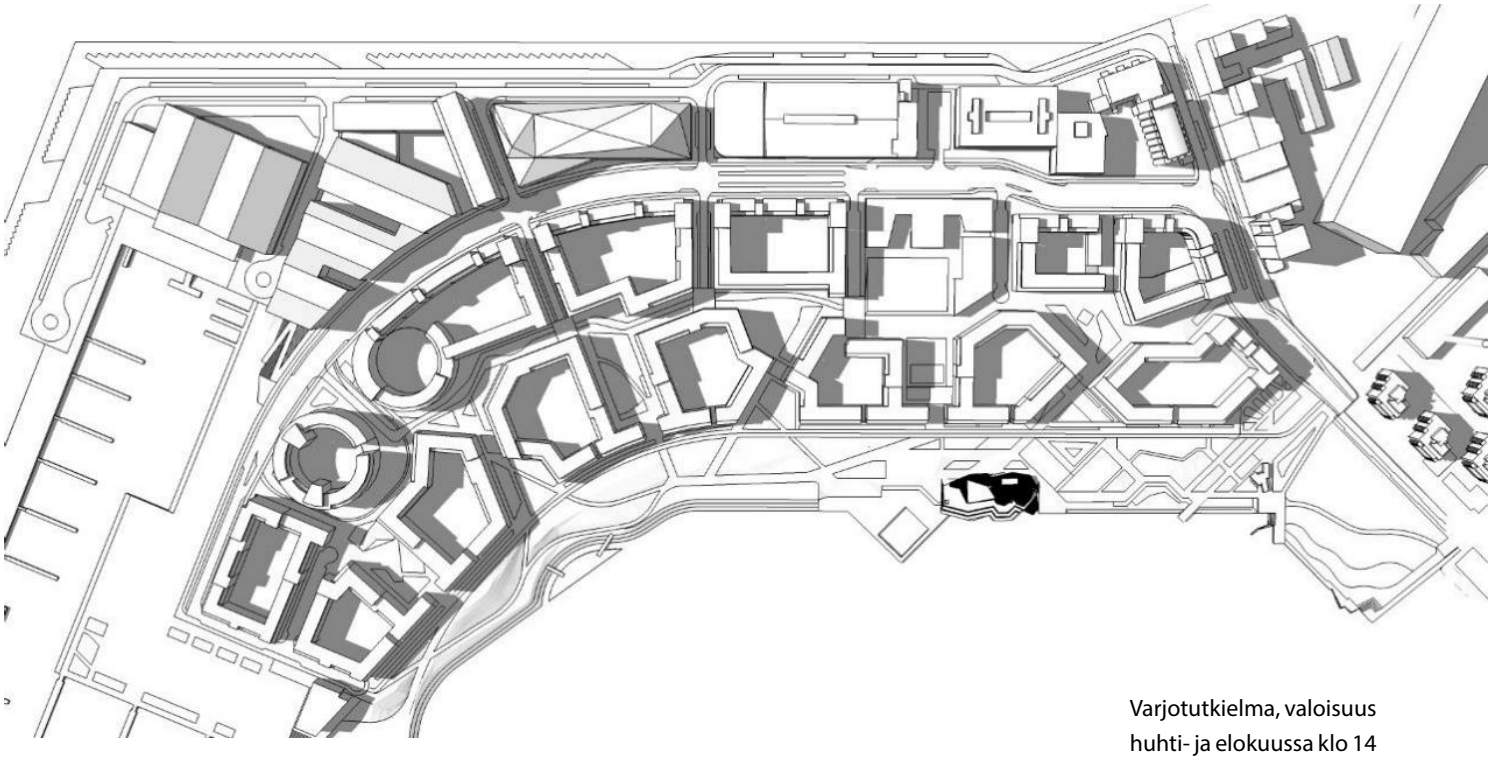
Munkkisaaren osa-alueella on työpaikkoja noin 1500. Eniten työpaikkoja on teollisuudessa sekä informaation ja viestinnän toimialoilla. Alue on hieman laajempi kuin Hernesaaren osayleiskaava-alue. Laivanrakennus jatkunee Hernesaaressa Arctech Helsinki Shipyard Oy:n vuokra-alueella vuokrasopimuksen mukaisesti 31.12.2020 saakka.

Alueen lähimmät päivittäistavaramyymälät ovat Punavuoressa, jossa on yksi ison supermarket -kokoluokan päivittäistavaramyymälä sekä useita pienempiä myymälöitä. Myös Ullanlinnan myymäläverkko muodostuu pienistä yksiköistä. Eirassa ei ole lainkaan päivittäistavarakaupan palveluja.

ravintola/kahvila ulkoterassi
lähiliikunta
päiväkoti piha-alue
oleskelupaikat

Varjotutkielma, valoisuus vuositasolla
ja ulko-oleskelualueiden sijoitus

Varjotutkielma, valoisuus
huhti- ja elokuussa klo 14

Barcelona katukannen alainen ravintolatila 2015
Jari Huhtaniemi

Fordin talon kulttuurikäyttöselvitys
Arkkitehtuuri- ja muotoilutoimisto Talli Oy

Jääkenttäsäätiö ja Helsingin Jäähalli ylläpitävät Hernesaaren Jääherne-hallissa kahta täysimittaista ja yhtä puolikasta jääkaukaloa pääasiassa jääkiekkojunioreiden harjoituskäyttöön. Alueelle toteutettiin 2014 kuplahalli jalkapalloharrastajien käyttöön.

Kesäisin Hernesaaren risteilysataman toiminta lisää liikennettä alueella. Helsingissä käy vuosittain keskimäärin 300 risteilyalusta. Risteilymatkustajien määrä ja alusten koko on kasvanut vuosittain. Hernesaaressa ja Melkinlaiturissa vieraili vuonna 2015 noin 390 000 risteilyvierasta. Aluskäyntejä oli vastaavasti 170. Kaikki yli 214 metriä pitkät risteilyalukset ohjataan Hernesaareen. Suurimpiin aluksiin mahtuu 2 000–3 000 matkustajaa. Hernesaaren risteilylaituriin mahtuu kaksi 300 metriä pitkää alusta yhtä aikaa. Yleensä risteilyvieraat tekevät ohjatun päiväkierroksen linja-autoilla, joita saatetaan tarvita jopa 60 laivaa kohden. Risteilymatkustajia palveleva alue on aidattu ja sen pinta-ala on noin 2,1 hehtaaria. Alueella on matkamuistomyymälöitä ja muuta pienimuotoista palvelutoimintaa. Risteilyliikennettä on toukokuusta syyskuuhun. Risteilyalukset ovat toistaiseksi tehneet päivävierailuita eivätkä ole yöpyneet Hernesaaressa.

Vuonna 2009 käynnistetyn Hernesaaren risteilymatkailua koskevan kehittämistyön myötä kaupunki on toteuttanut alueelle liikenne- ja opastusjärjestelmät risteilymatkailijoiden tarpeisiin. Vuonna 2011 kaupunki toteutti Hernesaaren itärantaan vesiliikennettä varten kaivetun altaan ja vesibussilaiturin ja vesiurheilua palvelevat väliaikaiset veneiden laskuluiskat. Lisäksi Hernesaarenrantaan on aktiivisesti ohjattu liikunta-, matkailu- ja ravintola- ja kahvilapalveluita. Rannan padel -tenniskenttien yhteyteen rakentui Vuoden 2014 Hirsirakennukseksi valittu Kahvila Birgitta. Vuonna 2015 Hernesaarenranta -ravintolakeskittymä avattiin Hernesaaren vesibussialtaan ympärille. Toukokuussa 2016 valmistui yleinen sauna ja ravintolahanke Hernesaaren Löyly.

Kaavaratkaisu

Kaupan mitoitustarve Hernesaaressa on 30 900 k-m2. Osayleiskaava mahdollistaa normaalit päivittäispalvelut sekä lisäksi vapaa-ajan viettoon, kuten veneilyyn ja matkailuun, liittyviä palveluita. Liiketilat suunnitellaan katujen, aukioiden ja ranta-alueiden yhteyteen rakennusten maantasokerroksiin. Vähittäiskaupan liiketilatarpeen on arvioitu olevan alueen ennakoidun asukasmäärän ja sen synnyttämän ostovoiman perusteella noin 16 900 k-m2. Tästä päivittäistavarakaupan palveluita on noin 3 600 k-m2. Vähittäiskaupan lisäksi muille kaupallisille palveluille ja ravintoloille on arvioitu muodostuvan kysyntää noin 14 000 k-m2:lle.

Liiketilojen lisäksi kysyntää on pienimuotoisille yritys- ja toimistotiloille. Laskettaessa alueen väestön ostovoimaa ja kulutustasoa on oletettu, että alueelle muuttaa keskimääräistä varakkaampaa väestöä. Samoin laskelmaan on arvioitu muiden merenranta-alueiden (Eira-Punavuori-Munkkisaari-Ullanlinna) ostovoiman muodostama Hernesaareen kohdistuva kysyntä liiketiloille.

Olemassa olevat toimitilarakennukset pohjoisessa alueen länsireunalla säilytetään ja ne on varattu palvelujen ja hallinnon alueeksi sekä työpaikka-alueeksi. Palveluiden painopisteet muodostuvat Hernesaaren pohjoisosaan ja eteläosan venesataman yhteyteen.

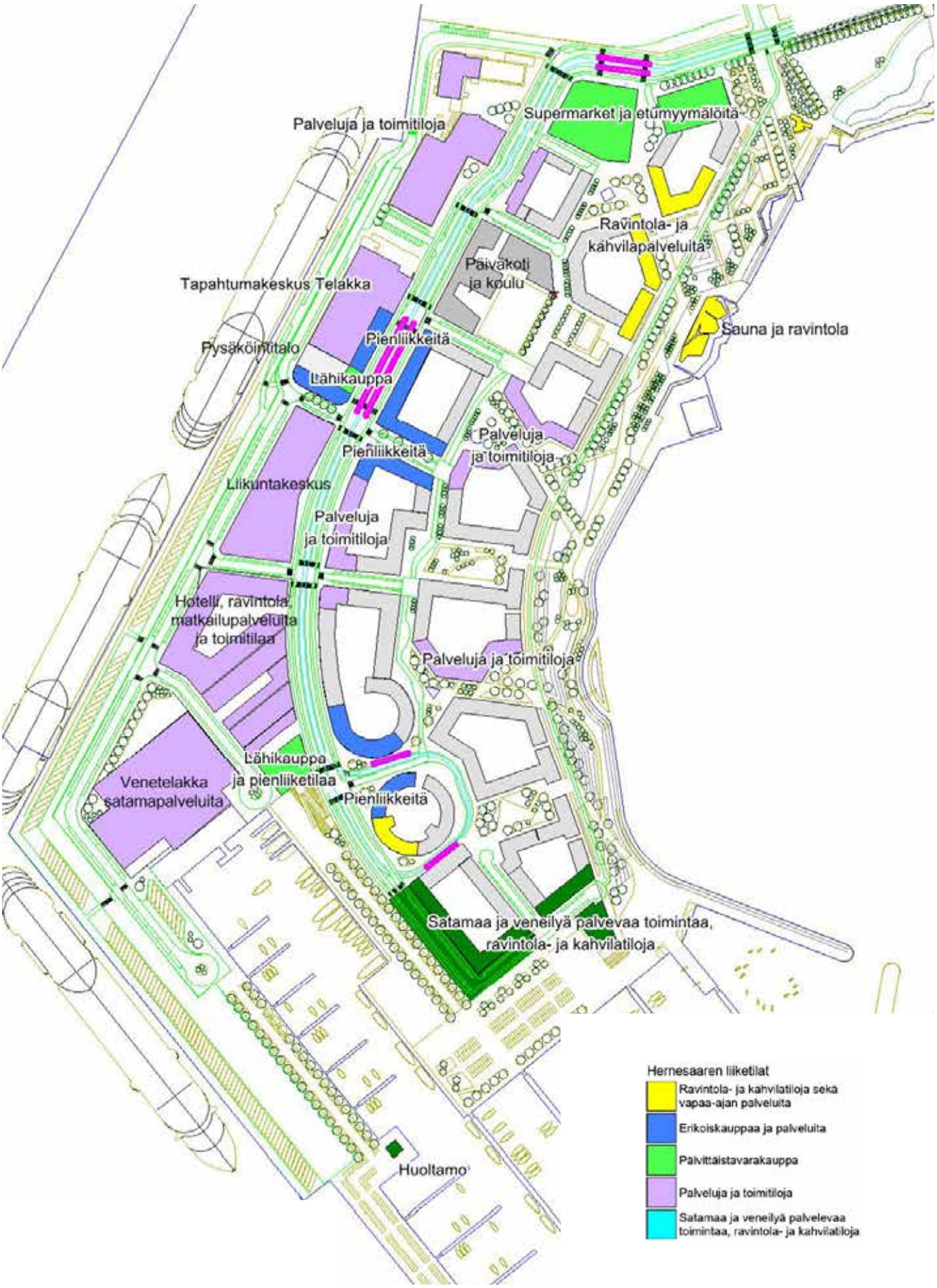
Julkiset palvelut

Hernesaareen sijoittuvat palvelut tulevat täydentämään kaupungin palveluverkkoa. Tavoitteena on turvata sujuvilla joukkoliikenne- ja kevyen liikenteen yhteyksillä palvelujen saavutettavuus eteläisellä alueella ja kantakaupunkiin. Julkisten palvelujen mitoitus Hernesaaressa perustuu palveluhallintokuntien alustaviin arvioihin rakentamisen ja väestöennusteen pohjalta vuosille 2020-45. Palvelujen tarve ja hankkeet tarkentuvat suunnittelun edetessä.

Sosiaali- ja terveyspalvelut

Hernesaaren sosiaali- ja terveyspalvelut tarjotaan osana eteläisen alueen ja kantakaupungin palveluja. Palvelut tukeutuvat sosiaali- ja terveysviraston palveluverkkoon. Hernesaaren tavoitteena on ympäristön ja asumisen esteettömyys. Suunnittelussa varaudutaan itsenäisen toimeentulon mahdollistaman eristysasumisen sijoittumiseen asuntokortteleihin.

Kaupallisten palveluiden sijoittuminen, WSP

Palveluja ja toimitiloja
Supermarket ja etumyymälöitä
Ravintola- ja kahvilapalveluita
Päiväkoti ja koulu
Tapahtumakeskus Telakka
Pysäköintitalo
Pienliikkeitä
Lähikauppa
Sauna ja ravintola
Palveluja ja toimitiloja
Pienliikkeitä
Liikuntakeskus
Palveluja ja toimitiloja
Hotelli, ravintola, matkailupalveluita ja toimitiloja
Palveluja ja toimitiloja
Lähikauppa ja pienliiketilaa
Venetelakka satamapalveluita
Pienliikkeitä
Satamaa ja veneilyä palvevaa toimintaa, ravintola- ja kahvilatiloja
Huoltamo
Hernesaaren liiketilat
Ravintola- ja kahvilatiloja sekä vapaa-ajan palveluita
Erikoiskauppaa ja palveluita
Päivittäistavarakauppa
Palveluja ja toimitiloja
Satamaa ja veneilyä palvelevaa toimintaa, ravintola- ja kahvilatiloja

Päivähoidon palvelut

Päivähoitopalvelut muodostuvat päiväkotihoidosta, perhepäivähoidosta, leikkitoiminnan kerhoista, leikkipuistojen avoimesta toiminnasta, kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta sekä yksityisen päivähoidon valvonnasta. Hernesaari kuuluu Kallio-Ullanlinna-Vironniemi päivähoitoalueeseen. Päivähoidon ja tilojen tarvetta Hernesaaressa arvioidaan suunnittelun edetessä osana päivähoidon palveluverkkoa. Päivähoitoalueella päivähoidon tarve on keskimääräistä suurempi suhteessa alle kouluikäiseen väestöön. Hernesaaren vuosien 2020-45 rakentamis- ja väestöennusteen mukaan päivähoidon palvelujen suurin tarve ajoittuisi vuoden 2030 paikkeille. Ennusteen perusteella laskennalliseksi päivähoidon tarpeeksi Hernesaaressa voidaan arvioida noin 200-250 päivähoitopaikkaa. Suunnittelussa varaudutaan PY-tontilla sijaitsevan päiväkodin tarpeeseen, jonka laajuudeksi arvioidaan 2 000 - 2 500 k-m2 ja jonka yhteyteen tulee suunnitella ulkotilat, joiden koko on 3 000-3 700 m2. Tämän lisäksi tulee varautua yhteen pienempään esimerkiksi asuntokorttelin ensimmäiseen kerrokseen sijoitettavaan päiväkotiin, jonka laajuudeksi arvioidaan 750 k-m2 ja jonka yhteyteen tulee suunnitella ulkotila, jonka koko on 1 000-1 200 m2.

Nuorisotoiminta

Alueelle ei osoiteta omaa nuorisotaloa. Suunnittelun edetessä selvitetään mahdollisuuksia lastentalo/nuorisotalo-yhdistelmään sosiaali- ja terveysviraston ja nuorisoasiainkeskuksen yhteishankkeena.

Koulut

Hernesaaren alueella varaudutaan päiväkodin palveluiden yhteyteen sijoitettavaan alkuopetuskouluun. Koulun laajuus on vähintään 2 000 k-m^2 ja piha-alueen laajuus 1 200 k-m^2. Palvelutarve tarkentuu jatkosuunnittelun yhteydessä, kun alueelle on laadittu ikäluokkakohtainen ennuste. Koulun yhteyteen rakennetaan ympärivuotiseen käyttöön tarkoitettu ulkokenttä, jonka koko on 40 x 60 metriä.

Esteettömyys

Osassa aluetta matkailijoiden kulkureiteillä, koulun, päiväkodin, palvelutalojen, julkisen liikenteen pysäkkien ympäristössä ja maaston tasoerojen kohdalla tulee kiinnittää erityistä huomiota esteettömien yhteyksien järjestämiseen. Muilta osin alue on esteettömyyden kannalta normaalia aluetta.

Luonnonympäristö

Lähtökohdat

Maisema

Helsingin rannikko on vyöhykkeinen ja jakautuu suurmaisemassa avomerivyöhykkeeseen, ulkosaaristoon, selkävesien ja sisälahtien vyöhykkeisiin. Hernesaari sijaitsee suurmaisemassa selkävesien vyöhykkeen ja ulkosaariston rajalla. Näkymät jatkuvat avarassa maisemassa horisonttiin saakka ja olosuhteet ovat ulkosaariston kaltaiset. Kaakossa ulappanäkymän kiintopisteenä on Harmajan majakka. Eteläkärjestä on kapea näkymä Melkin ja Pihlajasaarten välistä lounaaseen ja avomerelle. Länteen ja lounaaseen avautuu sisäsaaristonäkymä, jota rajaavat Lauttasaaren eteläosa ja Melkki. Pohjoiseen ja koilliseen avautuvaa maisemaa hallitsee näkymä telakalle, Eiranrantaan ja Eiraan. Hernesaaren länsirannan puoleinen satama-allas rajautuu Jätkäsaaren matkustajasataman rakennuksiin. Satama-altaan takaa avautuu rakenteilla oleva Jätkäsaari. Hietalahdelle avautuu kapea näkymä telakkahallien sivuitse. Itäpuolella häämöttää Suomenlinnan silhuetti.

Hernesaari kuuluu kaupunkimaisemassa Lauttasaarenselän ja Suomenlinnanselän maisemakokonaisuuksiin. Hernesaaren kärki ja Pihlajasaaret muodostavat näille rajan, jotka ovat näkymiltään ja tiloiltaan erilaiset: Suomenlinnanselkä on avoin ulkosaaristoon päin, kun taas Lauttasaarenselällä lähisaaret sulkevat vesialueen yhtenäisemmäksi tilaksi. Maisema jakautuu urbaaniin merenrantajulkisivuun ja virkistyssaarten ketjuun.

Suomenlinna liitettiin UNESCO:n maailmanperintöluetteloon vuonna 1991. Kulttuuripe-

Hernesaaren pyöräliikenneverkko

Hernesaaren rantareitti

rinnön suojelemisessa on otettava huomioon linnoitussaaria ympäröivä suurmaisema. Hernesaari kuuluu maailmanperintökohteen suojavyöhykkeeseen.

Lauttasaarenselän puolella Hernesaari on osa Salmisaaren, Ruoholahden ja Jätkäsaaren muodostamaa kaupunkijulkisivua. Se on suurimittakaavainen entisten satama-alueiden ja teollisuus- ja toimitilarakennusten muodostama rintama. Merisataman kaupunkijulkisivu on meren suunnasta virkistyssaarten, venesatamien ja ilmeikkäiden fasadien vuoksi pehmeämpi ja kerroksellinen. Hernesaari sijoittuu näiden kahden erilaisen perspektiivin taitekohtaan.

Hernesaaren rakennukset sulkevat näkymiä. Kaupunkikuvaa hallitsevat suuret teollisuushallit ja suoraviivainen täyttöranta. Pinnanmuodoltaan alue on kauttaaltaan tasaista kenttää. Itä- ja eteläranta ovat viimeistelemättömiä kivilouhepenkkoja. Länsiranta rajautuu pystylaiturirakenteella mereen.

Luontoarvot

Osayleiskaava-alueen ympäristö on täysin rakennettua ja ihmisen muuttamaa: alkuperäisen luonnon elementtejä ei ole säilynyt. Vanha rantaviiva ja alkuperäisten saarten pinnanmuodot ovat kadonneet rakentamisen ja täyttöjen alle.

Helsingin kaupungin luontotietojärjestelmän mukaan Hernesaaren alueella ei ole suojeltavia kohteita tai havaintoja suojeltavista lajeista. Alueelta on vuonna 1991 tehty kasvillisuusinventointi.

Uudenmaan ympäristönsuojelupiiri ry:n ja Suomen luonnonsuojeluliiton mukaan Hernesaaren luontoarvoja ovat alueen rikkaruohokentät ja niillä ruokailevat hyönteislajistot ja mm. rikkaruohokentillä talvehtiva vuorihemppo (Carduelis flavirostri). Laji esiintyy kaupungin luontotietojärjestelmän mukaan Arabianrannassa, Kyläsaarenrannassa, Suomenlinnassa ja Vuosaaren täyttömäellä. Havaintojen mukaan laji ruokailee Hernesaaressa ja sen lähin pesimäalue sijaitsee Suomenlinnassa.

Pinnanmuodot ja vesisyvyys

Alue on topografialtaan hyvin tasaista, maanpinnan korkeustaso vaihtelee ollen tasolla +0,9–3,3. Pääosalla alueesta maanpinta on tasolla +2,2–2,6. Maanpinta on muokattu yhdistämällä täytöillä manner ja entiset saaret sekä louhimalla saaret tasaisiksi. Suurin osa maa-alasta on eri vaiheissa 1940-luvulta lähtien tehtyjä laajoja meritäyttöjä.

Hernesaaren eteläkärjen ja Pihlajasaaren välissä meren vesisyvyys on rantojen lähellä noin 8 metriä ja Länsisatamaan johtavalla laivaväylällä noin 10–13 metriä. Hernesaaren ja Jätkäsaaren välisen vesialueen syvyys on 8–11 metriä, Hernesaaren vanhojen risteilylaiturien kohdalla syvyys on noin 9,5 metriä. Hernesaaren ja Sirpalesaaren välisellä vesialueella vesisyvyys on noin 15 metriä lukuun ottamatta paria selännettä, joiden kohdalla vesisyvyys on noin 9 metriä. Yksi tällainen selänne on noin 400 metrin etäisyydellä Hernesaaren rannasta. Liikuntavirasto on louhinut Hernesaaren ja Sirpalesaaren välistä merialuetta karikoiden osalta vuonna 2013, jotta Hernesaaren itäpuoleiset kilpapurjehdusradat vastaisivat paremmin vesiurheilun tarpeisiin.

Merenpinnan korkeus ja meriveden aaltoilu

Tärkeimmät merenpinnan korkeuteen vaikuttavat lyhyen aikavälin tekijät ovat ilmanpaine, tuulet ja meriveden virtaukset. Yksin ilmanpaineen vaihtelu voi aiheuttaa useiden kymmenien senttimetrien vedenkorkeusvaihtelun Hernesaaren alueella.

Ilmastonmuutoksesta aiheutuvaan merenpinnan pysyvään nousuun varautumisessa noudatetaan seuraavia ohjeistuksia:

a) Tulviin varautuminen rakentamisessa - opas alimpien rakentamiskorkeuksien määrittämiseksi ranta-alueilla, Ympäristöopas 2014

b) Helsingin kaupungin tulvastrategia / Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston yleissuunnitteluosaston selvityksiä 2010:1

Suositusten perustana on vedenkorkeus, jonka ylittymisen todennäköisyys vuonna 2100 on 1/250 (0,4 %). Helsingissä alin suositeltava rakentamiskorkeus tavanomaiselle rakentamiselle on +2,8 (N2000). Tähän korkeuteen on lisättävä paikkakohtainen aaltoiluvara.

Alueen nykyinen korkeustaso ei kaikilta osin vastaa ohjeistuksia. Uuden osayleiskaavan korkotason suunnittelussa on lähtökohtana ollut, että ne ovat ohjeistusten mukaisia.

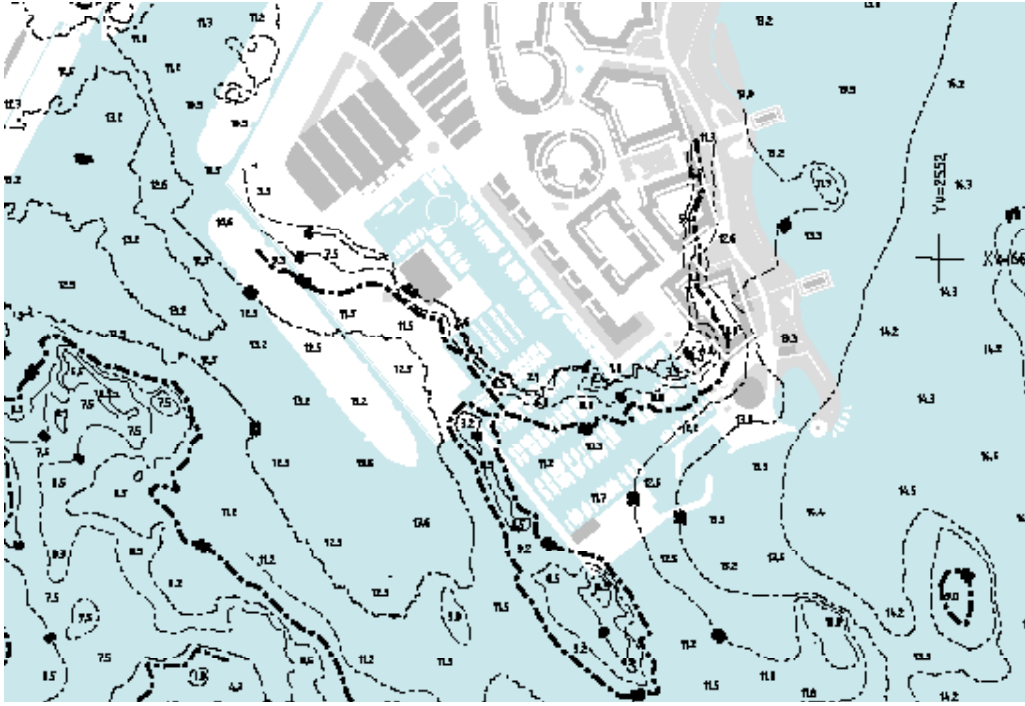
Hernesaaressa etelä- ja kaakkoistuulet ovat merkittävimmät aaltoilun aiheuttajat. Helsingin edustalla suurin mitattu merkitsevä aallonkorkeus on 5,2 metriä (2001), jolloin korkein yksittäinen aalto oli noin 9 metriä korkea. Sekä itä- että länsituuli voivat kasvattaa näin korkeita aaltoja, mutta korkeammiksi ne eivät juuri kasva Suomenlahden pitkänomaisen muodon vuoksi. Hernesaaren itäranta on suojaton mereltä tulevalle aallokolle. Vesialueen syvyys rannan edustalla on yli 10 metriä. Aallot eivät murru vesialueella, kuten tapahtuu matalammilla rannoilla ja saattavat suotuisissa olosuhteissa lyödä toistuvasti rantavallin ylitse. Tällaisessa tilanteessa syntyy aaltojakin korkeampia roiskeita, jotka voivat kulkeutua myrskytuulessa kymmenien metrien päähän rannasta.

Tuulisuus

Hernesaari on alttiina etenkin mereltä puhaltaville eteläisille sekä lounaisille ja kaakkoisille tuulille. Alue on tasaista ja sijainti merenrannalla edellyttivät tuulisuuden selvittämistä kaavasuunnitteluvaiheessa. Tuulisuus ja alueelliset tuuliolot ovat merkittäviä viihtyvyystekijöitä suunnittelualueella, mutta Hernesaaren sijainnista johtuen myös ulkotilojen turvallisuus oli tarkasteltava. Hernesaaren tuuliolosuhteiden arvioinnissa on hyödynnetty Lapinlahden sillalla sijaitsevan sääaseman mittaustuloksia.

Kaavaratkaisu

Hernesaaren rannasta ja Eiranrannasta avautuu avomerimaisema, jota tuleva rantapuiston ja venesataman meritäyttö rajaa länsipuolella. Tavoitteena on, että alueen toiminnat mahdollistaen merialuetta täytetään mahdollisimman pieneltä pinta-alalta kuitenkin siten, että suunnitelmassa huomioidaan merenkulkua ja asuinalueiden ja virkistysalueiden meluarvoja koskevat määräykset. Rantapuistoon suunnitellaan puistosuunnittelun yhteydessä saaristolle tyypillistä kasvillisuutta, mikä osaltaan edistää lajien monimuotoisuutta Hernesaaressa.

Merensyvyys

Alueellinen korkotaso

Osayleiskaavassa on otettu huomioon sekä merenpinnan noususta aiheutuvat tulvat että paikallisten rankkasateiden aiheuttamat tulvat. Alueellinen korkotaso katualueilla on uuden toteutettavan alueen osalta vähintään tasolla +3. Suunniteltu maanpinnan yleistaso n. +5,5…+6,5 uusien asuinkortteleiden kohdalla perustuu toimivan kuivatuksen ja tulvareittien järjestämisen yleisillä alueilla sekä pysäköinnin järjestämiseen pihakansien tai rakennusten alla. Ainoastaan länsirannan olemassa olevalla ja nykyisessä käytössään säilyvällä risteilijälaiturialueella korkotaso jää alle tason +3 ollen +2,2…+2,8. Tällä alueella on myös säilytettäviä rakennuksia, joiden ympäristössä nykyinen korkotaso säilytetään.

Hernesaaren kokoojakatu nousee etelää kohti kuljettaessa noin tasolle +7, jonka jälkeen katutaso laskee raitiovaunun kääntöpaikalla noin tasoon +6 ja nousee kadun eteläosassa tasoon + 7,5. Korkeustaso eteläisimmän korttelin kohdalla on vähintään noin +5 sen aallokolle alttiin sijainnin ja tuulisuuden vuoksi. Itäosan rantapuisto on suunniteltu länteen päin portaittain nousevaksi ja korttelialueen reunassa rantapuiston korkeusasema on suunniteltu tasolle noin +5…+6. Muualla uudella täyttöalueella korkotaso on noin +3.

Varautumista merenpinnan ennustettuun nousuun ja aaltoiluolosuhteita on kuvattu tarkemmin kohdassa aallokko.

Alueellisen korkotason määrittämisellä vaikutetaan alueen täyttö- ja kaivutarpeeseen sekä kaivettavaksi tulevan pilaantuneen maa-aineksen määrään ja tarvittaviin geoteknisiin ratkaisuihin. Lisäksi otetaan huomioon mahdollinen merenpinnan nousu ja aaltoilun vaikutus sekä varmistetaan alueellisen kuivatuksen ja kunnallisteknisten järjestelmien toimivuus. Jatkosuunnittelussa, erityisesti alueen massatasapainoon vaikuttavien suunnitteluratkaisujen tarkentuessa, on myös alueellisia korkotasoja täsmennettävä tarpeen mukaan.

Asuinkortteliden välinen aukio Venetsia
2010, Jari Huhtaniemi

Rantakatu Malmö 2009, Jari Huhtaniemi

Istutus aukiolla Lissabon 2009, Jari Huhtaniemi

Katukalusteryhmä Valencia 2009, Jari Huhtaniemi

Virtausolosuhteet

Osayleiskaavan täyttöjen vaikutuksia Seurasaarenselän, Lehtisaarenselän ja Laajalahden vedenvaihtuvuuteen tarkasteltiin matemaattisen mallin pohjalta. Hernesaaren täyttöjen vaikutuksia arvioitiin yhdessä Jätkäsaaren ja Koivusaaren suunniteltujen ja jo toteutettujen täyttöjen kanssa.

Mallintamisen ja arvioinnin perusteella yksistään Hernesaaren vaikutukset pohjoisten vesialueiden vedenvaihtuvuuteen oli suuruusluokkaa 1-2 %. Prosenttien suuruusluokkaa olevat muutokset pitoisuuksissa ovat niin pieniä, että niitä on hankala erottaa luonnollisesta vaihtelusta. Myös mallintamiseen liittyvät epävarmuudet ovat prosenttien suuruusluokkaa. Lisäksi mallintaminen perustuu maankäyttösuunnitelmaan, jossa eteläosaan suunniteltiin suurempia täyttöjä aiemmin alueelle suunnitellun helikopterikentän vuoksi.

Virtausolosuhteita arvioitiin aiempaan kaavaratkaisuun, jossa venesatama-allas sijaitsi jonkin verran eri paikassa kuin nykyisin. Edellisen kaavaratkaisun mukaisessa tilanteessa arvioitiin olevan tarpeen tarkastella venesatama-altaan veden vaihtuvuutta. Jatkosuunnittelussa tulee myös nykyisen kaavaratkaisun mukaisen venesatama-altaan veden vaihtuvuus varmistaa, tarvittaessa rakentamalla vedenvaihtuvuutta lisäävä rumpu altaan pohjoisosaan.

Aallokko

Osayleiskaavaratkaisussa on otettu huomioon sekä merenpinnan noususta aiheutuvat tulvat että paikalliset aaltoiluolosuhteet. Osayleiskaavatyön yhteydessä tehtiin aallokkotarkastelu alueen korkotason suunnittelussa huomioon otettavan aaltoiluvaran määrittämiseksi. Aallokkotarkastelu tehtiin aiempaan kaavaratkaisuun, joka sisälsi laajat, helikopterikenttää varten tehtävät täytöt alueen etelä- ja kaakkoisosassa. Aallokkotarkastelun tuloksia voidaan soveltaa nyt laaditun osayleiskaavaratkaisun aallokontorjunnassa, koska kaavaratkaisu sisältää venesataman aallonmurtajineen. Venesatama aallonmurtajaratkaisuineen sekä itärannan puisto suojaavat kortteli- ja katurakennetta suurimmalta aallokolta.

Hernesaaren alueella vaikuttavat sekä vaimentunut avomeren aallokko että paikallisen tuulen kehittämä aallokko. Avomeriaalloista etenkin etelästä ja kaakko-etelästä tulevien aaltojen vaikutus Hernesaaren eteläosassa on merkittävä. Kovimmat alueelle saapuvat aallot tulevat rantaan uuden laivalaiturin ja siitä kaakkoon jatkuvan aallonmurtajan eteläreunassa.

Jatkosuunnittelussa voidaan ehkäistä aalloista syntyviä roiskeita ja aaltojen heijastumisesta johtuvia suurimpia aaltoja kiinnittämällä huomiota rannan rakentamisratkaisuihin. Tämä on tarpeellista ottaa huomioon etenkin Hernesaaren eteläosien suunnittelussa.

Yleisesti ottaen alueelle suunniteltu rakentamistaso, jossa katualueen korkotaso on vähintään +3, on aallokkotarkastelun perusteella arvioitu olevan riittävän merenpinnan ennustetun nousun ja aaltoiluvaran kannalta.

Aallokkotarkastelun mukaan jatkosuunnittelua erityisesti vaativa kohde on venesataman kulkuaukot. Jatkosuunnittelussa kulkuaukot on tarpeen mitoittaa ja varustaa aallonmurtajaratkaisuilla siten, että veneiden säilyttäminen vesialtaassa on mahdollista.

Tuulisuus

Osayleiskaavan laadinnan yhteydessä on laadittu Hernesaaren tuulisuuskartoitus, jossa hyödynnettiin Lapinlahden sillan sääaseman tuulitietoja sekä tehtiin mittauksia tuulitunnelissa tehdyillä pienoismallikokeilla. Tuulisuuskartoituksen kaikki tulokset on esitetty liiteraportissa Hernesaaren kaavoitus, tuulisuuskartoitus. Tuulitunnelikokeessa tehtiin mittauksia 16 pisteessä. Mittausten perusteella korttelialueiden tuuliolosuhteet ovat asumisen kannalta kohtuulliset. Suunnittelualueen tuulisimmassa pisteessä katutasossa tunnin keskituuli >5 m/s 6 % ajasta. Tämä arvo ja on sama kuin Jätkäsaaren vastaava maksimi.

Kokonaisuudessaan osayleiskaavasuunnitelma on tuulisuuden suhteen hyväksyttävä, eli vaarallisen kovia puuskatuulia ei esiinny katutasossa liian usein. Hernesaari sijaitsee etelä-pohjoissuunnassa, jolloin rakennuskanta pienentää alueen kokonaistuulisuutta vallitsevissa etelä- ja lounaistuulissa.

Paikallisia tuulioloja tulee arvioida ja tarvittaessa ratkaista myös erilaisten ulkoilmatoimintojen, kuten uimapaikan, kahviloiden, terassien ja muiden oleskelualueiden suunnittelussa. Tuulisimpien kohtien osalta on paikoin tarpeen kiinnittää huomiota myös rakennusten kulkuaukkojen olosuhteisiin, jotta kulku olisi mahdollisimman ongelmatonta.

Ekologinen kestävyys

Kaavaratkaisu

Hernesaaren osayleiskaavaratkaisu perustuu yhdyskuntarakenteen täydentämiseen ja eheyttämiseen raideliikenteeseen tukeutuen. Myös jalankulun ja pyöräilyn edellytyksiä parannetaan. Näin ollen kaavaratkaisu tukee kestävän yhdyskuntarakenteen kehittämistä.

Suojelukohteet

Kaavaratkaisu

Fordin entinen tehdasrakennus (Henry Fordin katu 6, 1946, Gunnar Nordström) rakennettiin jatkosodan ja sitä seuranneen pulakauden aikana. Poikkeusoloista huolimatta rakennukseen ja sen arkkitehtuuriin panostettiin paljon. Tehdasrakennus oli aikansa edistyksellisimpiä. Se oli tuotantoteknisesti tehokas ja työntekijöiden tarpeet otettiin ratkaisuissa huomioon.

Rakennuksen alkuperäinen ominaisluonne on edelleen tallella, vaikka siinä on vuosikymmenten kuluessa tehty lukuisia, suuriakin muutoksia. Tehdasrakennuksen ulkoinen hahmo on vuonna 1965 tehdyn laajennuksen jälkeisessä asussa. Osa tiloista on jaettu tilapäisillä väliseinämillä pienempiin osiin eri käyttäjille.

Fordin tehdasrakennus suojellaan osayleiskaavassa sen arkkitehtonisten, kaupunkikuvallisten ja historiallisten arvojen perusteella. Sen käytöstä kulttuurirakennuksena on laadittu selvitys. Mahdollisuutena on nähty, että rakennuksesta syntyisi Kaapelitehtaan tapaan toimiva kokonaisuus. Rakennuksen luonne ja erityisesti sen suuret hallitilat soveltuisivat hyvin esiintymistilaksi. Tulevaa käyttöä suunniteltaessa rakennuksen kadonneita ominaispiirteitä, kuten tilojen avoimuutta ja valoisuutta voidaan palauttaa.

Yhdyskuntatekninen huolto

Täytöt ja pengerrykset

Lähtökohdat

Hernesaaren tuulisuustulokset 10minuutinkeskituulienesiintyminen(z=22metriä, Lauttasaaren selkä), koko vuosi

Alue on nykyisin yhdyskuntateknisen huollon verkostojen piirissä ja alueella on verrattain runsaasti vesihuollon, energiahuollon ja tietoliikenteen edellyttämiä verkostoja.

Alueen pääviemäri, Ø 500-700 mm sekaviemäri, sijaitsee Matalasalmenkujalla ja Laivakadun itäosalla. Niemen keskellä, teollisuustonttien välissä, sijaitsevat lounas-koillinen –suuntaiset viemärit ja vesijohdot. Myös molemmilla ranta-alueilla on vesihuoltoa; vesijohtoja, jätevesiviemäreitä, paineviemäreitä ja hulevesiviemäreitä. Hernesaaren kärjen edustan merialueella sijaitsee lounas-koillinen –suuntainen yksityinen vesijohto ja paineellinen viemäri, jotka johtavat Läntiseen Pihlajasaareen. Myös Jätkäsaaren ja Hernesaaren välillä sijaitsee paineellinen merenalainen viemäri, joka palvelee satama-aluetta. Risteilijälaitureilla sijaitsee kuusi laivojen jätevesien vastaanottopistettä, joista jätevedet johdetaan paineviemäreiden ja päätekaivojen kautta HSY:n sekavesiviemäriin Hernesaaren keskiosassa. Lisäksi osayleiskaava-alueella, Hernesaaren itä- ja eteläpuolen merialueella sijaitsee Lauttasaari-Munkkisaari – paineviemäri ja idänpuoleisella merialueella Viikinmäen puhdistettujen jätevesien purkutunneli. Jätevesien purkutunneli on kalliotunneli, joka on noin tasolla 80. Energiahuollon verkostoista alueella on kaukolämpöjohtoja, kaasujohtoja ja matala- ja keskijännitteisiä sähkökaapeleita. Lisäksi alueella on tietoliikennekaapeleita. Hernesaaren eteläkärjessä sijaitsee kantakaupungin eteläosien ainoa lumenkippauspaikka.

Kaavaratkaisu

Yhdyskuntatekninen huolto

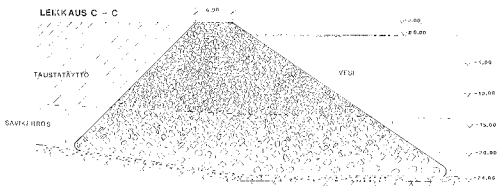
Nykyinen yhdyskuntatekninen huolto, vesihuolto, energiahuolto ja tietoliikenne, jää pois käytöstä lähes kokonaan. Alueelle rakennetaan uudet vesihuolto-, energiahuolto- ja tietoliikenneverkostot. Verkostojen linjaukset on esitetty liitekartoissa. Yhdyskuntateknisen huollon verkostoista tehdään asemakaavoituksen yhteydessä yleissuunnitelma.

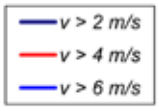
Virtausselvitys 2011

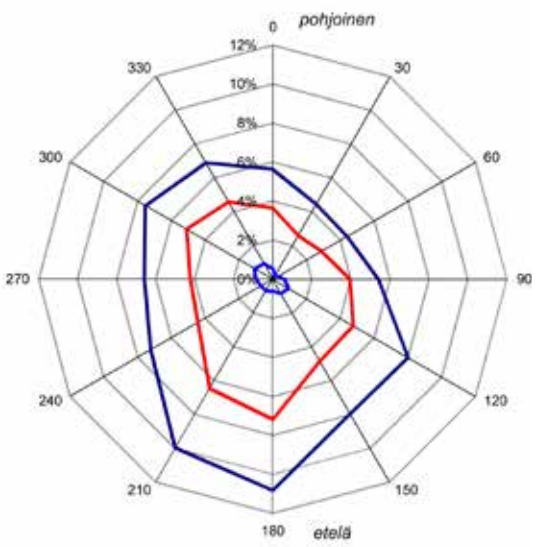
Alueen vesijohtoverkosto kuuluu Ilmalan painepiiriin ja painetaso on noin 62 mvp (metriä vesipatsasta). Käyttöveden toimintavarmuuden turvaamiseksi verkostoon rakennetaan

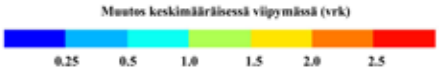
Aallokko selvitys 2011 (aallonkorkeus metreinä)

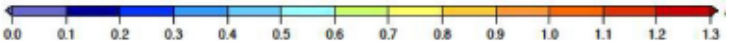

Maaperän pilaantuneisuuden tutkimuspiste
Suunnittelualueen raja
Munkkisaari
ennen vuotta 1932 tehdyt täytöt
1970-1971
1981-1986
1942-1952
1963-1969
alkuperäinen Hernesaari
1974
1945
1972
1974-1975
1955-1961
1966-1968
1969-1972
1966-1976
1955-1961
1974
1992-luku

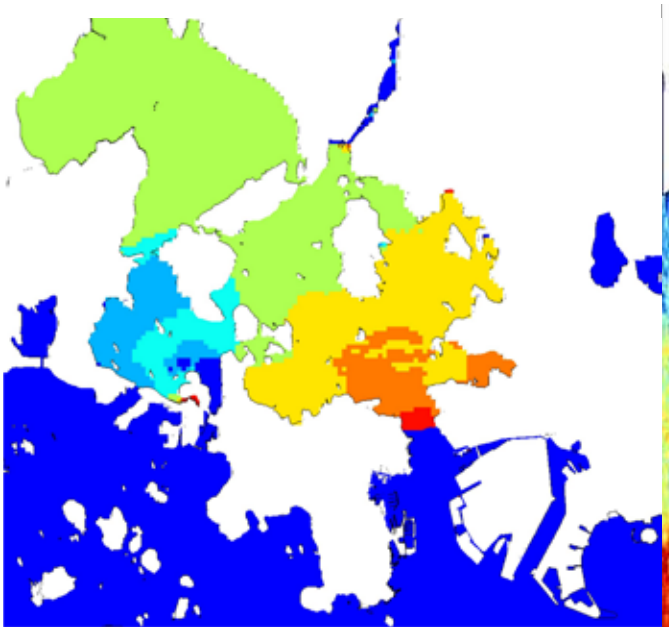

LEIKKAUS C – C
TAUSTATÄYTTÖ
VESI

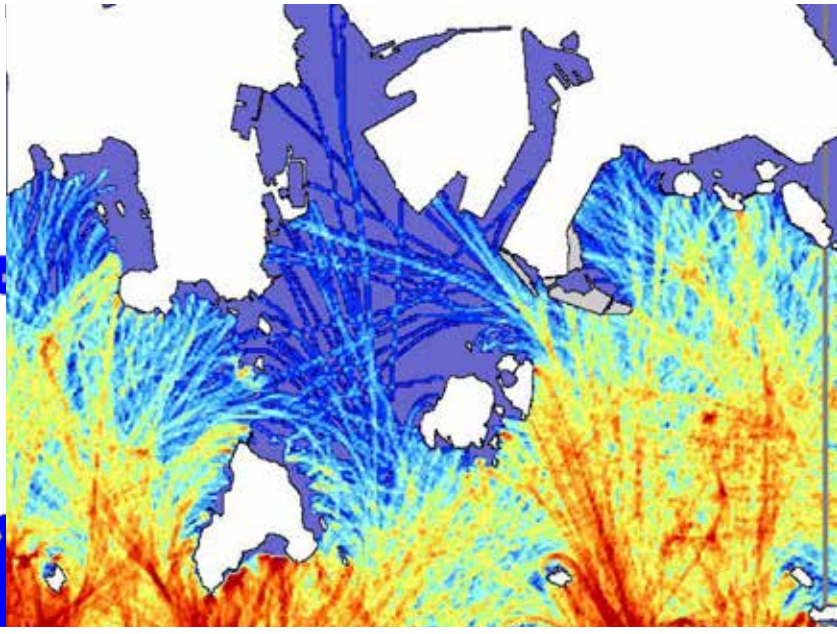

v > 2 m/s
v > 4 m/s
v > 6 m/s

pohjoinen
0
30
60
90
120
150
180
210
240
270
300
330
12%
10%
8%
6%
4%
2%
0%
etelä

Muutos keskimääräisessä viipymässä (vrk)
0.25
0.5
1.0
1.5
2.0
2.5

0.0
0.1
0.2
0.3
0.4
0.5
0.6
0.7
0.8
0.9
1.0
1.1
1.2
1.3

Jätteen imukeräysjärjestelmä

alueen sisäinen rengasyhteys. Sivukatujen haaralinjat liittyvät pääkadulla sijaitsevaan runkojohtoon. Vesijohtoverkosto liitetään nykyiseen verkostoon kahdessa kohdassa alueen pohjoispuolella Eiranrannassa. Alue tullaan liittämään jakeluvarmuuden turvaamiseksi nykyiseen verkostoon myös uudesta suunnasta, esim. Jätkäsaaresta tai Eirasta.

Jätevesiviemäröinti perustuu vietto- ja paineviemäröintiin. Alueelle tulee kaksi tai kolme jätevedenpumppaamoa. Viemärijärjestelmä liitetään nykyiseen verkostoon alueen pohjoispuolella Eiranrannassa, melko lähellä vesijohtoverkoston liitoskohtaa.

Pihlajasaaren paineviemäri ja vesijohto on uusittu vuonna 2016 uuden risteilijälaiturin ja edellisen osayleiskaavaehdotuksen mahdollistaman laajan venesatamavaihtoehdon edellyttämien uusiin täyttöihin varautumisen vuoksi. Nykyisen osayleiskaavaehdotuksen mukaiset täytöt ovat suppeammat eivätkä uhkaa vastikään uudelle reitille rakennettuja putkia. Pihlajasaaren paineviemärin ja vesijohdon liitoskohta Hernesaaren uuteen vesihuoltoverkostoon tutkitaan tarkemmin asemakaavoitusvaiheessa. Nykyinen Lauttasaari-Munkkisaari -paineviemäri jäisi osayleiskaavaehdotuksen mahdollistamien täyttöjen alle. Jos täytöt toteutuvat, viemäri korvattaisiin tässä tapauksessa kokonaan uudella viemärillä, jonka liitoskohta mantereella saattaa muuttua nykyisestä.

Hulevesien johtamisessa käytetään pääasiassa hulevesiviemäröintiä. Hulevedet johdetaan pääosin rannoille. Hulevedet pääkadun pohjoisosasta ja osasta pohjoisia kortteleita liitetään nykyiseen verkostoon Eiranrannassa. Uuden vesihuoltoverkoston kokonaispituus on noin 6 km. Itärannan viheralueilla on mahdollista johtaa hulevesiä myös viherpainanteissa ja järjestää luonnonmukaista sadevesien imeytystä ja varastointia. Koko kaava-alueella hulevesien käsittelyn pääpainon tulee olla hidastavissa ja puhdistavissa ratkaisuissa ennen hulevesien johtamista vesistöihin.

Hernesaaren osayleiskaava-alue kuuluu Punavuoren sähköaseman jakelualueeseen. Muutosalueen keskijännitejakeluverkko on rakentunut 70-luvulta lähtien. Nykyisen jakeluverkon siirtokapasiteetti on vajaa 10 MVA.

Osayleiskaava-alueelle on suunniteltu kymmenen uutta jakelumuuntamoa sekä yksi muuntamo toimitilatontille alueen lounaisosaan. Nykyiset neljä muuntamoa nykyisissä toimitilakortteleissa oletetaan muutoksessa säilyvän. Alueelta puretaan kolme asiakkaan muuntamoa ja yksi jakelumuuntamo rakentamisen aikataulussa.

Kiinteistöjen yhteyteen rakennettavat jakelumuuntamotilat vaativat lattiapinta-alaa noin 20 m2, joka mahdollistaa muuntamotilan kalustaminen kaksoismuuntamoksi. Aluetta palvelevaa keskijänniteverkkoa rakennettavan molemmin puolin Laivakatua. Muuntamoiden lopulliset sijoituspaikat määrittää rakentamisjärjestys. Asuntokortteleiden keskelle pääkadun suuntaiselle pihakadulle tullaan rakentamaan pienjännitejakeluverkkoa. Ranta-alueiden julkisten rakennusten sähkönjakelu on tämänhetkisellä näkemyksellä ajateltu toteuttaa asuntokortteleiden muuntopiireistä.

Pihlajasaaren merikaapeli on uusittu vuonna 2016 reitille, jossa on varauduttu Hernesaaren osayleiskaavan mahdollistamiin laajoihin meritäyttöihin. Kaapelin reitti on esitetty sähköverkon yleissuunnitelmassa. Liitoskohta Hernesaaren uuteen sähkönjakeluverkkoon tarkentuu jatkosuunnittelussa.

Muutosalueen arvioitu huipputeho on 6,5 - 9,5 MVA. Huipputehoarviossa on mukana 1,5 – 3,0 MVA osuudella laivojen maasähkötarve. Yhden risteilijän sähköntarve voi olla jopa 10 -20 MVA. Merkittävästi suuremmalla tehotarpeella maasähköliittymän liitoskohta on

Punavuoren sähköasemalla.

Sähköverkkojen lisäksi myös muut alueen uudet energiahuoltoverkostot ja tietoliikenneverkostot sijoitetaan pääsääntöisesti vesihuoltoverkostojen kanssa samoihin kaivantoihin.

Raitioliikenteen sähkönsyöttöasema on suunniteltu rakennettavaksi kaava-alueen koillisosaan Hylkeenpyytäjänkadun ja Laivakadun liittymän telakan puoleiseen nurkkaan.

Pihlajasaaren tietoliikennekaapeli on uusittu vuonna 2016 reitille, jossa on varauduttu Hernesaaren osayleiskaavan mahdollistamiin laajoihin meritäyttöihin. Kaapelin reitti on esitetty tietoliikenteen yleissuunnitelmassa.

Jätehuolto suunnitellaan järjestettävän imukeräysjärjestelmällä. Jätteiden koontiasema voisi sijoittua Fordin talon eteläpuolelle. Järjestelmän liittämistä Jätkäsaaren imukeräysjärjestelmään on tutkittu, mutta se on todettu teknisesti haastavaksi ja taloudellisesti kannattamattomaksi.

Uuden venesataman eteläpuolelle toteutetaan lumenvastaanottopaikka risteilylaiturin rakentamisen yhteydessä. Vastaanottopaikalla on tilavaraus myös lumikuormien käsittelylle ennen niiden siirtämistä mereen. Kuormien käsittelyllä pyritään vähentämään roskaisten lumikuormien päätymistä mereen.

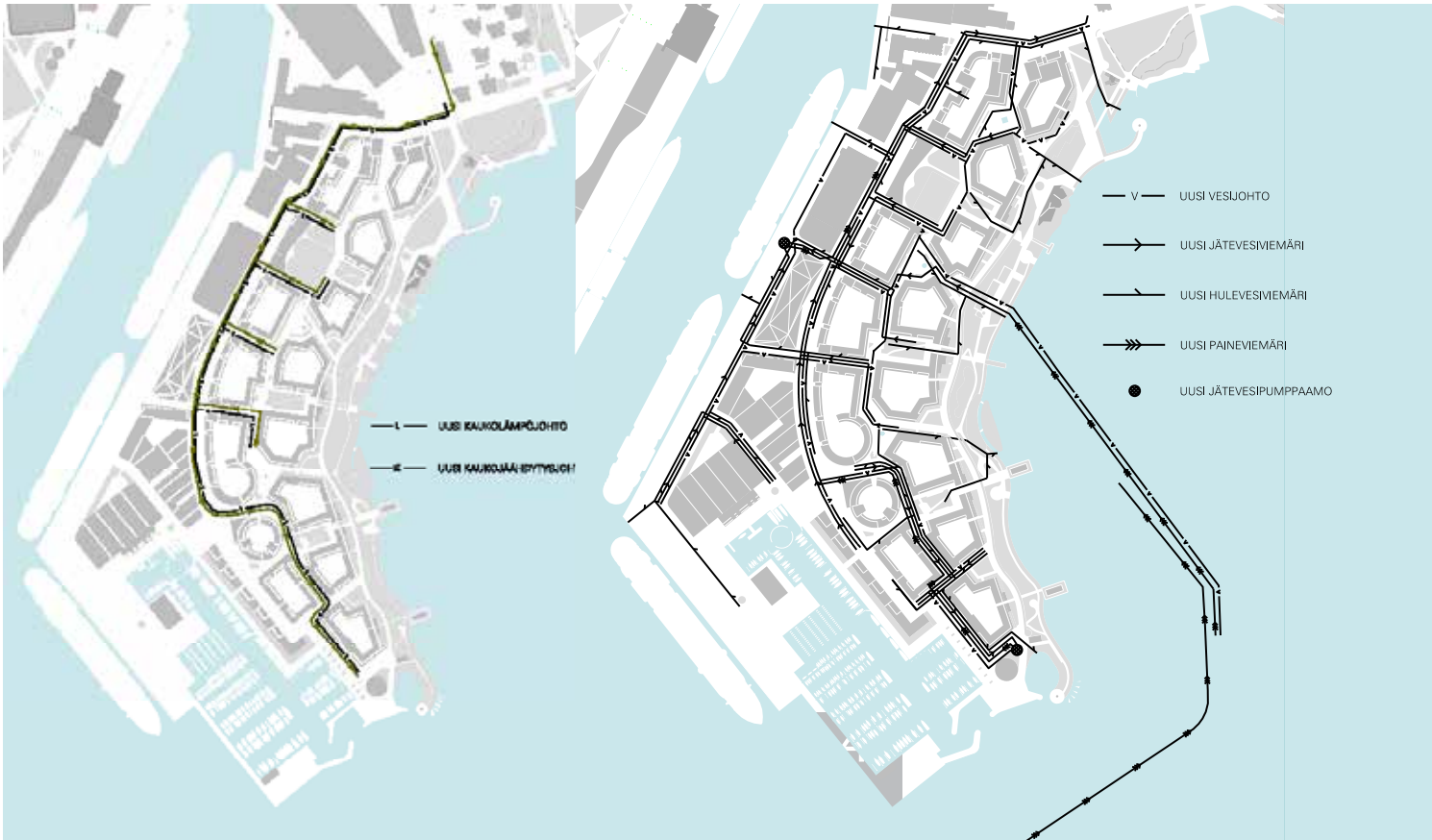
Maaperän rakennettavuus, pohjarakentaminen ja pilaantuneisuuden kunnostaminen

Lähtökohdat

Alueen vanhat täytöt ja merenpohja

Maanpinnan korkeusasema alueella vaihtelee välillä noin 0 - +3. Osayleiskaava-alueen keskivaiheilla on ollut saari, Hernesaari, sekä alueen eteläkärjessä Hernesaarenkari, jotka on tasattu ja yhdistetty mantereeseen täyttämällä vesialuetta. Koko alueen pintamaa on täyttömaata. Vesialueiden täyttäminen on tapahtunut pääosin ajamalla louheesta merenpohjaan reunapenkereitä ja täyttämällä sitten reunapenkereiden väliin muodostuneet ”altaat” ylijäämämassoilla. Täyttöihin on käytetty kivisiä kitkamaita, huonolaatuisia maa-aineksia sekä paikoin rakennusjätettä. Varsinkin täyttöaltaisiin on tehty täyttöjä myös lieju- ja savikerrosten päälle. Täyttökerroksen paksuus alueella vaihtelee ja on vanhojen saarien kohdalla 1–3 metriä ja täytettyjen vesialueiden kohdalla enimmillään yli 15 metriä. Vanhojen saarien Hernesaaren ja Hernesaarenkarin kohdalla täytön alapuolella on kitkamaata. Vesialueille tehtyjen täyttöjen alle on paikoin jäänyt savea. Saven yläpinta on noin 15–20 metrin syvyydellä nykyisestä maanpinnasta.

Kaukolämpö ja vesi- ja viemäriverkosto

Hernesaari kaakosta, Asemakaavoitus ja Tietoa Oy

Merenpohjassa olevan savikerroksen paksuuden on arvioitu olevan Hernesaaren itärannalla 2-10 metriä, Hernesaaren kaakkoispuolella 2-6 metriä ja lounaispuolella 2-8 metriä.

Merenpohjaan kerrostuvien sedimenttien näkökulmasta merenpohja alueella on tyypiltään lähinnä eroosiopohjaa. Eroosiopohjalle ei tapahdu hiekkaa hienomman aineksen pysyvää kerrostumista. Syvemmällä vesialueella esiintyy myös kulkeutumispohjaa, jolla ainesta kerrostuu ajoittain mutta kerrostuminen ei ole pysyvää. Kulkeutuminen johtuu tuulen ja esimerkiksi alueella liikkuvien laivojen potkurivirtojen aiheuttamista virtauksista.

Maaperän ja merenpohjan sedimenttien pilaantuneisuus

Osayleiskaava-alueella on tutkittu maaperän pilaantuneisuutta useita tutkimuskierroksia vuodesta 1994 alkaen. Viimeisimmät tutkimukset on tehty vuonna 2015. Alueen maaperä on täyttömaata ja täyttöaineksen mukana sekä teollisen toiminnan myötä maaperään on joutunut maaperää pilaavia aineita ja mm. rakennusjätettä.

Tutkimuksia on tehty yhteensä 395 pisteessä (tiheys 1/800m2). Näytteitä on otettu sekä pora-konekairapisteistä että kaivinkoneella tehdyistä kuopista. Tutkimuksissa on havaittu, että öljyhiilivedyillä, polyaromaattisilla hiilivedyillä tai metalleilla pilaantunutta maata on paikoitellen koko Hernesaaren alueella. Tutkituista näytteistä noin 75 %:ssa on todettu haitta-ainepitoisuuksia. Tutkimusten perusteella haitta-ainepitoinen maa-aines sijaitsee suurimmaksi osaksi pohjaveden pinnan yläpuolisissa maa-aineskerroksissa. Analyysitulosten perusteella maaperän pilaantuneisuuden arvioinnissa käytettävät vertailuarvot ylittyvät enemmän epäorgaanisten kuin orgaanisten haitta-aineiden osalta. Tutkimuksissa on tehty havaintoja paikoin myös jätteen seassa olevista jätteistä kuten puusta, betonista, asfaltista, tiilestä sekä metalliromusta.

Yhteenveto kaikista maaperätutkimustuloksista jätehavaintoineen on esitetty raportissa Ympäristötekninen tutkimusraportti, täydentävät tutkimukset Hernesaaren alueella (Vahanen Environment 2014).

Pohjavesi- ja huokoskaasutarkkailu alueella on aloitettu vuonna 2015. Näytteet otetaan kolme kertaa vuodessa 8 havaintoputkesta. Lisäksi vuonna 2015 tehdään kahdessa kohtaa koekaivua, joiden tarkoituksena on selvittää täyttöaineksessa havaittujen jäteainesten määrää ja laatua tarkemmin. Toinen koekaivualue sijaitsee kaivettavaksi suunnitellun venesataman alueella ja toinen alueen pohjoisosassa, asuinkortteliksi suunnitellulla alueella.

Hernesaaren alueelta olemassa oleva pilaantuneisuustieto vaatii jatkosuunnittelun yhteydessä lisäselvityksiä, koska alueen maaperä on hyvin heterogeenistä eikä näytteitä ole

pystytty ottamaan joidenkin olemassa olevien rakennusten, kuten eteläosassa sijaitsevan jäähallin kohdalla. Rakennusten alapuolisen maaperän pilaantuneisuustutkimukset voidaan kokonaisuudessaan tehdä, kun nykyiset toiminnot poistuvat alueelta, viimeistään rakennusten ja rakenteiden purun yhteydessä.

Osayleiskaava-alueen merenpohjan sedimenttien haitta-ainepitoisuuksia on tutkittu useaan kertaan vuodesta 2009 alkaen. Näytteenotto on kohdistettu alueille, joilla kaavan toteuttaminen edellyttää meren pohjan ruoppaus- ja täyttötoimia. Tutkimuksissa on havaittu laajalla alueella meren pintasedimenttien sisältävän haitta-aineita, kuten metalleja, polyaromaattisia hiilivetyjä, PCB ja TBT-yhdisteitä sekä öljyhiilivetyjä. Haitta-aineita on havaittu suurimmalta osin sedimentin pintakerroksessa 0-0,3 m syvyydellä, mutta paikoin myös jopa näytteenottosyvyydellä 2-3 metriä. Viimeisin tutkimus on tehty vuonna 2015, jolloin tarkoituksena oli eri näytteenottomenetelmällä tarkistaa haitta-aineiden syvyyssuuntaista levinneisyyttä jo aiemmin pilaantuneiksi havaittujen tutkimuspisteiden läheisyydessä.

Maaperän ja merenpohjan rakennettavuus

Alueen maaperän rakennettavuusolosuhteet vaihtelevat suuresti johtuen alueen täyttöhistoriasta. Pääosa alueesta on mereen tehtyä täyttömaata. Ainoastaan vanhojen saarien, Hernesaaren ja Hernesaarenkarin kohdilla maaperä on rakennettavuudeltaan hyvää ja alueilla on mahdollista rakentaa maanvaraisesti. Edellä mainittujen alueiden ulkopuolella mereen aiemmin tehdyillä täyttöalueilla maaperä on sen sijaan rakennettavuudeltaan vaihtelevaa, pääosin erittäin vaikeaa.

Alueelle on tyypillisiä merenpohjaan tehdyt louhepenkereet, joiden väliin muodostuneet altaat on täytetty sekalaisella maa-aineksella, kivisillä kitkamailla, huonolaatuisilla maa-aineksilla sekä paikoin rakennusjätteellä.
Näillä alueilla rakennusten perustaminen on vaativaa johtuen sekä täyttömateriaalin alla paikoin olevasta savikerroksesta että pohjaolosuhteiden vaihtelusta kantavasta pohjamaasta/louhepenkereestä sekalaiseen rakennusjätetäyttöön. Lisäksi alueella on vanhojen rakennusten perustusrakenteita, jotka tulee huomioida rakennusten ja rakenteiden perustamisen suunnittelun ja toteutuksen yhteydessä.

Rakennukset joudutaan rakentamaan paaluperusteisina, mutta täyttöaineksen vaihtelevat ominaisuudet ja välissä olevat louhepenkereet asettavat perustamisen suunnittelulle, käytettäville paalutyypeille ja perustamisen toteutukselle suuret vaatimukset.
Rakennukset perustetaan pääosin paaluilla kantavan pohjamaan varaan. Täyttöaineksen vaihtelevat ominaisuudet ja välissä olevat louhepenkereet asettavat perustamisen suunnittelulle, käytettäville paalutyypeille ja perustamisen toteutukselle suuret vaatimukset. Rantarakenteet voidaan pääsääntöisesti perustaa täytteenvaraisesti, mutta rantatäyttöjä tehtäessä on kiinnitettävä erityisesti huomiota nykyisen rantapenkereen vakavuuteen. Yhdyskuntateknisen huollon verkostot voidaan pääsääntöisesti perustaa täytteenvaraisesti.

Kaavaratkaisu

Maaperän ja merenpohjan rakennettavuus

Täyttöhistoriasta johtuen alue on erittäin vaativa pohjarakennuskohde. Alueella sijaitsee louhepenkereitä, joiden väliin jäävät altaat on täytetty sekalaisella maa-aineksella. Täytetyt altaat sijaitsevat osin alkuperäisen savikerroksen päällä, jolloin uutta suunniteltaessa on tarkasteltava alueellista vakavuutta. Myös nykyisen itäisen rantapenkereen alle on paikoin jäänyt savikerros, joka pienentää penkereen vakavuutta. Ennen merialueella tehtäviä täyttöjä, merenpohjassa oleva pehmeä aines on ruopattava. Nykyisen rantapenkereen vakavuus on varmistettava rannan ruoppaus- ja täyttötöiden yhteydessä. Alueella tehtävät kaivut ja täytöt tulee tehdä suunnitelmallisesti erikseen laadittavien kaivu, ruoppaus- ja täyttösuunnitelmien mukaisesti. Asemakaavoituksen yhteydessä Hernesaaren itäinen rantaalue tulee suunnitella siten, että rantaan ei kohdistu lopullisen käytön yhteydessä merkittäviä lisäkuormia.

Pohjarakennetarkastelun mukaan osa rakennuksista voidaan perustaa maanvaraisesti. Pääosin rakennukset perustetaan paaluilla kantavan pohjamaan varaan. Sekalaisesta täyttömateriaalista ja louheesta johtuen alue on erittäin vaativa paalutuskohde.

Maanpintaa tullaan korottamaan alueella paikoin jopa noin 5 m. Ennen täyttöjä tulee varmistua siitä, että täyttöjen alle mahdollisesti jäävät savilinssit on asianmukaisesti esirakennettu. Kadut ja kunnallistekniikka sekä puistot perustetaan täytteenvaraisesti. Katu- ja yleiset alueet esirakennetaan soveltuvilta osin käyttämällä syvätiivistystä ja ylipengertä.

Rantarakenteet

Suurin osa suunnittelualueen rantarakenteista toteutetaan luiskattuna rantana. Luiskakaltevuutena käytetään uusilla meritäyttöalueilla 1:1,5 ja nykyiseen täyttöön kaivettavalla rannalla 1:2. Luiskatut rannat suojataan aaltoilun eroosiolta täyttölouhetta suurempikokoisilla lohkareilla. Aallonmurtajapenkereiden suojanpuoleisilla rannoilla voidaan käyttää pienempää lohkarekokoa kuin avovedenpuoleisilla luiskilla.

Rantalaitureiden ja rantamuurien rakenteena on esitetty käytettäväksi puukantista paalulaituria ja teräsbetonirakenteista kulmatukimuurilaituria. Venesatamien kiinteät rantalaiturit toteutetaan suurimmaksi osaksi luiskatun rannan päälle rakennettavalla puukansirakenteella, joka tukeutuu teräsputkipaaluun ja louhepenkereen sisään tehtävään ankkurointiin. Käynti kelluville laitureille, jossa pääosa venepaikoista sijaitsee, ohjataan kansirakenteeseen asennettavilla käyntisilloilla. Isompien alusten venepaikkoja on alustavasti suunniteltu venesatama-altaan koillisreunalle, jossa alukset kiinnitetään kansirakenteeseen keulakiinnityksellä.

Venesatama-altaan luoteispäädyssä, jossa sijaitsee venetelakka, tarvitaan täysi vesisyvyys heti laiturilinjalla. Tästä syystä kyseinen rantaosuus on esitetty toteutettavaksi kulmatukimuurielementeistä ja teräsbetonisesta paikallavalumuurista. Laiturin toteuttaminen venesatama-altaan luoteisreunaan saattaa edellyttää louhintaa. Osayleiskaava mahdollistaa lumenvastaanottotoimintaa palvelevan laiturin rakentamisen venesataman eteläpuolelle. Tämä laituri on myös esitetty toteutettavaksi kulmatukimuurielementeillä ja yhtenäisellä reunamuurilla.

Maa- ja merialueen kaivu ja täyttö

Osayleiskaavaehdotusta laadittaessa on tarkennettu maaperän ja merenpohjan geoteknisiin ominaisuuksiin liittyviä tietoja, tutkittu alueen rakennettavuutta ja tehty yleissuunnitelma maa- ja merialueiden täyttö- ja perustamis- ja rakentamistavoista. Lisäksi on tehty alustava suunnitelma alueen yleistasauksesta. Työn yhteydessä on tarkasteltu myös vaihtoehtoisia toteuttamisratkaisuja osayleiskaavan eteläkärkeen. Vaihtoehtojen välillä on huomattavia eroja kaivu- ja täyttömäärien osalta.

Alueen toteuttaminen edellyttää haitta-ainepitoisten sedimenttien ja merenpohjan ruoppausta, nykyisen maa-alueen ja pilaantuneen maaperän kaivua, sekä meritäyttöjä ja nykyiselle maa-alueelle tehtäviä korkeustason nostavia täyttöjä. Nykyisen maapohjan vakavuus on varmistettava kaikissa työvaiheissa kaivu-, ruoppaus- ja täyttötöiden yhteydessä. Alueella tehtävät kaivut, ruoppaukset ja täytöt tulee tehdä suunnitelmallisesti erikseen laadittavien kaivu, ruoppaus- ja täyttösuunnitelmien mukaisesti. Ruopattavaa savea ja sedimenttiä on Hernesaarenrannassa yhteensä noin 320 000 m3 ja venesataman alueella 190 000 m3.

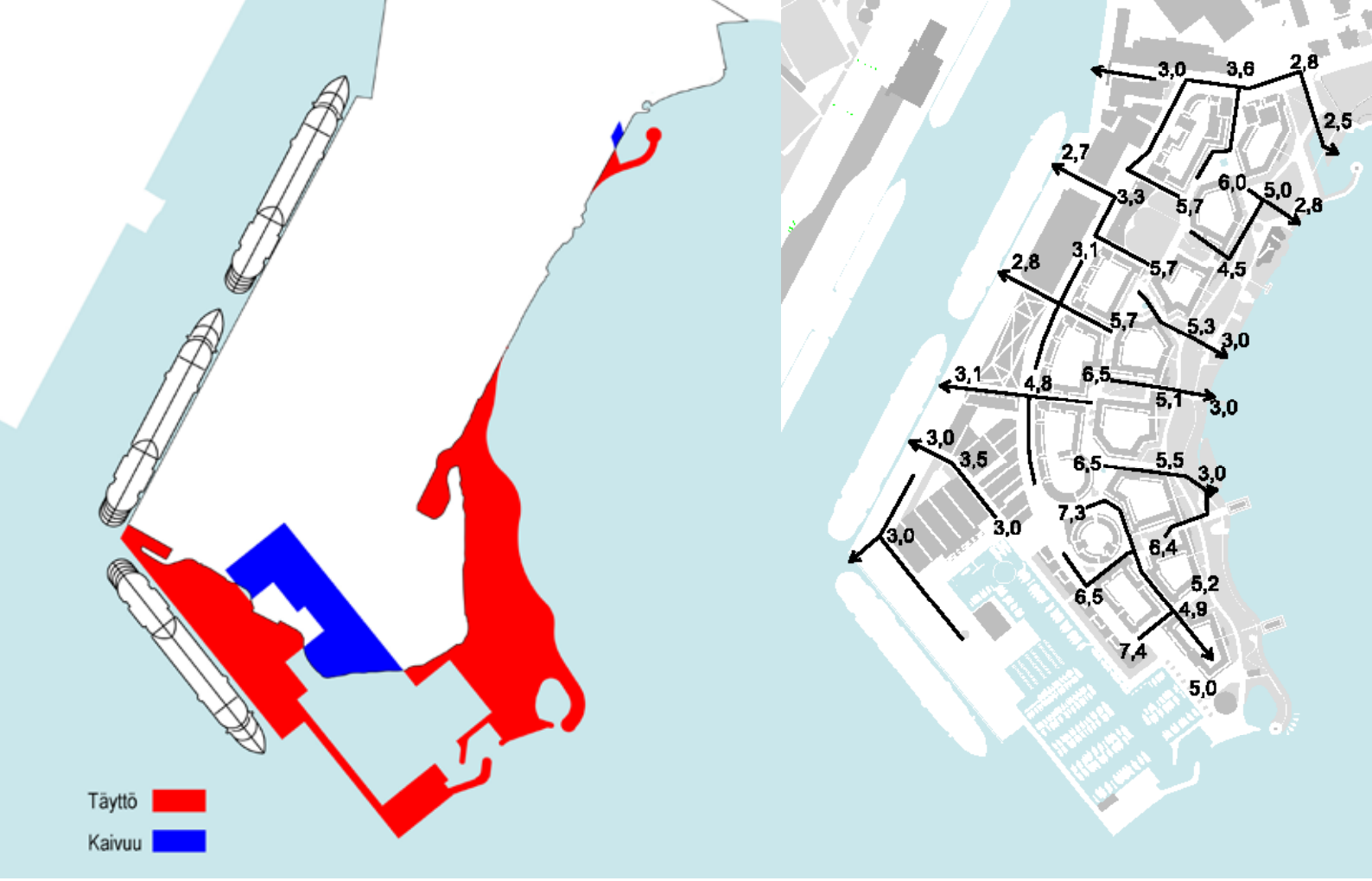
Alueen korkotasoa tullaan nostamaan nykyisestä. Myös korttelien sisäinen kannenalainen pysäköinti tullaan tekemään nykyisen maanpinnan yläpuolelle. Näin ollen kortteli- ja katualueella on varsin vähän rakentamisen vuoksi tehtäviä kaivuja. Suurin kaivukohde Hernesaaressa on nykyiselle maa-alueelle kaivettavan venesatama-altaan alue, jonka maankaivun määrä-arvio on noin 180 000 m3ktr.

Suunniteltujen maanpinnan korkeusasemien toteuttamiseksi alueella tullaan tekemään korotustäyttöjä seuraavasti:

Hernesaarenranta	10 000 m^3ktr
Kadut	80 000 m^3rtr
Puistot ja aukiot	35 000 m^3rtr

Yleistäyttö maa-alueella on tehtävä tiivistämiskelpoisilla kitkamailla rakennettavaksi tulevilla alueilla, puistoalueilla voidaan käyttää huonolaatuisempiakin maa-aineksia.

Merialueen täyttö tehdään puhtaalla louheella kovaan pohjaan. Suunnitelmissa esitetyn täytön luiskakaltevuus on 1:1,5. Aallonmurtajapenkereet voidaan toteuttaa myös samalla

Täytöt ja kaivut

Tulvareitit

luiska-kaltevuudella huomioiden, että tuulialttiimman puolen luiska tulee suojata eroosiolta isommilla lohkareilla kuin suojan puoleinen luiska. Louhetäyttö on suunniteltu tehtäväksi tasoon +2,0 sekä rantatäytön että aallonmurtajien osalta.

Merialueen louhetäytöt:

Rantapuisto + korttelialue	850 000 m3
Venesatama-alue	450 000 m3
Lumenvastaanottopaikka ajoyhteyksineen	450 000 m3

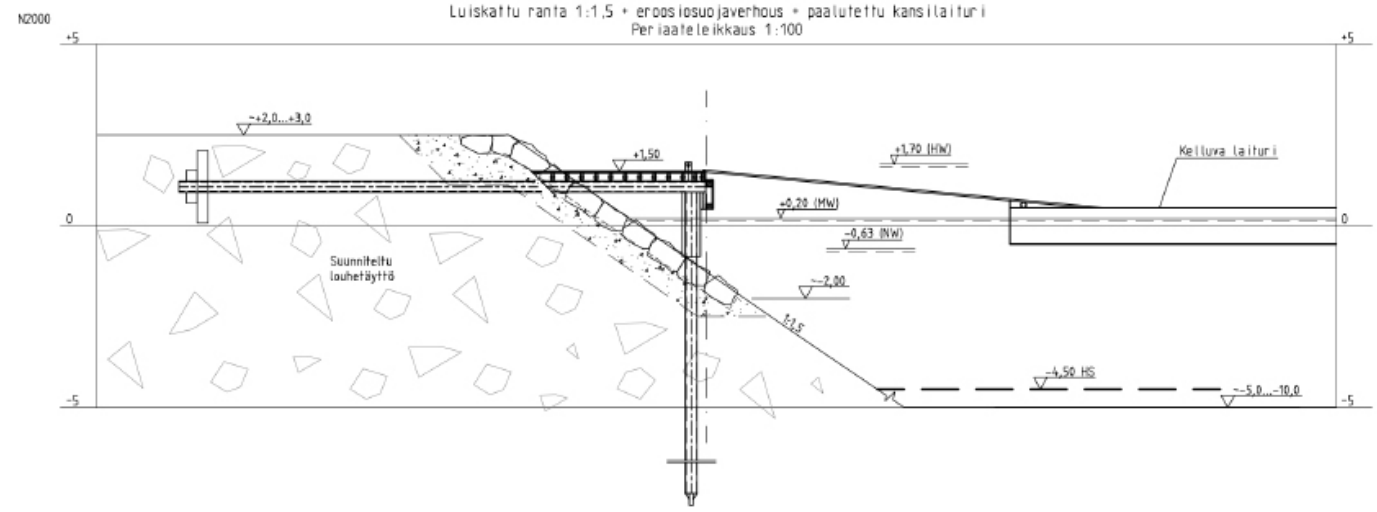
Maaperän ja sedimenttien kunnostaminen

Alueen muuttaminen asuinkäyttöön edellyttää paikoin maaperän pilaantuneisuuden kunnostamista, jotta maaperän haitta-aineista ei aiheudu haittaa alueen tuleville asukkaille ja käyttäjille. Tarkasteltavaksi tulee myös täyttöaineksen mahdollisesti sisältämän orgaanisen jätteen kunnostustarve, jotta paikallisia painumia ei esiintyisi.

Jatkosuunnittelussa tullaan tarkentamaan pilaantuneisuustietoa edelleen. Alueen maaperässä olevista haitta-aineista tullaan tekemään tarkempia riskinarvioita ja riskinarvioinnissa voidaan hyödyntää sekä meneillään olevan pohjavesi- ja huokoskaasuseurannan tuloksia että vuoden 2015 aikana tehtävästä koekaivusta saatavia täytön tarkempia laatutietoja. Lopulta aluetta toteutettaessa tulee lupaviranomainen määrittämään vaadittavan kunnostustason, joka perustuu tulevan käytön ja haitta-aineiden mukaiseen riskinarvioon. Näin varmistetaan, että maaperän haitta-aineista ei koidu haittaa alueen tulevassa käytössä.

Kaavatyön yhteydessä on tehty erilaisia arvioita kunnostettaviksi tulevista maa-ainesmääristä alueen esirakennuskustannusten arvioimiseksi. Arvioiden toisena lähtökohtana on ollut tilanne, jossa alueelta poistetaan kaikki alemman ohjearvon ylittävät maa-ainekset, jolloin kunnostettavaa maa-ainesta on yhteensä noin 270 000 m3 (ktr). Toisessa arviossa on otettu huomioon alueen maanpinnan korkotason nosto ja lisäksi on sovellettu Jätkäsaaren kunnostuspäätösten periaatteita haitta-ainepitoisten maa-ainesten poistamisessa. Tällöin kunnostettavaa maa-ainesta arvioidaan olevan 34 000 m3 (ktr).

Osayleiskaavan mukaisen venesataman toteuttaminen nykyiselle maa-alueelle edellyttää joka tapauksessa pilaantuneen maa-aineksen kaivua. Venesataman kohdalla poiskaivet-

taviksi tulee noin 140 000 m3 (ktr) pilaantuneita maa-aineksia.

Meritäyttöjä toteutettaessa tullaan alueen merenpohjan paikoin haitta-ainepitoisuuksia sisältävä sedimenttikerros poistamaan. Sedimenttien sijoituspaikka arvioidaan sedimenttien ruoppaus- ja läjitysohjeen (ympäristöhallinnon ohjeita 1/2015) mukaisesti. Alueella havaittujen haitta-ainepitoisuuksien mukaan osa sedimenteistä voidaan läjittää merialueelle ja osa joudutaan sijoittamaan maalle. Ruoppausmassojen meriläjityskelpoisuutta arvioidaan myös meriläjitys-alueiden lupamääräyksissä, joissa määritellään haitta-ainepitoisuuksien enimmäistasot vastaanotettavassa aineksessa. Koska Helsinkiä palvelevan meriläjitysalueen lupahakemusprosessi on kesken, ei voida olla varmoja meriläjitykseen kelpaavien sedimenttien laatukriteeritasosta. Kaavatyön yhteydessä tehdyissä meriläjitykseen soveltuvien ruoppausainesten määrän arvioinnissa on sovellettu Helsingin meriläjitysalueille oletettavasti asetettavia lupaehtoja.

Osayleiskaavan laadinnan yhteydessä on tehty erilaisia arvioita meriläjitykseen soveltuvan haitta-ainepitoisen sedimentin määristä toteutuskustannusten arvioimiseksi. Vuoden 2014 tutkimusraportissa esitetty arvio perustuu tuolloin voimassa oleviin läjitys- ja ruoppauskriteereihin. Uudemman ohjeen mukaisista arvioista toinen perustuu olettamukseen, että merivastaanottopaikkaan hyväksyttävän aineksen pitoisuustasot ovat matalammat (alle kriteeritason 1C), jolloin massoja on enemmän, arviolta noin 150 000 m3 (ktr). Toisen arvion perustana on olettamus, että merivastaanottopaikkaan hyväksytyn aineksen pitoisuustasot ovat korkeammat (alle kriteeritason 2), jolloin massoja on arviolta noin 90 000 m3 (ktr). Meriläjitykseen kelpaamaton haitta-ainepitoinen sedimenttiaines joudutaan sijoittamaan maalle jatkokäsittelyä varten.

Ympäristöhäiriöt

Lähtökohdat

Melu

Ajoneuvoliikenne aiheuttaa melua alueen kokoojakadun varressa lähinnä alueen pohjoisosassa. Tämän lisäksi melua aiheutuu pääasiassa satamatoiminnasta sekä ajoittain myös helikopteriliikenteestä.

Satamatoiminta on vilkkainta Jätkäsaaren matkustajasataman puolella, mistä operoidaan säännöllinen linjaliikenne Tallinnaan. Hernesaaren puolella satamatoiminta on vilkasta lähinnä kesäaikaan, jolloin Hernesaaren länsipuolella sijaitsevilla laituripaikoilla vierailee risteilyaluksia. Apukoneita käyttävät yöpyvät matkustaja-alukset aiheuttavat laivojen merkittävimmän meluhaitan. Toistaiseksi risteilyalukset eivät ole kuitenkaan yöpyneet Hernesaaressa. Apukoneiden melu on yleensä luonteeltaan pienitaajuista, minkä vuoksi melun kulkeutumiseen sisätiloihin tulee kiinnittää erityistä huomiota suunniteltaessa asuinalueі-

ta sataman läheisyyteen.

Hernesaaren eteläkärjessä sijaitsevan helikopterilentopaikan toiminnasta aiheutuu ajoittaista melua. Kentältä ei tällä hetkellä operoida säännöllistä reittiliikennettä, mutta kenttää voidaan käyttää hätä-, pelastus-, potilas-, sairaankuljetus- ja viranomaislentoihin sekä koulutus-, huolto-, työ- ja tilauslentoihin.

Ilma- ja hajupäästöt

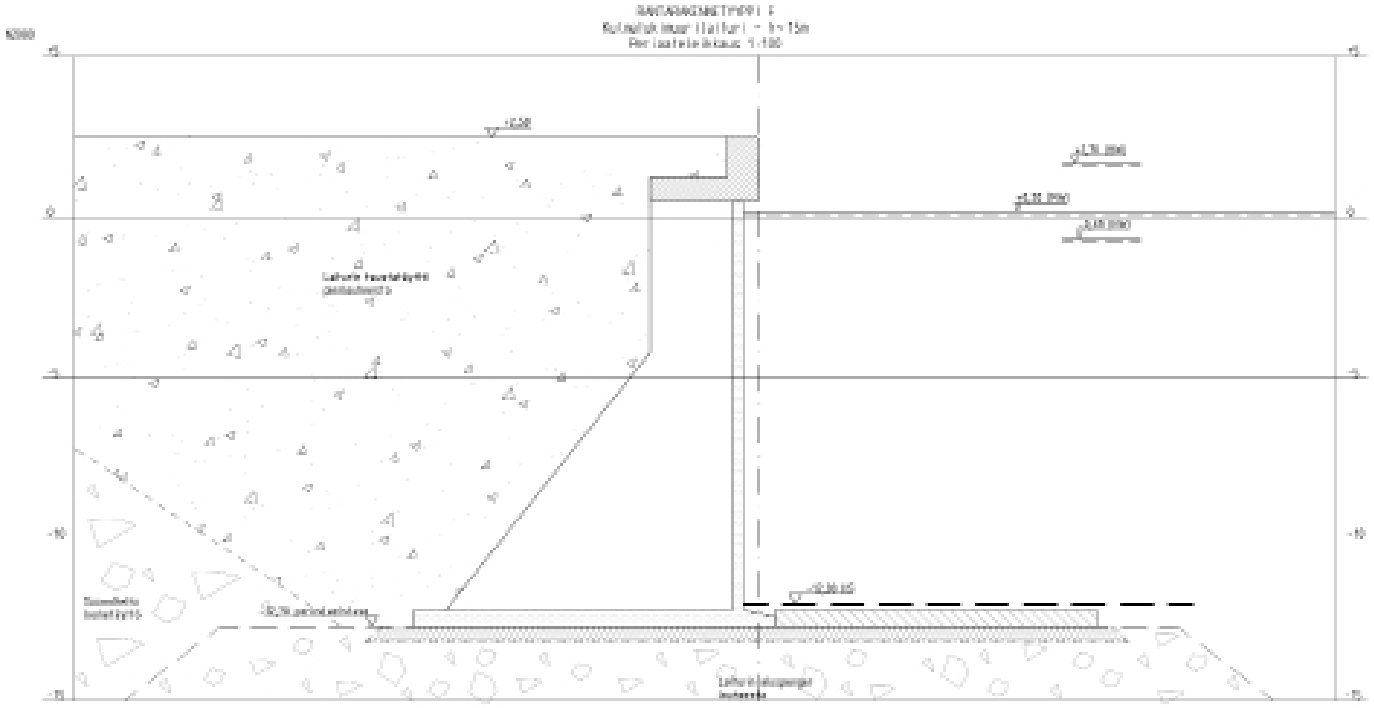
Jätkäsaaren matkustajasataman ja Hernesaaren risteilylaiturien aluksista aiheutuu ilma- ja hajupäästöjä osayleiskaava-alueelle. Lisäksi alueelle aiheutuu ilma- ja hajupäästöjä Hietalahden telakan toiminnasta.

Ympäristöturvallisuus

Kaava-alueen pohjoispuolella sijaitsee Helenin Munkkisaaren huippu- ja varalämpökeskus. Huippulämpökeskus kuuluu Seveso-direktiivin alaisiin laitoksiin ja sille on asetettu varastoitavien polttoöljyjen laadun ja määrän perusteella konsultointivyöhyke, joka ulottuu 500 metrin päähän laitoksesta. Osayleiskaavan pohjoisosa ulottuu huippulämpökeskuksen konsultointivyöhykkeelle. Suunniteltaessa maankäyttöä konsultointi-vyöhykkeellä tulee kiinnittää erityistä huomiota riskeihin ja suuronnettomuusvaaran torjuntaan. Kaavoituksen yhteydessä tulee pyytää lausunto Turvallisuus ja kemikaalivirastolta (Tukes) sekä kunnan pelastusviranomaiselta eli Helsingin pelastuslaitokselta.

Munkkisaaren huippu- ja varalämpökeskus tuottaa kaukolämpöä etenkin pakkaskausina, kun peruskuormalaitosten teho ei riitä. Laitoksella on viisi kattilaa, joiden polttoainetehot ovat hieman alle 50 MW. Kattiloiden vuotuiset käyttöajat vaihtelevat ja ne ovat olleet muutaman sadan tunnin suuruusluokkaa. Laitoksella on käynnissä polttoaineen osittainen muuttaminen. Muutosten valmistua laitoksella voidaan varastoida kevyttä polttoöljyä noin 3200 m3 ja raskasta polttoöljyä noin 4000 m3. Laitos voi käyttää jompaakumpaa polttoainetta tai niiden seosta. Säiliöt sijaitsevat kallioon louhitussa tilassa betonikannen alla.

Laitoksen normaalitoiminnassa syntyvät savukaasut johdetaan noin 80 metriä korkean piipun kautta ulkoilmaan. Savukaasujen päästökomponentteja ovat mm. rikkidioksidi, typenoksidit, hiilidioksidi ja hiukkaset. Laitoksesta aiheutuu jonkin verran melua aivan sen lähiympäristöön sekä polttoaineista aiheutuvia hajuhaittoja. Lämpökeskuksilla varastoidaan suurehkoja määriä polttonesteitä, joiden käsittelystä voi poikkeustilanteissa aiheutua vaaraa tai haitallisia vaikutuksia myös laitosalueen ulkopuolelle.

Hernesaaressa ja sen pohjoispuolella toimii telakka (nykyisin Arctech Helsinki Shipyard Oy), joka varastoi ja käyttää toiminnassaan palovaarallisia kemikaaleja, kuten hitsauskaasuja (asetyleeniä), happea, nestekaasua, maakaasua ja maaleja. Happea varastoidaan säiliössä, asetyleenia kahdessa pullokontissa sekä nestekaasua pulloissa useassa käyttöpaikassa telakka-alueella. Maakaasu johdetaan alueelle putkistoa pitkin. Putkistossa kaasua on telakka-alueella noin 10 kg. Maalit sijaitsevat erillisessä varastorakennuksessa. Tukesin telakalle määrittelemä konsultointivyöhyke on 200 metriä.

Kaavaratkaisu

Melu

Hernesaaren alustavaa suunnitelmaa on tarkasteltu melun kannalta erillisessä ympäristömeluselvityksessä, jota on päivitetty suunnittelun edetessä. Selvityksessä arvioitiin tavanomaista katuliikennemelua sekä satamatoiminnoista aiheutuvaa melua Hernesaaren osayleiskaava-alueella.

Selvityksen mukaan katuliikennemelu on tavalliseen tapaan päiväaikana hallitsevaa talojen kadunpuoleisilla julkisivuilla. Lähellä laituripaikkaa LHC, jonka kohdalla varaudutaan mahdollisesti tulevaisuudessa yöpyvään risteilijään, on yöaikainen laivamelu julkisivujen äänieristyksen kannalta mitoittavaa. Jatkosuunnittelussa tarkemmin määriteltävät äänitasoerovaatimukset eivät muodostu kovin suuriksi, paitsi laituripaikan LHC välittömässä läheisyydessä, mikäli sinne sijoittuu majoitustiloja. Asuinkorttelien, PY-korttelin sekä puistoalueiden osalta kaava luo hyvät edellytykset melulta suojassa olevien ulko-oleskelualueiden sijoittamiseen.

Lämpökeskuksen melu kohdistuu pääasiassa laitoksen lähiympäristöön. Mahdolliset vaikutukset osayleiskaava-alueelle arvioidaan vähäisiksi. Asemakaavoituksessa ja muussa jatko-suunnittelussa otetaan huomioon lämpökeskuksen mahdolliset meluvaikutukset ja varmistetaan ympäristön terveellisyys ja viihtyisyys myös laitosmelun suhteen. Osayleiskaava luo tähän hyvät edellytykset.

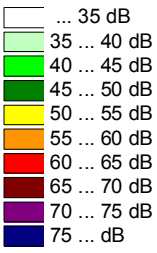
Uuden venesataman eteläpuolelle toteutettavan lumenvastaanottopaikan toiminta aiheuttaa ajoittaista melua, mutta vaikutusten arvioidaan olevan asumisen kannalta vähäiset. Lumenvastaanottopaikan meluvaikutuksia tutkitaan tarkemmin asemakaavoitusvaiheessa.

Ilma- ja hajupäästöt

Katuliikenteestä aiheutuvia ilman epäpuhtauksia on selvitetty erillisessä Ilmatieteen laitoksen tekemässä selvityksessä. Epäpuhtauksien pitoisuuksia tarkasteltiin erityisesti Telakkakadun lähiympäristössä, missä liikennemäärät ovat suurimmat. Selvityksen perusteella typpidioksidin raja-arvo ei ylity Telakkakadun lähiympäristössä. Myös pienhiukkasten vuosikeskiarvopitoisuudet alittavat selvästi vuosiraja-arvon. Typpidioksidin vuorokausiohjearvo puolestaan ylittyy yleisesti Helsingin keskustan alueella ja myös Telakkakadun ympäristössä. Osayleiskaavan aiheuttaman liikenteen lisäys on nykyiseen liikennemäärään ja alueen vallitsevaan päästötasoon nähden melko vähäinen, eikä sen arvioida vaikuttavan merkittävästi Telakkakadun saati muun kantakaupungin ilmanlaatutilanteeseen.

Katuliikenteestä aiheutuvia ilman epäpuhtauksia on selvitetty erillisessä Ilmatieteen laitoksen tekemässä selvityksessä. Epäpuhtauksien pitoisuuksia tarkasteltiin erityisesti Telakkakadun lähiympäristössä, missä liikennemäärät ovat suurimmat. Selvityksen perusteella typpidioksidin raja-arvo ei ylity Telakkakadun lähiympäristössä. Myös pienhiukkasten vuosikeskiarvopitoisuudet alittavat selvästi vuosiraja-arvon. Typpidioksidin vuorokausiohjearvo puolestaan ylittyy yleisesti Helsingin keskustan alueella ja myös Telakkakadun ympäristössä. Osayleiskaavan aiheuttaman liikenteen lisäys on nykyiseen liikennemäärään ja alueen vallitsevaan päästötasoon nähden melko vähäinen, eikä sen arvioida vaikuttavan merkittävästi Telakkakadun saati muun kantakaupungin ilmanlaatutilanteeseen.

Länsisataman matkustajalaivojen päästö- ja hajuselvitysten ja ilmanlaatumittausten perusteella on arvioitu, että ilmanlaadun ohje- ja raja-arvot eivät ylity osayleiskaava-alueella. On kuitenkin mahdollista, että epäsuotuisissa olosuhteissa lyhytaikaisia korkeampiakin pitoisuuksia alueella esiintyy. Tulevaisuudessa laivojen käyttämän polttoaineen pienempi rikkipitoisuus tulee vähentämään pakokaasupitoisuuksia ja hajua. Myös laivoissa yleistyvät savukaasun puhdistuslaitteet ja mahdollisesti maasähkön käyttöönotto tulevat vaikuttamaan

Hernesaari, meluselvitys, kokonaismelu päivä klo 7-22 keskiäänitaso L_{Aeq}

Kokoojakatu osa 1
Kokoojakatu osa 2
Kokoojakatu osa 3
Munkkisaaren laituri
Tonttikatu 2
Tonttikatu 3
Tonttikatu 4
Tonttikatu 5
Tonttikatu 6
Tonttikatu 7
päiväkoti

Venesatama, Asemakaavoitus ja Tietoa Oy

päästöjä vähentävästi. Helsingin Satama on yhtenä tahona mukana HSY:n ilmanlaadun tarkkailuohjelmassa. Jatkosuunnittelussa on mahdollista esimerkiksi talojen ilmanottoaukkojen sijoittamisella vähentää päästö-vaikutuksia.

Telakan ympäristöluvan mukaisen toiminnan ei arvioida kohdistavan suunnittelualueelle merkittäviä ilmanlaatuvaikutuksia. Ympäristöluvan mukainen toiminta mahdollistaa tämän hetkistä huomattavasti suuremman tuotantomäärän. Telakan toiminnassa käytettävistä pintakäsittely-aineista aiheutuvaa hajupäästöä on tutkittu vuonna 2001. Tutkimuksen jälkeen telakan tuotanto on vähentynyt ja lisäksi tuotannossa käytetään vähemmän hajua aiheuttavia aineita ja työ-menetelmiä on kehitetty vähemmän päästöjä aiheuttavaan suuntaan.Munkkisaaren huippulämpökeskuksen päästöistä saattaa aiheutua ajoittain korkeita rikkidioksidipitoisuuksia alueella. Raskaan polttoöljyn varastointi saattaa aiheuttaa ajoittaisia hajuhaittoja osayleiskaava-alueen pohjoisosassa.

Ympäristöturvallisuus

Helsingin Energia on laatinut Munkkisaaren huippulämpökeskukselle suuronnettomuusvaarojen arvioinnit tilanteeseen, jossa laitos käyttää sekä raskasta että kevyttä polttoöljyä sekä mahdolliseen tulevaan tilanteeseen, jossa polttoaineena on vain kevyt polttoöljy. Polttoainevarastot ovat kalliotiloissa ja katettuja betonikannella. Vaarojen arvioinneissa on tarkasteltu mm. kaasuräjähdyksiä, kattilaräjähdyksiä ja polttoainevaraston tulipaloja.

Mahdollisia palotilanteita polttoainevarastolla rajoittaa saatavilla olevan hapen määrä. Palot ovat lyhytaikaisia ja vain pieni osa säiliön öljystä pääsee palamaan. Savukaasujen leviäminen ympäristöön on mallinnettu, vaikka kyse on lähes suljetun tilan palosta. Savukaasujen oletettiin pääsevän poistumaan katon räjähdysluukkujen kautta. Kevyen polttoöljyn palon savukaasujen eri komponenttien haitalliset pitoisuudet rajautuvat pääsääntöisesti laitoksen välittömään lähiympäristöön. Raskaan polttoöljyn savukaasujen rikkidioksidin haitalliset pitoisuudet ulottuivat noin 400 metrin päähän laitoksesta. Suojautuminen savukaasuilta saattaa olla tarpeen myös Hernesaaren osayleiskaava-alueella. Paloaika on kuitenkin arvioitu lyhyeksi. Suojautuminen on mahdollista siirtymällä sisätiloihin tai poistumalla vaikutusalueelta.

Polttoainevarastolla tapahtuvan räjähdyksen haitalliset painevaikutukset ulottuvat noin 100 metrin päähän varastosta. Räjähdyksessä voi syntyä paineaallon lisäksi ympäristöön leviäviä heitteitä ja kaasupilvi. Laitoksella on varauduttu tunnistettujen vaaratilanteiden estämiseen ja vaikutusten torjuntaan. Vakavat vaaratilanteet on arvioitu epätodennäköisiksi tai erittäin epätodennäköisiksi.

Osayleiskaavan mukaiset herkät toiminnot, kuten asuminen, sijoittuvat kauemmaksi lämpö-keskuksesta, kuin nykyinen lähin asutus. Koska lämpökeskus sijaitsee lähellä Hernesaaren tulevan tiiviin asuinalueen pääasiallisia katuyhteyksiä, on jatkosuunnittelussa varmistettava riittävät ja turvalliset yhteydet myös mahdollisissa laitoksen poikkeustilanteissa. Katualueille voi kohdistua haitallisia vaikutuksia samanaikaisesti, kun niitä toisaalta tarvitaan pelastuslaitoksen operointiin ja mahdollisesti Hernesaaresta poistumiseen.

Arctech Helsinki Shipyard Oy.llä on ollut toimintaa sekä Hernesaaressa että Hietalahdessa. Hernesaaren alueella olevat toiminnot on tarkoitus lopettaa ja siirtää tarvittavin osin Hietalahden telakka-alueelle. Hietalahteen siirtyvien ja jäävien toimintojen sijainnit ja vaaraa-aiheuttavien kemikaalien potentiaalisten onnettomuuksien vaikutusalueet tulee Hernesaaren jatkosuunnittelussa päivittää ja arvioida.
Hernesaareen Munkkisaaren lämpökeskuksen ja Hietalahden telakan konsultointivyöhykkeille laadittavissa asemakaavoissa tulee huolehtia riittävistä etäisyyksistä vaaraa-aiheuttavan toiminnan ja riskille alttiiden kohteiden välillä. Riskille alttiita kohteita ovat mm. päiväkodit, koulut, hoitolaitokset, sairaalat ja asuinalueet. Asemakaavoista pyydetään lausunnot sekä Tukesilta että pelastuslaitokselta.

Nimistö

Nimistötoimikunta on käsitellyt Hernesaaren nimistöä 8.10.2014 ja 29.4.2015 ja esittänyt nimistön aihepiiriksi eksoottisia merenelävi ja merenalaisia muodostelmia. Näin Hernesaaren nimistö liittyy luontevasti Jätkäsaaren nimistön aihepiireihin, joita ovat mm. merenkulun väylät, satamakaupungit, Atlantin valtameri ja Karibianmeri.

Vaikutukset

Kaavoituksen yhteydessä on tehty erillisselvityksiä maaperän pilaantuneisuuden kartoittamiseksi ja maaperän rakennettavuuden arvioimiseksi. Alueelle on laadittu meluselvityksiä, joissa on arvioitu laiva- ja katuliikenteen meluvaikutuksia kaavaratkaisun mukaisessa tilanteessa. Alueen tuuliolosuhteita on arvioitu tuulitunnelikokein. Aaltoiluolosuhteita ja merialueelle tehtävien täyttöjen vaikutuksia virtausolosuhteisiin on mallinnettu. Lisäksi on arvioitu vara- ja huippulämpökeskuksen vaikutuksia ympäristöturvallisuuteen. Selostuksen alussa on esitetty luettelo kaavaa varten tehdyistä tai sen vaikutusten arvioinnissa hyödynnetyistä selvityksistä.

Yhdyskuntataloudelliset vaikutukset

Maaperän esirakentaminen ja pilaantuneen maaperän kunnostaminen, meritäytöt sekä alueen yleistasauksen korottaminen sekä puistojen, katujen, ja julkisten rakennusten ja teknisen huollon verkostojen rakentaminen edellyttävät merkittävää yhdyskuntataloudellista investointia.

Kaavatalous

Pohjaolosuhteidensa sekä käyttöhistoriansa johdosta Hernesaaren alue on haastava rakennusalue. Esirakentamisen merkittävimmät kustannukset aiheutuvat ranta-alueiden toteuttamisesta, pilaantuneen maaperän kunnostamisesta sekä uuden tasauksen edellyttämistä toimenpiteistä.

Esirakentamiskustannuksiksi korttelialueilla, katu- ja aukioalueilla, puistoalueilla sekä Hernesaarenrannassa on arvioitu yhteensä noin 40 - 45 miljoonaa euroa. Hernesaarenrannan alueelle louhetäyttöjä on suunniteltu noin 850 000 m3 sekä ruopattavaa savea ja sedimenttiä on yhteensä noin 320 000 m3.

Julkiset liikennealueet muodostuvat katujen ja aukioiden sarjoista ja näiden kustannuksiksi on arvioitu noin 25 miljoonaa euroa. Arvioon ei ole sisällytetty alueelle suunnitellun raitiotieyhteyden kustannuksia.

Alueen itärantaa reunustaa laaja puistoalueiden vyöhyke, jonka lisäksi puisto- ja viheralueet työntyvät kohti alueen keskiosaa. Puistoalueen etelä-osassa sijaitsee vesiurheilukeskus. Puistoalueiden kustannuksiksi on arvioitu noin 15-20 miljoonaa euroa. Puistoalueiden esi- ja pohjarakentamisen kustannukset sisältyvät esirakentamisen kustannuksiin.

Suunniteltu tasaus osaltaan suojaa rakentamisalueita meriveden nousulta, mutta tämän

Hernesaari Pihlajasaaresta, Asemakaavoitus ja Tietoa Oy

lisäksi on varauduttu toteuttamaan alueen eteläkärjen rakenteet niin, että aallot vaimenevat tarvittavissa määrin. Merenpohjan syvyys ja paksujen sedimenttikerrostumien pilaantuneisuus nostavat louherakenteisten rakenteiden toteutuskustannuksia erittäin korkeiksi.

Kaava mahdollistaa myös sen eteläkärkeen suunnitellun venesataman sekä lumenvastaanottopaikan ajoyhteyksineen. Venesatama toimii vierasvene- ja vesiliikennesatamana palvellen samalla telakkatoimintaa. Merenpohja alueella on erittäin syvää, joten sekä ruoppaus että täyttömäärät ovat huomattavan suuret. Louhetäyttöjen määräksi on arvioitu venesataman sekä lumenvastaanottopaikan alueella yhteensä noin 900 000 m3 sekä ruopattavaa savea ja sedimenttejä on yhteensä noin 190 000 m3. Lisäksi alueella sekä merenpohjan sedimenttikerrokset että maalta kaivettavat maa-ainekset ovat pilaantuneita. Venesatama-alueen kustannuksiksi on arvioitu yhteensä noin 30 miljoonaa euroa sekä lumenvastaanottopaikan kustannuksiksi ajoyhteyksineen on arvioitu noin 20 miljoonaa euroa. Lopullisiin kustannuksiin vaikuttaa pilaantuneiden aineksien käsittelytavat sekä niiden tarkentuvat määrät.

Alueen lounaisreunaan on suunniteltu Helsingin satamalle uusi risteilijälaituri, jonka toteutus on jo käynnissä. Toteutuskustannuksiksi on arvioitu noin 7 miljoonaa euroa.

Alueelle tarvittavat julkiset palvelut täsmentyvät vasta jatkosuunnittelun ja toteutuksen aikana, mutta alustavasti koulun ja päiväkotien kustannuksiksi on arvioitu noin 20 miljoonaa euroa.

Olemassa olevien purettavien rakennusten purkukustannuksia ei ole huomioitu kustannuslaskelmassa.

Yhteensä kaupungille aiheutuu kustannuksia seuraavasti (10/2014, Alv 0 %):

-Esirakentaminen	40-45 milj. €
-Kadut, aukiot ja liikennealueet	25 milj. €
-Puistot ja viheralueet	15 - 20 milj. €
-Venesatama	30 milj. €
- josta venesataman rantarakenteiden osuus	15 milj. €
-Lumenvastaanottopaikka ajoyhteyksineen	20 milj. €
- josta rantarakenteiden osuus	5 milj. €
-Julkiset palvelurakennukset	20 milj. €
KUSTANNUKSET YHTEENSÄ	150 -160 milj. €

Uutta kaavoitettavaa kerrosalaa kohden kustannuksia aiheutuu noin 380 - 405 €/k-m2.

Rakenteilla olevan risteilijälaiturin toteutuskustannuksiksi on arvioitu 7 milj. €.

Edellisten lisäksi yhdyskuntateknisen huollon järjestelmien toteutuskustannuksiksi on arvioitu:

-Vesihuolto	6 milj. €
-Kaukolämpö	3 milj. €
-Kaukojäähdytys	3 milj. €
-Sähköverkko	3 milj. €
YHTEENSÄ	15 milj. €

Yhdyskuntateknisen huollon verkostojen kustannuksista vastaa verkon haltija ja kustannukset peritään alueen tulevilta käyttäjiltä liittymis- ja käyttömaksuina.

Tonttituloja alueelta muodostuu rakennusoikeuden myynnistä sekä vuokraamisesta. Kokonaisuudessaan tonttituloja on arvioitu kertyvän noin 280 miljoonaa euroa.

Tonttitalous

Alueen louhetäyttö ja vaikeat perustamisolosuhteet edellyttävät rakennusten perustamista paaluin lähes koko alueella. Paikoin voitaneen käyttää lyöntipaaluja, mutta osa paaluista lienee toteutettava porapaaluin. Perustaminen paalujen varaisesti nostaa rakentamisen kustannuksia, mutta rakentamisen tehokkuudella pystytään vaikuttamaan kustannuksiin kerrosalan suhteen. Pysäköintiratkaisuna on lähtökohtaisesti rakenteellinen pysäköinti pihakansien alle, mutta alueen suunnitellusta korkotasosta johtuen pysäköinnin toteuttaminen ei edellytä merkittävästi kustannuksia nostavia erikoisratkaisuja.

Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen, rakennettuun ympäristöön ja viheralueverkostoon

Hernesaaren rakentuminen on osa Helsingin merellisen olemuksen muutosprosessia. Perinteinen satama- ja teollisuustoimintojen sekä kantakaupungin asuinalueiden rinnakkaiselo väistyy. Hernesaaren luonne muuttuu asuin- ja virkistysaluepainotteiseksi.
Osayleiskaava-alueen rakentuminen eheyttää yhdyskuntarakennetta. Hernesaaren rakentaminen yhdessä Jätkäsaareen rakennettavan kaupunginosan kanssa tulee liittämään vanhat teollisuus- ja satamakäytössä olleet ranta-alueet saumattomasti osaksi kantakaupunkia. Näin kantakaupungin asumisen, työpaikkojen, palveluiden sekä liikunta- ja virkistysmahdollisuuksien tarjonta monipuolistuu.

Teollisuus- ja varastotoiminnan poistuessa alueelta Helsingin eteläinen rantasiluetti muuttuu. Suuret telakkatoimintaa palvelleet hallirakennukset puretaan ja paikalle rakennetaan merellinen asumiseen painottuva kaupunginosa. Telakka jatkaa toimintaansa alueen pohjoispuolella Hietalahdessa. Säilyvät rakennukset jättävät muistuman vanhasta toiminnasta, vaikka käyttötarkoitus muuttuisikin. Kaivopuistosta alkavaa kantakaupungin etelärannan puistoketjua jatketaan Hernesaaren itäreunalla. Näin virkistysalueverkosto rantoja kiertävine reitteineen tulee täydentymään.

Helsingin seutua kehitetään kansainvälisesti kilpailukykyisenä valtakunnallisena pääkeskuksena. Alueen länsiosalle sijoittuva satamatoimintoja palveleva alue laajentaa Länsisataman matkustajaliikenteen toimintamahdollisuuksia.
Hernesaareen on suunniteltu raitiotieyhteys keskustaan. Yhteyden myötä Hernesaaren asema kaupunkirakenteessa muuttuu keskeisemmäksi. Uudelle alueelle muuttavat asukkaat vahvistavat lähialueella olemassa olevien sekä uusien julkisten ja kaupallisten palveluiden kysyntää.

Viheralueverkosto täydentyy uudella rantapuistolla. Se edustaa Helsingistä toistaiseksi puuttuvaa avomerimaisemaan liittyvää laajaa rakennettua viheraluetta. Uusi puisto ja sen päätteenä oleva venesatama monipuolistavat ja parantavat kantakaupungin asukkaiden liikuntapalveluita ja virkistysaluetarjontaa. Kantakaupungin rantoja kiertävä kevyen liiken-

teen reitti täydentyy vaihtoehtoyhteydellä.

Hernesaaren uusi asuinalue sijoittuu Helsinki-puiston eteläisimmän, avomereen ja ulkosaaristoon liittyvän osa-alueen reunalle ja liittyy rantapuiston välityksellä Helsinki-puistoon. Uusi rantapuisto tukee Helsinki-puiston keskeisiä teemoja: siitä tulee merellinen, kaupunkirakenteeseen kiinteästi liittyvä ja helposti saavutettava kohde. Toimintoineen se muodostaa tärkeän vierailukohteen matkailijoille ja kaupunkilaisille. Rantapuistosta tulee Helsinki-puistossa kulkevan kantakaupungin rantareitin eteläinen toiminnallinen pääte.

Vaikutukset maisemaan, kaupunkikuvaan ja siluettiin sekä kulttuuriperintöön

Rakennetut rannat tulevat näkymään hyvin avomerelle ja ulkosaaristovyöhykkeelle. Näkymät Lauttasaaresta ja eteläisistä kaupunginosista erityisesti Merisataman suunnasta tulevat oleellisesti muuttumaan. Osayleiskaava-alueen rakentaminen tulee vaikuttamaan näkymiin myös Suomenlinnasta katsottuna. Rakentaminen on keskimäärin nykyisiä halleja matalampaa, mutta Hernesaaren maanpinnan perustason nostaminen useilla metreillä näkyy alueen profiilissa.

Rantapuisto alueen itäreunalla pehmentää kaupunkijulkisivua verrattuna nykyiseen verraten puuttomaan maisemaan. Lauttasaaresta, Pihlajasaaresta, Suomenlinnan länsireunalta ja merisatamasta tarkasteltuna Hernesaaressa tehtävillä meritäytöillä, merelle kurottuvilla aallonmurtajilla on huomattava maisemallinen vaikutus. Rakennettu kaupunkijulkisivu siirtyy osittain nykyisten avoimien näkymien paikalle. Hernesaaren rakentuminen on osa Helsingin merellisen olemuksen muutosprosessia. Rakentumisen myötä kantakaupunkimainen maisema laajenee ja Hernesaari muuttuu kantakaupungin sivussa sijainneesta ulokkeesta tilallisesti kiinteäksi osaksi kantakaupunkia.

Alueella sijaitseva Fordin entinen tehdasrakennus (Henry Fordin katu 6) suojellaan alueen maamerkkinä, Hernesaaren teollisesta historiasta kertovana ja arkkitehtonisesti arvokkaana rakennuksena sekä toiminnaltaan alueen luonnetta rikastavana osana.

Vaikutukset luontoon ja alueen maa- ja kallioperään

Hernesaaren osayleiskaavaa toteutettaessa maanpinnan nostamisen ja maamassojen vaihdon myötä avoimet kentät tulevat katoamaan, mutta muutos tulee kestämään pitkään. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tutkitaan mahdollisuutta luoda rantapuiston eteläosiin saaristovyöhykkeelle tyypillistä ympäristöä. Rakennettavan rantapuiston rantaviivasta tulee nykyistä rantaviivaa vaihtelevampi. Rantapuiston jatkosuunnittelun lähtökohtana on rakennettuun merenrantaan soveltuva tulkinta saaristomaisemasta ja sen kasvillisuudesta.

Hernesaaren rakentaminen ei vaikuta suoraan Pihlajasaarten luonnonympäristöön, mutta kasvava käyttöpaine lisää saarten kuormitusta. Tämä tulee jatkossa ottaa huomioon Pihlajasaarten kehittämisessä.

Hernesaaren meritäyttöjen vaikutus keskimääräisiin veden viipymiin Seurasaarenselällä ja Laajalahdella on vähäinen ja mahtuu luonnollisten veden virtausvaihtelujen piiriin. Ruoppaus- ja täyttötöiden aiheuttama veden samentuminen on työn aikaista eikä sillä ole pysyvää vaikutusta meriympäristöön.

Osayleiskaavan mukaisella rakentamisella ei valtaosaltaan ole vaikutusta luonnonmukaiseen maa- ja kallioperään johtuen alueen täyttöhistoriasta.

Vaikutukset liikenteeseen

Osayleiskaava tuottaa liikennettä ennusteen mukaan noin 8000 ajoneuvoa vuorokaudessa ja luonnollisesti liikenteen lisäys heikentää omalta osaltaan liikenteen sujuvuutta ruuhka-aikaan Telakkakadulla, jonne noin kaksi kolmasosaa Hernesaaren liikenteestä suuntautuu. Yksi kolmasosa suuntautuu Eiranrantaa itään ja liikenteen lisäys Etelä-Helsingin tonttikaduilla on ennusteen mukaan vähäistä.

Hernesaaren tuottama liikenne heikentää liikenteen sujuvuutta entisestään myös Hietalahdenrannassa, Mechelininkadulla sekä Porkkalankadun rampeilla: liikenne ruuhkautuu nykyistä pahemmin ja ruuhka-ajan kesto kasvaa. Liikenteen lisääntyminen vaikuttaa suhteellisesti eniten Telakkakadulla, sillä Hernesaaren tuottama liikenne jakautuu katuverkkoon ennen jo ennestään suuriliikenteistä Mechelininkatua.

Kesällä2012Wastelands-arkkitehtiopiskelijoidenfestivaalinyhteydessäHernesaarenrantaan toteutettiin viisi designistuinryhmää opiskelijatyönä.

Hyvät joukkoliikenne- sekä jalankulun ja pyöräilyn yhteydet vähentävät henkilöauton käytön tarvetta. Joukkoliikenteen palvelutaso paranee, kun Telakkakadulle saadaan raitiotieyhteys. Uusi raitiolinja palvelee Hernesaaren lisäksi nykyisiä asukkaita Etelä-Helsingin länsiosassa. Hernesaareen tulee uusia jalankulun ja pyöräilyn yhteyksiä alueen kokoojakadulle ja rantapuistoon. Hernesaaren jalankulun ja pyöräilyn yhteydet täydentävät Helsingin rantoja kiertävää reittiä.

Vaikutukset yhdyskuntateknisen huollon järjestämiseen

Osayleiskaavan mukainen rakentaminen edellyttää teknisen huollon verkostojen uudelleen suunnittelua ja rakentamista alueelle.

Osayleiskaavalla on merkittäviä vaikutuksia yhdyskuntateknisen huollon järjestämisratkaisuihin. Venesataman viereisen rantabulevardin viereen pääkadun alle suunnitellut maanalaiset liiketilat asettavat reunaehtoja yhdyskuntateknisen huollon toteuttamiselle; liiketilojen on suunniteltu ulottuvan kadun toisella puolella olevien kerrostalojen perustuksiin. Yhdyskuntateknisen huollon verkostot on suunniteltu siten, että ne kiertävät maanalaiset liiketilat ja niihin liittyvän kerrostalokorttelin. Näiltä osin jatkosuunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota yhdyskuntateknisen huollon verkostoihin.

Vaikutukset ihmisten terveyteen ja turvallisuuteen

Osayleiskaava-alueella ihmisten terveyteen ja turvallisuuteen vaikuttavia seikkoja ovat maaperän pilaantuneisuus, katuliikenteen ja Länsisataman laivaliikenteen aiheuttama melu sekä Munkkisaaren huippu- ja varalämpökeskus. Yhden risteilijälaivapaikan lisääminen Länsisatamaan ei tule merkittävästi vaikuttamaan alueen ilmanlaatuun vuonna 2035. Osayleiskaava-alueen liikenteen päästöistä ei aiheudu Telakkakadulla Telakkarannan kaava-alueen kohdalla ilmanlaadun raja-arvojen ylityksiä. Lämpökeskuksen normaalitoiminnan aikaiset melu-, haju- ja ilmanlaatuvaikutukset osayleiskaava-alueelle ovat vähäiset. Poikkeustilanteista laajimmalle ulottuvia vaikutuksia on arvioitu voivan aiheutua polttoainevaraston tulipalojen savukaasuista ja niiltä suojautuminen voi olla tarpeen myös osayleiskaava-alueella. Riittävät etäisyydet mahdollistavat suojautumisen sisätiloihin tai poistumisen haitta-alueelta. Osayleiskaava luo edellytykset ihmisten terveys- ja turvallisuusvaikutusten huomioimiselle asemakaavoituksessa, muussa jatkosuunnittelussa ja toteutuksessa siten, että niille asetettavat vaatimukset täyttyvät.

Vaikutukset ilmastonmuutoksen hallintaan ja energiansäästörakentamiseen

Osayleiskaava mahdollistaa kantakaupungin yhdyskuntarakenteen tiivistämisen. Hernesaareen rakennetaan tiivis kaupunginosa, jossa joukkoliikenne perustuu raideliikenteeseen.

Osayleiskaavassa tullaan ottamaan huomioon merenpinnan korkeuden ja aaltoilun vaikutukset rakentamistasoihin ja kuivatukseen. Hernesaaren rakentamisessa on varauduttava voimakkaisiin tuuliin ja sateisiin. Tiivis umpikorttelirakenne suojaa tuulisuudelta. Rantapuisto toimii osaltaan suojavyöhykkeenä etelänpuoleisille tuulille ja aalloille. Hulevesien virtaamista hidastamalla on mahdollista pienentää lähialueen vesistön kuormitusta. Viherrakentamisen määrän lisääntyminen parantaa osaltaan hulevesien hallintaa alueella.

Osayleiskaava mahdollistaa matalaenergiarakentamisen.

Vaikutukset sosiaalisiin oloihin, elinoloihin, viihtyisyyteen ja palveluihin

Rantapuiston, katutilojen ja asumisen tuominen veden ääreen, venesatama sekä vesiurheilukeskus tulevat antamaan kaupunkilaisille mahdollisuuden käyttää merta sekä toisaalta ne luovat puitteet palveluineen elävän kaupunkitilan syntymiselle.

Alue tukeutuu osittain lähistön olemassa oleviin peruspalveluihin. Näin se myös takaa palveluiden jatkumisen lähialueilla. Merkittävä osa Hernesaaren kaupallisista palveluista tulee sijoittumaan pohjoisempiin kortteleihin alueen sisääntulon yhteyteen. Hyvät päivittäispalvelut vähentävät asukkaiden tarvetta asioida kauempana. Erikoiskaupan osalta suurin osa asiointimatkoista kohdistuu kuitenkin Helsingin keskustaan. Hernesaari tarjoaa houkuttelevia paikkoja ravintola- ja palvelukeskittymille, joissa merellinen ympäristö tarjoaa lisäarvoa palvelukokonaisuuteen. Risteilysatama, venesatama, vesiurheilukeskus, hotelli sekä mahdolliset kulttuuripalvelut tuovat kävijöitä ja asiakkaita myös alueen ulkopuolelta. Helikopteriliikenne lopetetaan Hernesaaressa.

Paikallinen ilmasto alueella on tuulinen ja kostea. Rakennusten koossa ja sijoittelussa sekä viheralueiden suunnittelussa tullaan erityisesti kiinnittämään huomiota ilmasto-olosuhteisiin ja alueen viihtyisyyteen.

Alueelle sijoittuvasta väestöstä, toiminnoista ja näiden luonteeseen liitetyistä mielikuvista muodostuu ajan kuluessa kaupunginosan sosiaalinen profiili. Alueen tavoitteeksi on asetettu monipuolinen väestörakenne, joka on urbaanin kaupunginosan keskeisin sosiaalinen piirre.

Osayleiskaavan mukaan Hernesaareen tulee rakennettua puistoa yhteensä noin 7,5 ha.

Näkymä Pyhän Birgitan puistosta ja valokuva vuodelta 2011, Asemakaavoitus ja Tietoa Oy

Tämä on kaava-alueen asukaslukuun suhteutettuna noin 10,9 m2 asukasta kohden ja noin 19 % maapinta-alasta. Määrä on vähemmän kuin koko Helsingin alueella keskimäärin (n. 33,7 m2/asukas, 1.1.2008). Eteläisessä suurpiirissä rakennettua puistoa on keskimäärin noin 19,5 m2 asukasta kohden ja virkistysalueita kaikkiaan noin 33,7 m2/asukas. Rakenteilla olevalla Jätkäsaaren kaupunginosalla puistojen määrä tulee olemaan alueen valmistuessa noin 13 m2 asukasta kohden.

Hernesaaren käyttöpuistojen kokonaispinta-alaan ei ole laskettu havainnekuvassa esitettyä asuinalueen halki kulkevaa noin 1,2 ha laajuista vehreää pihakatua. Hernesaaren merelliseen luonteeseen kuuluu myös ympäröivän merimaiseman avoin tila ja mahdollisuus täydentää virkistysaluetarjontaa käyttämällä merialueita virkistyksessä.

Puistoalueiden rakentaminen tulee lisäämään Hernesaaren virkistysalueiden määrää ja käytettävyyttä nykyiseen tilanteeseen verrattuna. Merenrantapuisto, korttelipuistot ja pääosin kevyelle liikenteelle osoitettu pihakatuvyöhyke sekä rantaviivan hyödynnettävyys mahdollistavat monipuolisia puitteita virkistäytymiseen. Vihreän määrän lisääntyminen parantaa myös osaltaan hulevesien hallintaa alueella.

Elinkeino-, työllisyys- ja talousvaikutukset

Vesiurheilukeskuksesta ja venesatamasta laaditaan jatkosuunnittelun yhteydessä kaupunkitaloudellinen arviointi.

3 Toteutus

Hernesaaren toteuttamista koordinoidaan Kaupungin kanslian Länsisataman aluerakentamisprojektissa. Alueen toteutuksen on arvioitu käynnistyvän vuoden 2018 aikana esirakentamisella sekä rakennusten puruilla. Asuntorakentamisen aloittamisen on arvioitu olevan mahdollista vuonna 2020–2021.

Uuden eteläisimmän risteilylaiturin rakentaminen on aloitettu keväällä 2016 ja se valmistuu vuonna 2018.

Raitiolinja 6 jatkeen rakentaminen käynnistyy vuonna 2018 Telakkakatua ja Eiranrantaa pitkin. Linjan väliaikainen kääntöpaikka sijoittuu Hernesaarenranta 3 tontin pohjoisosaan. Aluerakentamisen edetessä alueen raitiotieverkostoa täydennetään katurakentamisen edetessä alueen kohtuullinen palvelutarve huomioiden.

Alueen eteläosaan toteutetaan lumevastaanottoalue, joka palvelee eteläisen Helsingin aluetta.

Länsisataman havainnekuva

4 Suunnittelun lähtökohdat

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Osayleiskaavaa koskevat seuraavat erityistavoitteet:

–Alueidenkäytön suunnittelussa on turvattava olemassa olevien valtakunnallisesti merkittävien ratojen, maanteiden ja vesiväylien jatkuvuus ja kehittämismahdollisuudet sekä valtakunnallisesti merkittävien satamien kehittämismahdollisuudet.

–Alueiden käytössä on edistettävä matka- ja kuljetusketjujen toimivuutta ja turvattava edellytykset julkiselle liikenteelle sekä eri liikennemuotojen yhteistyön kehittämiselle.

–Uusia huomattavia asuin-, työpaikka- tai palvelutoimintojen alueita ei sijoiteta irralleen olemassa olevasta yhdyskuntarakenteesta.

–Varataan riittävät alueet jalankulun ja pyöräilyn verkostoja varten sekä edistetään verkostojen jatkuvuutta, turvallisuutta ja laatua.

–Yleis- ja asemakaavoituksessa on varauduttava lisääntyviin myrskyihin, rankkasateisiin ja taajamatulviin.

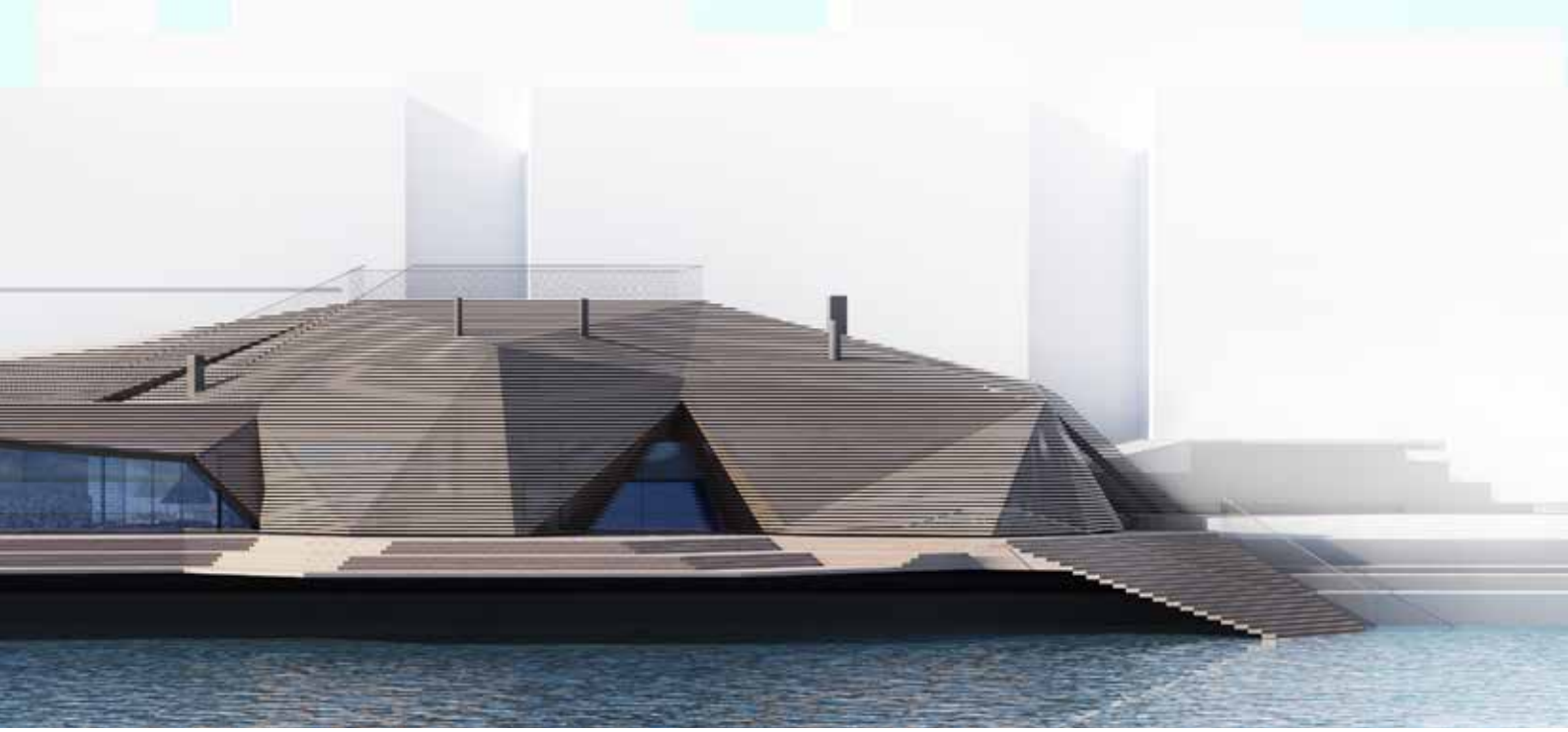
–Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille on jätettävä riittävän suuri etäisyys.

–Alueiden käytössä on ehkäistävä melusta, tärinästä ja ilman epäpuhtauksista aiheutuvaa haittaa ja pyrittävä vähentämään jo olemassa olevia haittoja. Uusia asuinalueita tai muita melulle herkkiä toimintoja ei tule sijoittaa melualueille varmistamatta riittävää meluntorjuntaa.

–Alueiden käytössä tulee edistää uusiutuvien energialähteiden ja kaukolämmön käyttö-edellytyksiä.

–Alueiden käytön suunnittelussa on turvattava terveellisen ja hyvälaatuisen veden riittävä saanti ja se, että taajamien alueelliset vesihuoltoratkaisut voidaan toteuttaa. Lisäksi alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon jätevesihaittojen ehkäisy.

Osayleiskaavan muutosta koskevat erityisesti Helsingin seutua koskevat ja 1.3.2009 voimaan tulleet seuraavat erityistavoitteet:

Hernesaaren yleinen sauna, Avanto Arkkitehdit Oy

–Riittävän asuntotuotannon turvaamiseksi on alueidenkäytössä varmistettava tonttimaan riittävyys.

–Alueidenkäytön suunnittelussa merkittävä rakentaminen tulee sijoittaa joukkoliikenteen, erityisesti raideliikenteen palvelualueelle.

–Alueidenkäytön suunnittelussa on turvattava väestön tarpeiden edellyttämät ylikunnalliseen virkistyskäyttöön soveltuvat riittävän laajat ja vetovoimaiset alueet ja niitä yhdistävän viheralueverkoston jatkuvuus.

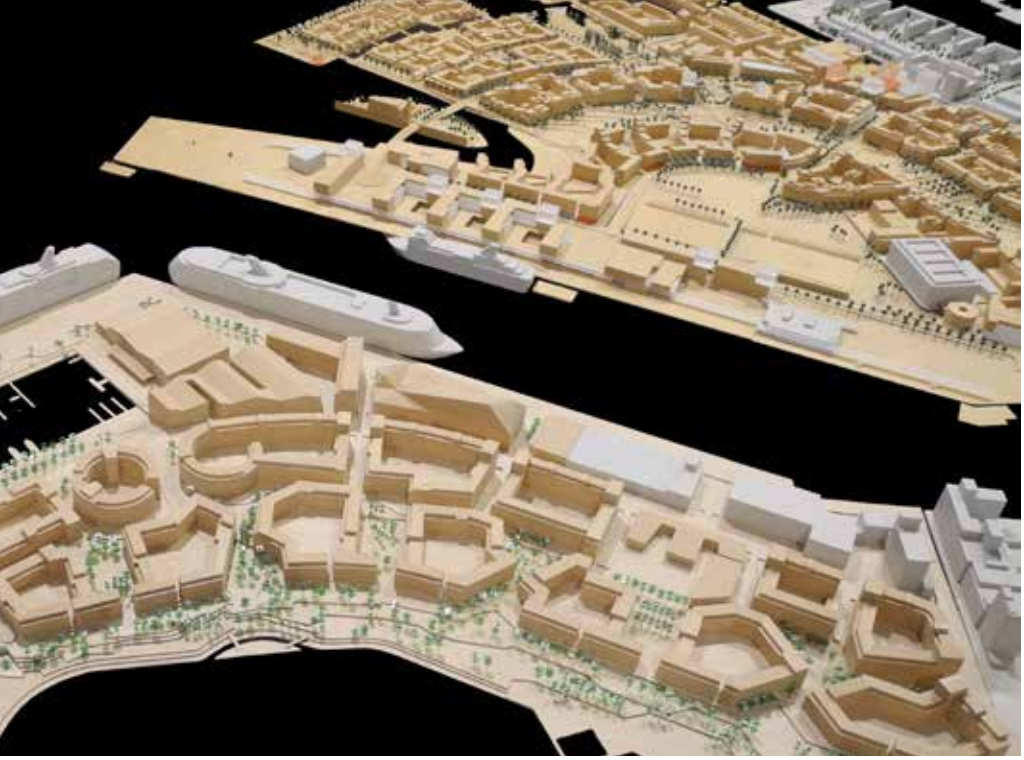
Myrskyihin, rankkasateisiin ja tulviin varautumista käsitellään selostuksen kohdissa merenpinnan korkeus ja meriveden aaltoilu, tuulisuus sekä yhdyskuntatekninen huolto. Meluntorjuntaa käsitellään kappaleessa ympäristöhäiriöt. Satamaliikennettä käsitellään kappaleessa yleisperustelu ja -kuvaus ja liikenne.

Osayleiskaavan muutos ei ole ristiriidassa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kanssa. Kaavaa muutetaan alueella, jolla asuntotuotannolla on hyvät edellytykset toteutua sekä valmiiksi rakennetun katuympäristön, palveluverkon että rakentamisvalmiuden osalta. Kaava-alue sijoittuu raitioliikenteen palvelualueelle. Liikenteen melun torjumiseksi on kaavoituksen yhteydessä laadittu meluselvitys.

Maakuntakaava

Ympäristöministeriön 8.11.2006 vahvistamassa Uudenmaan maakuntakaavassa kaava-alue on taajamatoimintojen aluetta. Matkustajasataman kohdalla on satama -merkintä. Jätkäsaaren ja Hernesaaren välinen vesialue on varattu satamakäyttöön. Kaavassa on osoitettu rantaviivan suuntainen viheryhteystarve Hernesaaren eteläkärjestä Kaivopuiston kautta kohti Eteläsatamaa. Pihlajasaaren ja Hernesaaren väliin on merkitty veneväylä. Hernesaaren eteläpuolella kulkee pääkaupunkiseudun rannikko- ja saaristovyöhykkeen rajaus. Suunnittelualueen itäpuoleisella merialueella on jätevesien purkutunneli.

Ympäristöministeriön 30.10.2014 vahvistamassa Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavassa kaava-alue on keskustatoimintojen aluetta ja tiivistettävää aluetta. Nyt laadittu osayleiskaava on vahvistettujen maakuntakaavojen mukainen.

Hernesaaren malli Länsisatama -projektin infokeskuksessa, Raphal Padilha

Yleiskaava ja maanalainen yleiskaava

Helsingin yleiskaava 2002:ssa (kaupunginvaltuusto 26.11.2003, tullut kaava-alueella voimaan 23.12.2004) alue on pääosin työpaikka-, teollisuus-, toimisto- ja satamatoimintojen aluetta.

Aluetta kehitetään tuotannon ja varastoinnin, palvelujen, toimitilojen sekä sataman käyttöön. Lisäksi alueelle saa rakentaa tiloja julkisten palvelujen, yhdyskuntateknisen huollon, virkistyksen ja liikenteen käyttöön. Alueen eteläkärkeen on varattu hallinnon ja julkisten palvelujen alue. Aluetta kehitetään hallinnon, julkisten palvelujen, korkeakoulutuksen ja ympäristöhaittoja aiheuttamattomien toimitilojen, asumisen ja virkistyksen sekä alueelle tarpeellisen yhdyskuntateknisen huollon ja liikenteen käyttöön. Alueen kaakon ja lounaan puoleisille rannoille on osoitettu puistoalueet. Kaakon puoleinen rantapuisto on osa Helsinkipuistoa. Keskustan kulttuuripuistoa ja alueellisia kaupunkipuistoja kehitetään monipuolisina toiminta-, kohtaamis-, kulttuuri- ja luontoympäristöinä. Alueelle saa rakentaa tarpeellisia yhdyskuntateknisen huollon tiloja ja liikenneväyliä.

Helsingin uudessa yleiskaavassa (kaupunginvaltuusto 26.10.2016) alue on kantakaupunki (C2)- ja vesialuetta. Kantakaupunki (C2) kaavamääräys on sisällöltään seuraava: 'Keskusta, jota kehitetään toiminnallisesti sekoittuneena asumisen, kaupan ja julkisten palveluiden, toimitilojen, hallinnon, puistojen, virkistys- ja liikuntapalveluiden sekä kaupunkikulttuurin alueena. Rakennusten maantasokerrokset ja kadulle avautuvat tilat on osoitettava ensisijaisesti liike- tai muuksi toimitilaksi. Rakennuksen tai sen osan käyttötarkoituksen muutoksissa on varmistettava kantakaupungille ominaisen, toiminnallisesti monipuolisen ja sekoittuneen rakenteen säilyminen sekä liike- ja toimitilojen riittävä määrä. Käyttötarkoituksen muutosten yhteydessä tulee tehdä alueellinen tarkastelu. Aluetta kehitetään kestävien kulkumuotojen, erityisesti kävelyn ja pyöräilyn, ehdoilla. Kaupunkibulevardeihin liittyvillä alueilla korttelitehokkuus tulee olla pääsääntöisesti yli 1,8 ja keskeisten katujen varsilla kaduille avautuvat tilat on osoitettava ensisijaisesti liike- tai muuksi toimitilaksi.'
Uusi yleiskaava tulee olemaan lainvoimaisena oikeusvaikutteinen valmisteilla olevan Hernesaaren osayleiskaavan alueella. Nyt laadittu kaavaratkaisu vastaa Helsingin uuden yleiskaavan mukaista kaavaratkaisua.

Helsingin maanalaisessa yleiskaavassa (kaupunginvaltuusto 8.12.2010, tullut kaava-alueella voimaan 10.6.2011) alueen kaakkoisosassa on merkintä nykyiset rakennetut maanalaiset tilat.

Asemakaavat

Alueella ovat voimassa asemakaavat n:o 10800 / 14.11.2001 (Kvsto), 10683 / 24.3.1999 (Kvsto), 6154 / 21.4.1970 (Sis.as.min.), 8775 / 23.12.1983 (Sis.as.min,), 4940 / 26.5.1961 (Sis. as.min.), 8761 / 16.3.1984 (Ympäristömin.) ja 8418 / 9.2.1982 (Sis.as.min.).

Kaavojen mukaan alue määritetty pääosin teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueiksi sekä satama-, rautatie-, katu- ja puistoalueiksi.

Rakennusjärjestys

Helsingin kaupungin rakennusjärjestys on hyväksytty 22.9.2010.

Rakennuskiellot

Alueella on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain 38 §:n 1 momentin mukainen rakennuskielto nro 12437 joka on voimassa 9.1.2022 asti. Rakennuskielto koskee 20. kaupunginosaa (Länsisatama), Munkkisaaren osa-alueen kortteleita 20235, 20240-20243, tontteja 20181/3, 20236/6, katu-, rautatie-, satama- ja puistoalueita.

Muut suunnitelmat ja päätökset

Osayleiskaavaa koskevat käsittelyvaiheet on kuvattu kaavaselostuksen kohdassa ”6 Käsittelyvaiheet”.

Hernesaaren risteilijälaiturin merialueen ruoppaus ja täyttö, lupahakemussuunnitelma, Helsingin kaupungin rakennusvirasto, Ramboll 25.8.2014

Vesilupapäätös Nro 129/2015/2, Dnro ESAVI/7960/04.09/2014, annettu 16.6.2015, Hernesaaren risteilijälaiturin rakentaminen, merialueen täyttö, ruoppaus ja massojen läjitys sekä valmistelulupa

Helen Oy:n Munkkisaaren huippu- ja varalämpökeskuksen ympäristönsuojelulain mukaisten lupamääräysten tarkistamista ja toiminnan muuttamista koskeva päätös, Etelä- Suomen Aluehallintovirasto, päätös Nro 8/2015/1 , Dnro ESAVI/317/04.08/2013, 14.1.2015

Pohjakartta

Helsingin kaupungin kiinteistöviraston kaupunkimittausosasto.

Maanomistus

Kaupunki omistaa kaava-alueen.

Alueella on vuokrasopimuksia useiden eri toimijoiden kanssa, joista merkittävin on Arctech Helsinki Shipyard Oy. Vuokrasopimus on voimassa 31.12.2020 asti käsittäen maa-alueita Hernesaaren pohjois- ja keskiosissa.

Muut lähtökohdat

Selvitys alueen oloista, rakennuskannasta ja muista ympäristöominaisuuksista on kuvattu kaavaselostuksen kohdassa ”2 Osayleiskaavan kuvaus” kunkin aiheen kohdalla.

5 Suunnitteluvaiheet

Vireilletulo

Kaavoitustyö on tullut vireille vuonna 2006 kaupungin aloitteesta.

Viranomaisyhteistyö

Kaavaratkaisun valmistelun yhteydessä on tehty yhteistyötä seuraavien viranomaistahojen kanssa:

- Valtion taidemuseo
- Suomen merivartiosto
- Merenkulkulaitos
- Liikenneturvallisuusvirasto Trafi ilmailu
- Liikennevirasto
- Finnavia
- Helsingin poliisilaitos
- Ympäristöministeriö
- Työ- ja elinkeinoministeriö
- Matkailun edistämiskeskus
- Etelä-Suomen huoltorykmentin esikunta
- Rajavartiolaitos
- Helen Oy
- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin Satama
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) vesihuolto
- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)
- Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitos (HKL)
- kaupunginmuseo
- kiinteistöviraston geotekninen osasto
- kiinteistöviraston tilakeskus
- kiinteistöviraston tonttiosasto
- liikuntavirasto
- nuorisoasiainkeskus
- opetusvirasto
- pelastuslaitos
- rakennusvalvontavirasto
- rakennusvirasto
- sosiaali- ja terveysvirasto
- varhaiskasvatusvirasto
- ympäristökeskus
- kulttuurikeskus
- kaupunginkanslian elinkeino-osasto
- kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosasto

Näkymä Lauttasaaresta, Asemakaavoitus ja Tietoa Oy

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä kaavan valmisteluaineiston nähtävilläolo

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty liitteenä olevan osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) mukaisesti.

Vireilletulosta ja OAS:n nähtävilläolosta on ilmoitettu osallisille kirjeillä ja viraston verkkosivuilla www.hel.fi/ksv sekä lehti-ilmoituksella Helsingin Sanomissa, Hufvudstadsbladetissa ja Uutislehti 100 lehdessä.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä 22.11.–8.12.2006 seuraavissa paikoissa:

- Kirjasto 10:ssä, Lauttasaaren, Rikhardinkadun ja Suomenlinnan kirjastoissa
- kaupunkisuunnitteluvirastossa, Kansakoulukatu 3, 1. krs
- verkkosivuilla www.hel.fi/suunnitelmat.

Asukastilaisuus pidettiin 22.11.2006 Mikael Agricolan kirkon seurakuntasalissa.

Suunnitteluohjelmasta järjestettiin lisäksi nettikeskustelu 18.9–21.10.2007 ja yleisötilaisuus 26.02.2008 Eiran aikuislukiossa.

Luonnosaineiston nähtävilläolo

Luonnosaineiston nähtävilläolosta on ilmoitettu osallisille kirjeillä ja viraston verkkosivuilla www.hel.fi/ksv sekä lehti-ilmoituksella Helsingin Sanomissa, Hufvudstadsbladetissa ja Metro lehdessä.

Luonnosaineisto oli nähtävillä 1.6.–18.6.2009 seuraavissa paikoissa:

- info- ja näyttelytila Laiturilla, Narinkka 2
- kaupunkisuunnitteluvirastossa, Kansakoulukatu 3, 1. krs
- verkkosivuilla www.hel.fi/suunnitelmat.

Asukastilaisuus pidettiin 10.6.2009 info- ja näyttelytila Laiturilla.

Tarkistetun luonnosaineiston nähtävilläolo

Tarkistetun luonnosaineiston nähtävilläolosta on ilmoitettu osallisille kirjeillä ja viraston verkkosivuilla www.hel.fi/ksv sekä lehti-ilmoituksella Helsingin Sanomissa, Hufvudstadsbladetissa ja Metro lehdessä.

Tarkistettu luonnosaineisto oli nähtävillä 28.11.–16.12.2011 seuraavissa paikoissa:

- info- ja näyttelytila Laiturilla, Narinkka 2
- kaupungin ilmoitustaululla, Kaupungintalo, Pohjoisesplanadi 11–13
- kaupunkisuunnitteluvirastossa, Kansakoulukatu 3, 1. krs
- verkkosivuilla www.hel.fi/suunnitelmat.

Asukastilaisuus pidettiin 14.12.2011 info- ja näyttelytila Laiturilla.

Kaavan valmisteluaineisto ei ole ollut nähtävillä kaupunginhallituksen osayleiskaavaehdotuksen nro 12099 palauttamispäätöksen 19.6.2013 jälkeen.

Hernesaarenranta, Asemakaavoitus ja Tietoa Oy

Yhteenveto viranomaisten kannanotoista koskien OAS- ja luonnosaineistoa

Viranomaisten kannanotot ja luonnoksesta pyydetyt lausunnot kohdistuivat helikopterikentän, sataman ja telakan toiminnan sekä maaperän ja merenpohjan rakentamisen ympäristövaikutuksiin, tulvariskeihin, helikopterikentän sijoittamisvaihtoehtoihin sekä lentoliikenteen ja merenkulun turvallisuuteen. Huomiota kiinnitettiin myös lumenvastaanottopaikkojen ja veneiden talvisäilytyksen sijoittamiseen, vesialtaisiin, veneväyliin, joukkoliikenneratkaisuihin, pysäköintiin, yleiseen turvallisuuteen, risteilymatkailun erityistarpeisiin, venesatamaan, rantarakentamiseen ja alueellisiin liikenneyhteyksiin. Lisäksi otettiin kantaa kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon, hallintamuotojen monipuolisuuteen, rakennussuojeluun, julkisiin palveluihin ja niiden sijoittamiseen, vaihtoehtoiseen energiantuotantoon, maakuntakaavaan, yleiskaavaan sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.

Kannanotot on kaavoitustyössä otettu huomioon siten, että esitetyt ympäristövaikutus-, helikopterikenttä- ja rakennushistoriaselvitykset on laadittu. Toimintojen ja rakennusten sijoittelussa on tutkittu vaihtoehtoisia ratkaisuja ottaen huomioon toimintojen ympäristövaikutukset. Mahdollinen helikopterikenttä on mitoitettu siten että se täyttää ilmailumääräysten vaatimukset. Nykyisiin laivaväyliin ei ole tehty muutosehdotuksia mutta nykyisten veneväylien siirto otetaan huomioon jatkosuunnittelun yhteydessä. Satama-alue on mitoitettu sataman laatiman viitesuunnitelman mukaisesti. Fordin talo ja viljasiilot on määrätty suojeltaviksi rakennuksiksi ja venesatamien yhteyteen on varattu alueita veneilyyn liittyviin toimintoihin.

Hernesaaren osayleiskaavan luonnoksesta on pyydetty lausunnot Uudenmaan liitolta, Uudenmaan elinkeino-, liikene- ja ympäristökeskukselta sekä Helsingin kaupungin ympäristökeskukselta. Helikopterikentän suunnittelua koskeva lausunto pyydettiin Trafin ilmailulta Hernesaaren osayleiskaavan tarkistetun luonnoksen mukaisesta suunnitteluratkaisusta.

Uudenmaan liitto kiinnitti 29.6.2010 antamassaan lausunnossaan huomion helikopterikenttään ja veneväylään. Maakuntakaavassa ei ole osoitettu helikopterikenttää Hernesaaren edustalle, koska maakuntakaava on laadittu siten, ettei siinä ole osoitettu helikopterikenttää. Uudenmaan liiton mukaan helikopterikentän osoittaminen Hernesaaren edustalle ei ole siten ristiriidassa maakuntakaavan kanssa. Helikopterikentän melukäyrät ja kentän täytön vuoksi siirrettävä veneväylä tulee esittää osayleiskaavakartassa.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen 15.4.2010 antaman lausunnon mukaan suunnitelma toteuttaa asuin- ja palvelurakentamisen osalta hyvin valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita yhdyskuntarakenteen eheyttämisen, elinympäristön laadun parantamisen ja joukkoliikenteen hyödyntämisen varmistamisen kannalta katsottuna. Helikopterikentän toiminnan pysyvälle osoittamiselle ei ole esitetty perusteluja ja helikopteri-

liikenteen melu ei sovi asutuksen ja virkistysalueiden läheisyyteen. Meluhaittoja tulee tarkastella monipuolisesti ja niiden vaikutusten vähentämiseksi tulee julkisivujen ääneneristävyyteen ja toteutuksen valvontaan kiinnittää huomiota. Suunnitellut täytöt ja ruoppaukset vaativat vesilain mukaisen luvan ja pohjasedimentin pilaantuneisuus ja meriläjityskelpoisuus ruoppausalueilla on selvitettävä. Tulvariskin vaikutusta rakentamiseen ja rakenteisiin tulee selvittää. Ympäristövaikutusten arvioinnin tarpeellisuus on syytä selvittää ympäristövaikutuksiltaan merkittävästi haitallisten liikennehankkeiden yhteydessä.

Helsingin ympäristökeskus kiinnitti 31.3.2010 antamassaan lausunnossaan huomion helikopteri-, risteily- ja ajoneuvoliikenteen aiheuttamiin melu- ja savuhaittoihin. Alue tulee suunnitella siten, että nykyisten toimintojen ympäristölupaehtojen täyttyminen on mahdollista. Ympäristöluvan mukaisella maksimiliikennemäärällä helikopteriliikenteen melu alittaa asuinkortteleiden piha-alueilla ohjearvotason. Päiväaikainen ohjearvo ylittyy kuitenkin Hernesaaren itärannalle sijoittuvan puiston eteläosissa sekä Pihlajasaaren koillisosassa. Helikopterikentän toiminnasta aiheutuva melutaso saa olla ulkona ympäristön asuinalueilla, virkistysalueilla sekä hoito- tai oppilaitoksia palvelevilla alueilla päiväaikaan kello 7.00–22.00 enintään 55 dB. Jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää huomiota äänieristykseen, parvekkeiden melusuojaukseen ja muihin meluntorjuntaratkaisuihin. Meluselvitysten mukaan suunniteltu maankäyttö ei mahdollista sataman nykyisen ympäristöluvan mukaista toimintaa ja ympäristölupa saattaa myöhemmin rajoittaa laivojen yöpymistä. Lisäksi tulee tarkemmin arvioida laivapäästöjen vaikutusta alueen korttelien ilmanlaatuun. Kaavoituksen yhteydessä tulee selvittää, onko telakan toiminnoilla suunnittelualueen melu- tai ilmanlaatutilanteeseen sellaisia vaikutuksia, jotka tulisi ottaa huomioon alueen suunnittelussa. Kokoojakadun varsi ei sovellu koulujen, leikkipuistojen ja päiväkotien toimipisteiden sijoituspaikaksi. Suunnitellut hyvät joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen yhteydet mahdollistavat oman auton käyttötarpeen minimoinnin ja autopaikkamäärän suunnittelussa lähtökohdaksi tulisi ottaa enintään kantakaupunkinormin mukainen mitoitus. Kaavamääräyksin tulisi jo osayleiskaavatasolta lähtien ohjata aurinkosähkön ja -lämmön sekä tuulivoiman käyttöön sallimalla niiden vaatimat rakenteet korttelialueilla. Alimman rakentamiskorkeuden tulee perustua riittäviin selvityksiin tulvavaarasta ottaen huomioon tiedossa olevat merivedennousua koskevat ennusteet.

Tarkistetun luonnoksen mukainen suunnitteluratkaisu sai lentoturvallisuutta valvovalta 29.8.2011 Liikenneturvallisuusvirasto Trafi Ilmailulta myönteisen lausunnon. PES arkkitehdeiltä ja Finnavialta tilatussa helikopterikentän toiminnallisessa selvityksessä tutkittiin mitoitusta lentosektoreille ja laivaväylille sekä kentälle ja sitä palveleville rakennuksille. Trafin lausunnon mukaan selvityksen helikopterilentopaikan suunnittelu on tehty ilmailumääräyksiä noudattaen.

Vastineet kannanottoihin on esitetty erillisliitteessä Vuorovaikutusraportti 7.2.2012, täydennetty 18.9.2012, 2.10.2012 ja 29.1.2013.

Yhteenveto mielipiteistä koskien OAS- ja luonnosaineistoa.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa, valmisteluaineistoa, luonnosaineistoa ja tarkistettua luonnosaineistoa koskevia mielipidekirjeitä on saapunut 65 kpl. Mielipiteistä 18 koski osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa. Suunnitteluohjelmaa ja maankäyttökaaviota koski 9 mielipidettä. Kesäkuussa 2009 nähtävillä olleesta osayleiskaavan muutosluonnoksesta on lähetetty 27 mielipidettä ja joulukuussa 2011 nähtävillä olleesta tarkistetusta luonnoksesta jätettiin 11 mielipidettä.

Saadut mielipiteet kohdistuivat rakentamisen määrään, maisemaan ja kaupunkikuvaan, helikopterikentän ja risteilysataman sijaintiin ja ympäristövaikutuksiin, purjevenesatamaan, vesiurheilukeskukseen, liikenteeseen ja pysäköintiin, osallistumiseen ja vuorovaikutukseen, päätöksen tekoon ja aikatauluun sekä palveluiden, puistojen ja virkistysalueiden määrään ja laatuun.

Lisäksi mielipiteitä on esitetty Hernesaarta koskevasta osayleiskaavaluonnoksesta 10.6.2009 järjestetyssä keskustelutilaisuudessa. Keskustelutilaisuuteen osallistui noin 40 henkilöä. Tarkistettua luonnosta koskevassa 14.12.2011 järjestettyyn keskustelutilaisuuteen osallistui noin 15 henkilöä.

Keskusteluissa korostuivat seuraavat teemat: helikopterikentän sijoittaminen Hernesaareen ja meritäyttöjen suunta ja laajuus, risteilysataman eteläisin laituripaikka, liikenteen lisääntyminen alueella, rantapuiston luonne ja laajuus ja vesiurheilukeskus purjevenesatami-

neen. Asukasmielipiteissä eniten esillä oleva vastustuksen aihe on maa- ja merialueille tulevat täytöt, jotka mantereelta tarkasteltuna muuttavat nykyistä maisemaa. Helikopteritoiminnan ja risteilysataman meluvaikutuksia pidetään Hernesaaren ja lähialueiden asukkaita häiritsevänä. Helikopterikenttä esitettiin poistettavaksi suunnittelualueelta. Rakentamisen määrää pidetään suurena, koska se lisää liikennettä Telakkakadulla ja Merisatamanrannassa. Lisäksi liikennettä toivotaan ohjattavan jatkossa STX:n telakka-alueen kautta keskustaan. Korkeiden rakennuksien rakentamista alueelle vastustetaan ja muutoinkin kaupunkisiluetin maatäyttöineen esitetään muodostuvan liian korkeaksi. Puisto- ja virkistysalueita pidetään riittämättöminä ja osassa mielipiteitä niiden toivotaan jatkuvan yhtenäisinä Hernesaaren eteläkärkeen.

Mielipiteet on kaavoitustyössä otettu huomioon siten, että rakentamistehokkuus, palvelut, liikennemäärät ja pysäköintiratkaisut yhdessä muodostavat edellytykset matkailuun ja vapaa-aikaan liittyville toiminnoille sekä vetovoimaisen asuinalueen toteuttamiselle. Risteilylaiturin paikka on siirretty nykyisten risteilylaitureiden läheisyyteen, korkea rakentaminen on poistettu kaavamääräyksistä, Pihlajasaaren ja meritäytön etäisyyttä on kasvatettu ja puiston pinta-alaa on lisätty. Kevyen liikenteen reitti on ulotettu mahdollisen helikopterikentän ympäri sekä länsirantaan. Fordin talosta on laadittu kulttuurikäyttöselvitys ja veneiden varastointi sekä liikuntamahdollisuudet on huomioitu suunnittelussa.

Vastineet mielipiteisiin on esitetty erillisliitteessä Vuorovaikutusraportti 7.2.2012, täydennetty 18.9.2012, 2.10.2012 ja 29.1.2013.

Kaavaehdotuksen nro 12099 käsittely

Hernesaaren osayleiskaavaehdotus nro 12099 on ollut maankäyttö- ja rakennusasetuksen 19§ mukaisesti julkisesti nähtävillä 23.3.-23.4.2012.

Ehdotuksesta on tehty 4 muistutusta. Ennen nähtävilläoloaikaa on saapunut yksi kirje. Nähtävilläoloajan jälkeen on saapunut 2 kirjettä. Ehdotuksesta on annettu 22 lausuntoa.

Ehdotuksesta ovat antaneet lausuntonsa Helsingin Energia liikelaitos ja Helsingin Sähköverkko Oy, Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY, Helsingin Satama, rakennuslautakunta, kaupunginmuseon johtokunta, kiinteistölautakunta, yleisten töiden lautakunta, pelastuslautakunta, liikuntalautakunta, opetuslautakunta, sosiaalilautakunta, terveyslautakunta, kulttuuri- ja kirjastolautakunta, ympäristölautakunta, Liikenneviraston Meriväylät -yksik-

Näkymä Suomenlinnasta kohti Pihlajasaarta, Lauttasaarta ja Hernesaaren täyttöniemeä, Asemakaavoitus ja Tietoa Oy

kö, HSL Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä, Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi ilmailu, Helsingin poliisilaitos, Matkailun edistämiskeskus, Etelä-Suomen Sotilaslääninn Esikunta ja Etelä-Suomen huoltorykmentin esikunta, Uudenmaan liitto ja Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Maankäyttö- ja rakennuslain 66 §:n mukainen viranomaisneuvottelu koskien Hernesaaren osayleiskaavaehdotusta järjestettiin 6.4.2012. Viranomaisten puheenvuoroissa kiinnitettiin huomiota maakuntakaavaan, veneliikenteen yhteystarpeisiin, katu-, satama- ja helikopteriliikenteen melu- ja päästövaikutuksiin, energiatehokkuuteen, katumitoitukseen, toteutuskustannuksiin ja rakennettavuuteen, lumenvastaanottoon, veneiden talvisäilytykseen, pysäköintiin, vesialueen madaltamiseen, asemakaava-alueisiin, matkailun kehittämiseen, energiaselvitykseen, helikopterikentän maisemointiin, täyttö- ja ruoppaushankkeiden yhteisvaikutuksiin ja helikopterikentän vaikutuksiin.

Saadut muistutukset ja kirjeet kohdistuivat helikopterikenttään, meritäyttöihin, havainnekuviin ja maisemaan, rakentamistehokkuuteen, vesialtaisiin ja vesiliikenteeseen, kaavoitusaikatauluun, rakennuskorkeuksiin, toimintoihin ja niiden sijaintiin, ympäristövaikutusten arviointiin, vedenlaatuun ja virtauksiin, lumenvastaanottopaikkaan ja lumenajoliikenteeseen, pienhiukkaspäästöihin ja meluun, pelastustoimintaan, virkistysalueisiin ja rakentamisen ympäristövaikutuksiin.

Saadut lausunnot kohdistuivat katu-, laiva- ja helikopteriliikenteen melu- ja päästövaikutuksiin, rakennettavuuteen, toteutuskustannuksiin, kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon, toimitilarakentamiseen, massatasapainoon, pysäköintiin, kanavavesialtaisiin, helikopterikentään ja matalikkoon, katumitoitukseen ja puistohin, rantarakenteisiin, lumenvastaanottoon, vesiliikenteeseen, kaupunkikuvaan, vesiliikenteeseen ja veden virtauksiin, koulujen ja päiväkodin sijoittamiseen, ympäristötaiteeseen, veneiden talvisäilytykseen ja pysäköintiin, Hernesaaren ja Jätkäsaaren väliseen liikenneyhteyteen, rakennussuojeluun, erityisasumiseen, liikennejärjestelyihin, polttoainekuljetuksiin, kiinteistökohtaiseen energiatuotantoon, luovien alojen toimintaedellytyksiin, satama-alueiden mitoitukseen, yhdyskuntateknisen huollon tilatarpeisiin, Munkkisaaren lämpökeskuksen ja telakan sekä raskaan liikenteen päästövaikutuksiin, energiaselvitykseen, helikopterikentän suunnittelua koskevaan viranomaisyhteistyöhön ja -lentotoimintaan, rakentamiskorkeuksiin, rakennusten ääneneristävyyteen ja ilmanvaihtoon, energiaselvitykseen, virkitysalueiden melutasoihin, erikoistavaran kaupan kaavamääräykseen ja ympäristövaikutusten arviointiin.

Valtion viranomaisista Liikenneviraston Meriväylät -yksikkö ja Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi ovat antaneet lausuntonsa osayleiskaavan tarkistetusta luonnoksesta. Liikenneviraston Meriväylät -yksiköllä ei ole asiaan muuta lausuttavaa ja Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi lausuntojen kommentit on huomioitu helikopteripaikan osalta osayleiskaavaehdotuksessa.

Etelä-Suomen Sotilaslääänin Esikunta ja Etelä-Suomen Huoltorykmentin Esikunta toteavat lausunnossaan, että asuin-, palvelu- ja hallintoalueet sekä maa-, meri- ja ilmaliikenteen aluevaraukset on sovitettu hyvin yhteen. Lausunnossa pidetään erityisen hyvänä sitä, että helikopterikenttä on suunniteltu alueelle koska kentän sijoittaminen merialueen läheisyyteen vähentää kaupungin yli tapahtuvaa tarpeetonta helikopteriliikennettä. Kaavasuunnittelussa on tarkasteltu toteuttamiskelpoisia vaihtoehtoja riittävässä laajuudessa ja Hernesaaren osalta melu- ja ympäristöhaitat on todettu parhaiten torjuttavaksi varaamalla kentälle oma erillinen alue. Puolustusvoimien ja muiden viranomaisten tarve Hernesaaren kenttäalueelle on jo aiemmin todettu tarpeelliseksi. Viranomaistarpeet tulee huomioida kentän ja sen käytön suunnittelussa yhteistyössä Helsingin kaupungin, puolustusvoimien ja muiden viranomaisten kesken.

Uudenmaan liitto toteaa lausunnossaan, että osayleiskaavaehdotuksen taajamaratkaisu on sekä vahvistetun Uudenmaan maakuntakaavan, että ehdotuksena hyväksytyn 2. vaihemaakuntakaavanehdotuksen tavoitteiden mukainen. Kaavaehdotus turvaa myös maakuntakaavassa esitetyn seudullisen viheryhteyden kohti kantakaupunkia. Helikopterikentän osoittaminen Hernesaaren edustalle osayleiskaavaehdotuksen mukaisesti ei ole ristiriidassa maakuntakaavaehdotuksen kanssa. Osayleiskaavaehdotuksen selostuksen mukaan liikuntavirasto suunnittelee ja siirtää veneväylät merialueen täytön eteläpuolelle ennen meritäytön toteutusta. Korvaava väylä tulisi esittää osayleiskaavakartassa. Maakuntakaavassa esitetty jätevesitunneli on riittävästi huomioitu osayleiskaavan selostuksessa.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toteaa lausunnossaan, että aluetta koskevat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on tunnistettu ja ne ovat välittyneet ratkaisuihin. Helikopterikenttä ympäristöineen riittävän laajalta alueelta tulee merkitä selvitysalueeksi. Helikopteritoiminnan sijoittumisessa pitää ottaa huomioon rajavartiolaitoksen tarpeet. Asemakaavassa tulee ratkaista alin rakentamiskorkeus, hulevesien käsittelymenetelmille varatut alueet sekä riittävästi alueen korkotasoja. Jatkosuunnittelussa tulee ottaa huomioon virtausselvityksessä esitetyt rumpuratkaisut venesatama-alueen viipymän parantamiseksi. Melusta ja sen leviämisestä on tehty riittävät selvitykset. Rakenteiden ääneneristävyyden lisäksi tulee kiinnittää huomiota siihen, että asunnot eivät aukea vain meluisalle puolelle. Julkisivujen ääneneristävyyden toteuttamisen varmistamiseksi tulee olla tarpeellisia varmistus- ja tarkastus- sekä seurantakeinoja. Keinoja katumelun vähentämiseksi iltaisin klo 19-22 ja öisin klo 22-7 tulee selvittää. Koulu- ja päiväkotikäyttöön suunniteltu julkisten palveluiden ja hallinnon korttelin piha-alueen melutasoihin tulee kiinnittää erityistä huomiota ja liikenteen järjestämisessä tulee etsiä muita keinoja. Yleiset ulkoilu- ja virkistysalueet ovat merkittäviltä osin ohjearvojen yläpuolella. Helikopterin aiheuttama melu heikentää oleellisella tavalla alueen virkistysalueiden käytettävyyttä. Melutasot ylittyvät myös Pihlajasaaren virkistysalueella. Helikopterikentän viranomaistoiminta voi vaikuttaa merkittävästi helikopteritoiminnasta aiheutuvaan melun määrään ja häiritsevyyteen. Osa viranomaislennoista voi tapahtua yöaikaan, mikä lisää niiden haitallisia vaikutuksia. Helikopterikentän sijoittaminen esitettyyn paikkaan ei mahdollista toiminnan laajenemista jatkossa tai muiden toimintojen sijoittamista kyseessä olevalle alueelle. Jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota niin melulle herkkien toimintojen sijoittamiseen alueella kuin myös virkistysalueiden melutasoihin ja akustiseen laatuun. Raitioliikenteen osalta on hyvä selvittää tai varautua riittävin toimin tärinän ja mahdollisesti myös syntyvän runkoäänen eristämiseen. Kaavamerkintä 'Palvelujen ja hallinnon alue sekä teollisuusalue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia. Alue varataan pääasiassa veneilyyn ja vapaa-aikaan liittyvän kaupan suuryksikön ja ympäristöhäiriötä aiheuttamattoman veneiden rakentamis-, korjaus- ja varastointitoiminnan tarpeisiin. (P/TY)' tulee tarkentaa siten, että määräyksestä ilmenee kyseessä olevan paljon tilaa vaativan erikoistavaran kaupan. YVA:n tarpeellisuus on syytä selvittää hankkeiden yhteydessä.

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 2.10.2012 muuttaa osayleiskaavaehdotusta nro 12099 seuraavasti:

'Meriurut',aaltojenäänetvahvistetaanportaidenalla olevien kanavien kautta, Zadar Kroatia

LL-1-merkintä muutetaan merkinnäksi ES-4 – Erityissuunnittelualue, jonka maankäyttö ratkaistaan asemakaavoituksella toiminnallisten ja taloudellisten erillisselvitysten perusteella. Vaihtoehtoisina käyttötarkoituksina asemakaavoituksen yhteydessä voidaan tutkia:

-Helikopterikenttää. Helikopterikentän sijoittamista tutkittaessa tulee laatia helikopterikentän kustannus- ja hyötyselvitys sekä arvioida kentän vaikutuksia lähialueen maankäyttöön.

-Venesatama- ja veneiden talvisäilytysaluetta

-Puistoa tai lähivirkistysaluetta

-Merelliseen ympäristöön soveltuvaa toimitila- ja työpaikka-aluetta Vesialueen täyttö alueen toteuttamiseksi edellyttää ase-makaavan hyväksymistä.

Poistetaan alueella sijaitsevien viljasiilojen sr-merkintä.

Lisäksi lautakunta päätti antaa seuraavan jatkosuunnitteluohjeen:

Kaupunkisuunnittelulautakunta katsoo, ettei siilojen sijainti sekä taloudelliset ja toiminnalliset mahdollisuudet huomioiden kaupungin ole perusteltua jatkaa alueen vuokrasopimusta viljan varastointikäytössä vuoden 2015 jälkeen. Asemakaavoituksen yhteydessä viljasiilojen alueelle etsitään toiminnallisesti ja taloudellisesti nykyistä viljan varastointia perustellumpi käyttö. Samassa yhteydessä selvitetään ja ratkaistaan nykyisten rakennusten suojelulliset näkökohdat.

Muistutusten, kirjeiden ja lausuntojen johdosta tehdyt muutokset:

-kaavakartan kortteleihin liittyvät vesialueen osat (W) on muutettu asuinkorttelin sisäiseksi vesialueeksi (WA).

-kaavakarttaan on lisätty veneliikenteen yhteystarvemerkintä.

-P/TY-aluetta koskeva kaavamääräys: "Palvelujen ja hallinnon alue sekä teollisuusalue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia. Alue varataan pääasiassa veneilyyn ja vapaa-aikaan liittyvän kaupan suuryksikön ja ympäristöhäiriötä aiheuttamattoman veneiden rakentamis-, korjaus- ja varastointitoiminnan tarpeisiin." on muutettu muotoon: "Palvelujen ja hallinnon alue sekä teollisuusalue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia. Alue varataan pääasiassa veneilyyn ja vapaa-aikaan liittyvän paljon tilaa vaativan erikoistavaran kaupan ja ympäristöhäiriötä aiheuttamattoman veneiden rakentamis-, korjaus- ja varastointitoiminnan tarpeisiin."

-kaavaselostuksen Ilma- ja hajupäästöt -kappaleeseen on lisätty teksti: "Telakan toiminnassa käytettävistä pintakäsittelyaineista aiheutuvaa hajupäästöä on tutkittu vuonna 2001. Tutkimuksen jälkeen telakan tuotanto on vähentynyt ja lisäksi tuotannossa käytetään vähemmän hajua aiheuttavia aineita ja työmenetelmiä on kehitetty vähemmän päästöjä ai-

heuttavaan suuntaan."

-kaavaselostuksen Vaikutukset ihmisten terveyteen ja turvallisuuteen -kappaleeseen on lisätty teksti: "Yhden risteilijälaivapaikan lisääminen Länsisatamaan ei tule merkittävästi vaikuttamaan alueen ilmanlaatuun vuonna 2035. Osayleiskaava-alueen liikenteen päästöistä ei aiheudu Telakkakadulla Telakkarannan kaava-alueen kohdalla ilmanlaadun raja-arvojen ylityksiä."

-kaavaselostuksen Kaupunkikuva ja suojelukohteet -kappaleeseen on lisätty teksti: "Jatkosuunnittelun yhteydessä selvitetään keinoja alueen rakentamisaikaisten ja pysyvien ympäristötaidehankkeiden edistämiseksi."

-kaavaselostuksen Puisto (VP) -kappaleeseen on lisätty teksti: "Rantapuiston suunnittelulle ja toteutukselle asetetaan korkeat puistotaiteelliset tavoitteet."

-kaavaselostuksen Erityissuunnittelualue (ES-4) -kappaleeseen on lisätty teksti: "Jatkosuunnittelun yhteydessä selvitetään mahdollisen helikopterikentän pengerryksien luiskaamista ja maisemointia kasvillisuudella."

-kaavaselostuksen Vesiliikenne -kappaleeseen on lisätty teksti: "Jätkäsaaren ja Hernesaaren välisen vesibussiliikenteen toimintaedellytyksiä pyritään edistämään jatkosuunnittelun yhteydessä."

-kaavaselostuksen Tavoitteet -kappaleeseen on lisätty teksti: "Joukkoliikenteeseen tukeutuvan alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa kiinnitetään huomiota suunnitteluratkaisuiden energiatehokkuuteen."

-kaavaselostuksen Julkisten palvelujen ja hallinnon alue (PY) -kappaleeseen on lisätty teksti: "Mahdollisen helikopteri- ja laivaliikenteen meluvaikutuksista, ranta-alueen tuulisuudesta ja kaupunkikuvallisista syistä johtuen PY-korttelit on sijoitettu keskeisesti alueelle raitiotiepysäkkien ja palveluiden läheisyyteen. PY-kortteleiden rakennukset suunnitellaan jatkosuunnittelun yhteydessä kokoojakadun varrelle siten, että ne suojaavat piha-alueita katuliikenteen ääni- ja päästövaikutuksilta."

-kaavaselostuksen Vaikutukset luontoon ja alueen maa- ja kallioperään -kappaleen teksti "Rakennettavan rantapuiston rantaviivasta tulee nykyistä rantaviivaa vaihtelevampi ja osin luonnonmukaisemmin käsitelty, mikä osaltaan edistää ympäristön monimuotoisuutta Hernesaaressa." on muutettu muotoon "Rakennettavan rantapuiston rantaviivasta tulee nykyistä rantaviivaa vaihtelevampi. Rantapuiston jatkosuunnittelun lähtökohtana on rakennettuun merenrantaan soveltuva tulkinta saaristomaisemasta ja sen kasvillisuudesta."

-kaavaselostuksen Yhdyskuntatekninen huolto -kappaleen teksti "Alueen eteläosaan sijoitetaan lumen merivastaanottopaikka." on muutettu muotoon: "Jatkosuunnittelun yhteydessä selvitetään lumen vastaanottopaikan sijoittamista alueen eteläosaan."

-kaavaselostuksen teksti Liikenne -kappaleessa "Asukaspysäköinnin osalta käytetään kaupunkisuunnittelulautakunnan vuonna 2007 hyväksymää laskentaohjetta 1 ap/115 k-m2. Muiden toimintojen osalta käytetään kaupunkisuunnittelulautakunnan vuonna 1994 hyväksymiä ohjeita." on muutettu muotoon: "Asukaspysäköinnin ja muiden toimintojen osalta käytetään kaupunkisuunnittelulautakunnan hyväksymiä asuintonttien ja työpaikka-alueiden autopaikkamäärien laskentaohjeita."

-kaavaselostuksen Rakennettu ympäristö -kappaleessa "Kaikki yli 230 metriä pitkät risteilyalukset ohjataan Hernesaareen." on muutettu muotoon: "Kaikki yli 214 metriä pitkät risteilyalukset ohjataan Hernesaareen."

-kaavaselostuksen Hernesaaren toteuttaminen -kappaleen kuvaa "Kaavoitusaikataulu" on päivitetty.

-kaavaselostuksen liitteisiin on lisätty Liikenteen typenoksidi- ja pienhiukkaspäästöjen leviämismallinnus Telakkakadun alueella ja arvio ilmanlaadusta Hernesaaressa -selvitys.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan ponsien johdosta tehdyt muutokset:

- Kaavaselostuksen Hernesaaren toteuttaminen -kappaleen kuvaa "Kaavoitusaikataulu" on päivitetty.

Muut muutokset:

- kaavaselostuksen Ilma- ja hajupäästöt -kappaleeseen on lisätty teksti: "Lisäksi alueelle aiheutuu ilma- ja hajupäästöjä Hietalahden telakan toiminnasta."
- kaavaselostuksen kuvaa "Nykyiset liikennemäärät" on päivitetty.
- kaavaselostuksen kuvaa "Hernesaaren liikenne-ennuste 2035" on päivitetty.
- kaavaselostuksen kuvaa "Katualueiden poikkileikkauksia" ja selostuksen liitettä

Asukkaiden viitesuunnitelma 2007

Konsulttien viitesuunnitelmat 2007

Pietarilaisten taideopiskelijoiden graffititeos Hernematalankadulla 2015, Jari Huhtaniemi

Hernesaaren katujen poikkileikkaukset on päivitetty.

- kaavaselostukseen on lisätty kuva kesällä 2012 alueelle toteutetuista viidestä designistuinryhmästä, jotka rakennettiin arkkitehtiopiskelijoiden Wastelands -festivaalin yhteydessä.
- kaavaselostukseen on tehty teknisiä tarkistuksia ja se on lisäksi tarkistettu vastaamaan kaavakarttaan ja -määräyksiin tehtyjä muutoksia.
- kaavaselostuksen liitteisiin on lisätty "Hernesaaren osayleiskaavan aloitusvaihe, viranomaisneuvottelumuistio 1.2.2008" ja "Hernesaaren osayleiskaavaehdotus, viranomaisneuvottelumuistio 4.6.2012".

Vastaavat muutokset on tehty kaavakarttaan ja selostukseen.

Osayleiskaavaehdotuksen nähtävilläolon jälkeen tehdyt muutokset arvioitiin olennaisiksi, minkä vuoksi kaavaehdotus asetettiin maankäyttö- ja rakennusasetuksen 32 §:n nojalla uudelleen julkisesti nähtäville 2.11.2012-3.12.2012.

Uudelleen nähtävilläolleesta kaavaehdotuksesta jätettiin 4 muistutusta, joiden lisäksi ennen nähtävillä oloa saapui yksi kannanotto kirjeitse ja virallisen nähtävillä olon jälkeen 2 asiaa koskevaa kirjettä.

Saadut muistutukset ja kirjeet kohdistuivat meritäyttöihin, helikopterikentän sijoittamiseen, liikenteen sujuvuuteen ja määrään, risteilysatamatoimintoihin, toteutuskustannuksiin, vesiliikenteeseen, lumen vastaanottoon, P/TY -alueen ja venesataman käyttömahdollisuuksiin, ympäristövaikutusten arviointiin ja erityissuunnittelualue (ES-4) merkintään.

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 5.2.2013 todeta, että kaavaselostusta on muistutusten ja kirjeiden johdosta tarkastettu seuraavasti:

Muistutusten ja kirjeiden johdosta tehdyt muutokset:

- kaavaselostuksen luvun 4 Ympäristöterveys -osan Ilma- ja hajupäästöt -kappaleeseen on lisätty teksti: "Katuliikenteestä aiheutuvia ilman epäpuhtauksia on selvitetty erillisessä Ilmatieteen laitoksen tekemässä selvityksessä. Epäpuhtauksien pitoisuuksia tarkasteltiin erityisesti Telakkakadun lähiympäristössä, missä liikennemäärät ovat suurimmat. Selvityksen perusteella typpidioksidin raja-arvo ei ylity Telakkakadun lähiympäristössä. Myös pienhiukkasten vuosikeskiarvopitoisuudet alittavat selvästi vuosiraja-arvon. Typpidioksidin vuorokausiohjearvo puolestaan ylittyy yleisesti Helsingin keskustan alueella ja myös Telakkakadun ympäristössä. Osayleiskaavan aiheuttaman liikenteen lisäys on nykyiseen liikennemäärään ja alueen vallitsevaan päästötasoon nähden melko vähäinen, eikä sen arvioida vaikuttavan merkittävästi Telakkakadun saati muun kantakaupungin ilmanlaatutilanteeseen. Länsisataman matkustajalaivojen päästö- ja hajuselvitysten ja ilmanlaatumittausten perusteella on arvioitu, että satamatoiminnan aiheuttamat päästöt eivät aiheuta ilmanlaadun ohje- ja raja-arvojen ylityksiä osayleiskaava-alueella."

Muut tehdyt muutokset:

- kaavaselostuksen luvun 2 Luonnonympäristö -osan Maisema kappaleeseen on lisätty teksti: "Suomenlinna liitettiin UNESCO:n maailmanperintöluetteloon vuonna 1991. Kulttuuriperinnön suojelemisessa on otettava huomioon linnoitussaaria ympäröivä suurmaisema. Hernesaari kuuluu maailmanperintökohteen suojavyöhykkeeseen."

Kaupunginhallituksen palautuspäätös

Kaupunginhallitus päätti 19.6.2013 palauttaa osayleiskaavan siten valmisteltavaksi, että nykyisen selvitysalueen varauksesta luovutaan ja asuntorakentamisen ja risteilijälaivasataman tilatarpeet toteutetaan ensisijaisesti olemassa olevan Hernesaaren puitteissa.

Palautuksen myötä Hernesaaren osayleiskaavaehdotuksen numero 12099 on muutettu numeroksi 12385 teknisistä syistä. 19.1.2016. Palauttamispäätöksen jälkeen kaupunkisuunnitteluvirastolle on saapunut kaksi osayleiskaavan valmistelua koskevaa mielipidekirjettä liittyen kilpapurjehduskeskuksen toteuttamiseen. Esitetyt asiat on otettu huomioon kaavatyössä siten, että kaavakarttaan merkitty Vesialue/venesatama-alue (W/LV) mahdollistaa kilpapurjehduskeskuksen toteuttamisen. Vastineet mielipiteisiin on esitetty erillisliitteessä Vuorovaikutusraportti II 19.1.2016.

Kaavaehdotuksen nro 12385 käsittely

19.1.2016 päivätty Hernesaaren osayleiskaava nro 12385 eroaa pääpiirteissään 5.2.2013 tarkistetusta osayleiskaavasta nro 12099 siten, että kaavakartassa helikopterikentän, venesataman, puiston ja toimitila-alueen mahdollistanut merkintä Erityissuunnittelualue (ES-4) on poistettu kaavakartasta. Helikopterikenttää ei jatkossa sijoiteta toimintana alueelle. Palvelujen ja hallinnon alue sekä teollisuusalue (P/TY) on keskitetty yhdelle korttelialueelle aiemman kahden aluemerkinnän sijaan. Myös Julkisten palvelujen ja hallinnon alue (PY) on keskitetty yhdelle korttelialueelle aiemman kahden aluemerkinnän sijaan. Kerrostalovaltainen asuntoalue (AK) -merkinnän aluetta on laajennettu etelään ja Asuinkortteleiden sisäiset vesialueet (Wa) -merkintä on poistettu. Risteilyterminaalia varten merkitty Risteilyliikenteen satama-alue sekä julkisten ja yksityisten palvelujen ja hallinnon alue (LS/P) -korttelialue on muutettu merkinnäksi Julkisten palveluiden ja hallinnon alue sekä työpaikka-alue (PY/TP). Mahdolliselle risteilyterminaalille ei kaavassa osoiteta erillistä aluetta. Kaavamääräykseen koskien Satama-aluetta (LS) on lisätty lumenkippauspaikka satama-alueen eteläosaan.

Kaavamääräyksiin on lisätty myös seuraavat määräykset:

- rakentamisessa ja yhdyskuntateknisessä huollossa on suosittava energiatehokkaita ja ympäristöystävällisiä menetelmiä, rakenteita ja materiaaleja.
- uusiutuvien energiamuotojen käyttöä tulee edistää.
- kortteli- ja yleisillä alueilla syntyvien hulevesien virtauksen hidastamista ja niiden hyödyntämistä tulee edistää.

Kaavaselostuksessa asuntokerrosalan määrän tavoitetta on vastaavasti nostettu 210 000 k-m2:stä 250 000 k-m2:een ja asukasmäärä on noussut 5 100:sta 6 000:aan. Muun kerrosalanmäärän tavoitemäärää on vähennetty 190 000 k-m2:stä 150 000 k-m2:een ja vastaavasti työpaikkamäärä on vähentynyt 3 800:sta 3 000:aan. Lisättävien meritäyttöjen määrää 11 hehtaaria ja kaivut 4,5 hehtaaria määrää on vähennetty siten, että lisätäyttöjä on noin 9 hehtaaria ja kaivuja 2 hehtaaria. Kaavan toteuttamisen kustannukset ovat vähentyneet 240 miljoonasta € 124-184 miljoonaan €. Selostukseen on edellä mainitun lisäksi tehty lukuisia muun muassa laadituista uusista selvityksistä johtuvia muutoksia.

Hernesaaren osayleiskaavaehdotus nro 12385 esiteltiin kaupunkisuunnittelulautakunnalle 19.1.2016, kaupunkisuunnittelulautakunta jätti asian pöydälle ja päätti 26.1.2016 esittää kaupunginhallitukselle asemakaavan muutosehdotuksen hyväksymistä.
Samalla lautakunta päätti

- asettaa ehdotuksen nähtäville 30 päiväksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen

19 §:n mukaisesti

- antaa Vuorovaikutusraportti II:n, päivätty 19.1.2016, mukaiset vastineet

esitettyihin mielipiteisiin

- että kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää ehdotuksesta tarvittavat lausunnot
- valtuuttaa kaupunkisuunnitteluviraston tekemään ehdotukseen vähäisiä

muutoksia ja tarkistuksia, jotka eivät olennaisesti muuta ehdotuksen sisältöä

- edellyttää, että valmistelua jatketaan venesataman osalta siten, että alueelle suunnitellaan huomattavasti pohjaesitystä pienempi venesatama, joka vastaa helsinkiläisten veneilijöiden tarpeita, ei sisällä jättimäisiä merentäyttöjä eikä tuki veneilyväyliä tai kilpapurjehdusratoja. Suunnittelu toteutetaan normaalissa kaavoitusprosessissa yhteistyössä purjehduskilpailujen järjestäjien, vesibussiyrittäjien, Helsingin Sataman ja liikenneviraston kanssa.

Kaavaehdotuksen nro 12385 julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §) 12.2.–14.3.2016.

Muistutukset

Kaavaehdotuksesta tehtiin 11 muistutusta.

Muistutukset kohdistuivat kaupunkirakenteeseen ja rakentamisen määrään, venesatamaan ja veneilyyn, satamatoimintoihin, liikenteeseen, puistoon, vuorovaikutukseen, Fordin taloon, ympäristövaikutuksiin ja kaava- ja tonttitalouteen.

Kirjeet

Nähtävilläoloajan ulkopuolella on saapunut 4 kirjettä. Kirjeet kohdistuivat alueen purjeh-

dusolosuhteiden kehittämiseen.

Viranomaisten lausunnot

Kaavaehdotuksesta saatiin lausunnot seuraavilta tahoilta:

- Puolustusvoimat
- Turvallisuus- ja kemikaalivirasto TUKES
- Liikennevirasto
- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin Satama
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY)
- Museovirasto
- kiinteistölautakunta
- liikuntalautakunta
- opetusvirasto
- pelastuslautakunta
- sosiaali- ja terveysvirasto
- yleisten töiden lautakunta
- ympäristölautakunta
- Helsingin taidemuseo
- kaupunginmuseo

Yhteenveto lausunnoista

Puolustusvoimien lausunto kohdistui yhdyskuntatekniikkaan, TUKES:in lausunto kohdistui lähiympäristön toimintojen ympäristövaikutuksiin, Liikenneviraston lausunto kohdistui laiva- ja veneilyväylien suunnitteluun, Helsingin satama Oy:n lausunto kohdistui satamatoimintojen turvaamiseen, HSL:n lausunto kohdistui raitiotien suunnitteluun, kiinteistölautakunnan lausunto kohdistui maankäyttöön, rakentamisen määrään ja kaavamääräyksiin, liikuntalautakunnan lausunto kohdistui venesataman ja puistoalueiden laajuuteen, opetusviraston lausunto kohdistui oppilaspaikkojen määrään, sosiaali- ja terveysviraston lausunto kohdistui asumisen esteettömyyteen, pelastuslautakunnan lausunto kohdistui pelastusteihin, yleisten töiden lautakunnan lausunto kohdistui lumen vastaanottoon ja puistoalueiden laajuuteen, ympäristölautakunnan lausunto kohdistui alueen toimintojen ympäristövaikutuksiin ja taidemuseon lausunto kohdistui alueen julkiseen taiteeseen.

Muissa lausunnoissa ei ollut huomautettavaa.

Seuraavat tahot ilmoittivat, ettei ole lausuttavaa: Museovirasto ja Helen Sähköverkko Oy.

Hernesaaren osayleiskaava, luonnos 2009

Hernesaarenosayleiskaavaehdotusnro12099 vuodelta 2013

Hernesaaren osayleiskaavaehdotus nro 12385 vuodelta 2016

Hernesaaren osayleiskaavaehdotus nro 12385 vuodelta 2017

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Vastineet muistutuksiin, kirjeisiin ja lausuntoihin on esitetty Vuorovaikutusraportti II 19.1.2016, täydennetty 31.1.2017. Selostusta on täydennetty suunnittelu- ja käsittelyvaiheiden osalta.

Muistutuksissa, kirjeissä ja lausunnoissa esitetyt asiat on otettu huomioon, kaavan tavoitteet huomioon ottaen, tarkoituksenmukaisilta osin.

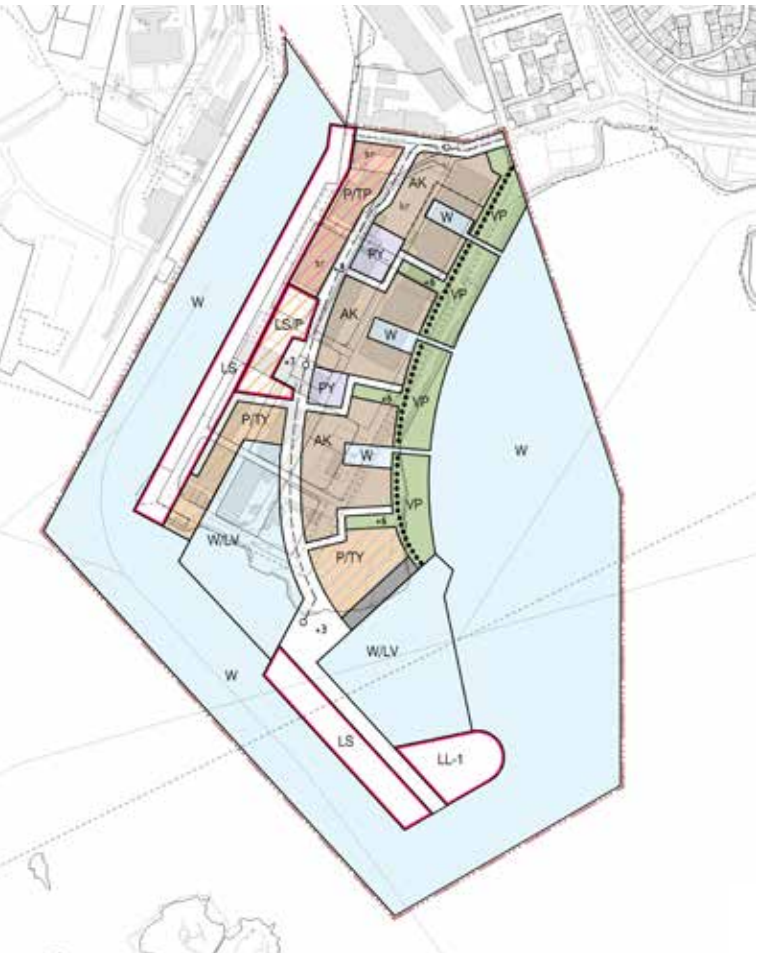
Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 14.2.2017 tehdä kaavaehdotukseen seuraavat muutokset:

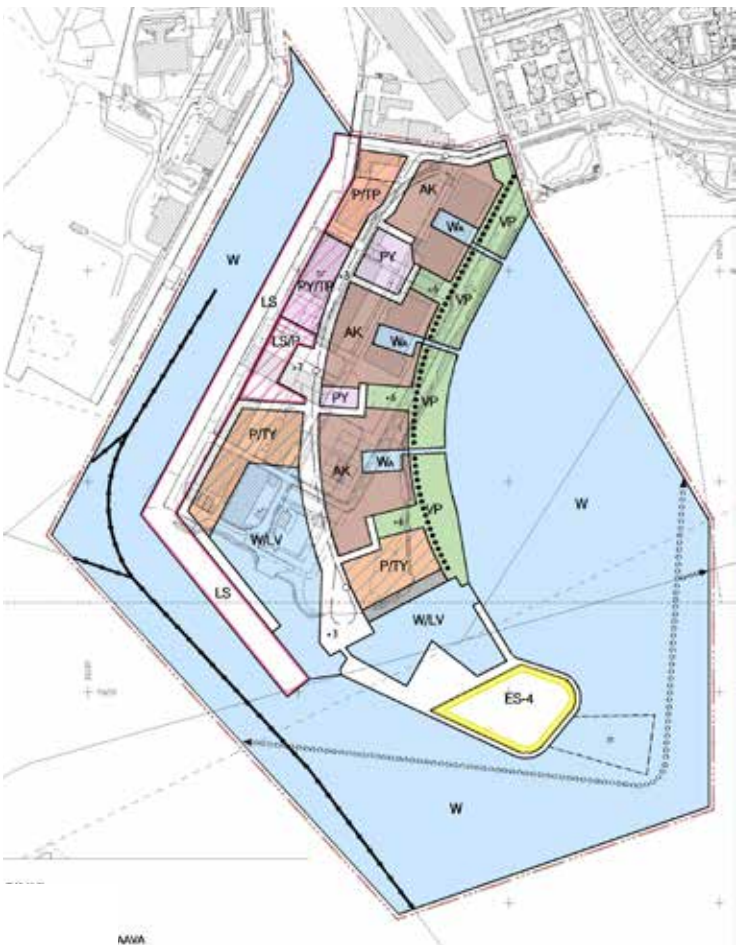
Muistutusten johdosta:

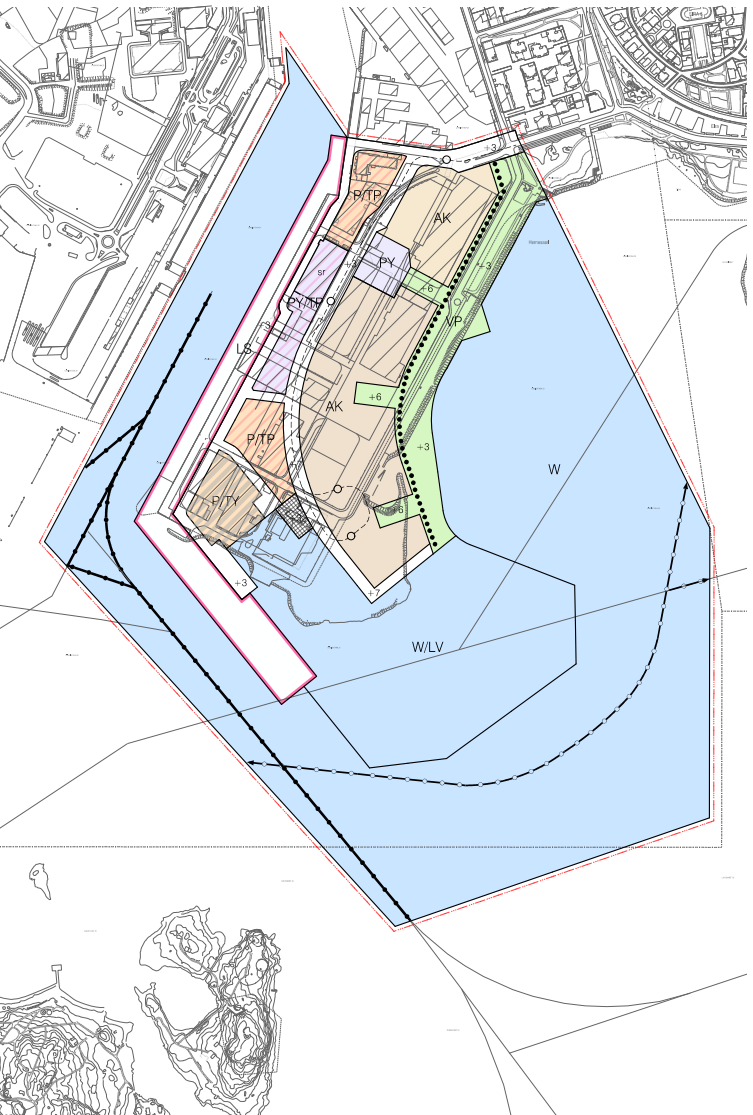
- -PY/TP -aluetta koskeva kaavamääräys: ” Julkisten palvelujen ja hallinnon alue sekä työpaikka alue. Alue varataan ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia toimisto-, tuotanto- ja palve-lutyöpaikkoja varten. Asemakaavassa rakennuksiin saa sijoittaa myös liiketiloja.” on korvattu merkinnällä P/TP -alue: ” Palvelujen ja hallinnon alue sekä työpaikka-alue. Alue varataan ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia toimisto-, tuotanto- ja palvelutyöpaikkoja varten. Asemakaavassa rakennuksiin saa sijoittaa myös liiketiloja.”

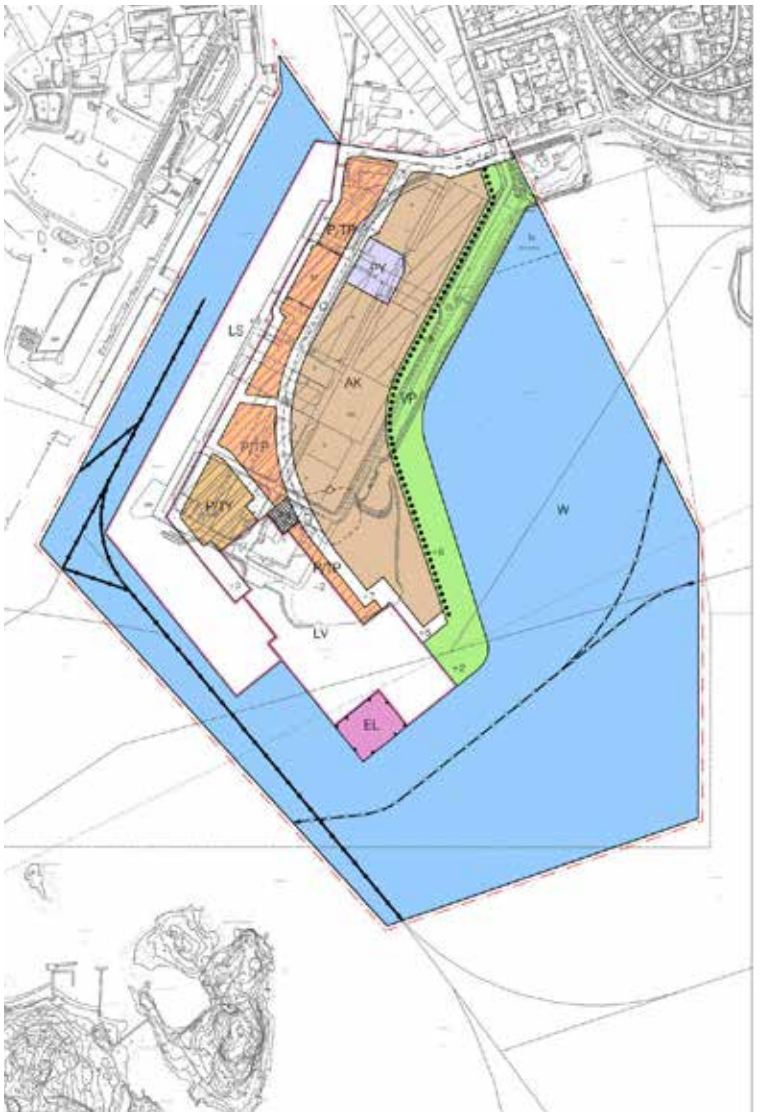
Yleisten töiden lautakunnan lausunnon johdosta:

- -LS -aluetta koskeva kaavamääräys: ” Risteilyliikenteen satama-alue. Alue varataan liikenteen hoidon kannalta tarpeellisia tiloja varten. Aluetta voidaan käyttää veneiden talvisäilytykseen satamatoiminnan sen mahdollistaessa. Alueen eteläosaan voi sijoittaa lumenkippauspaikan.” on muutettu muotoon: ” Risteilyliikenteen satama-alue. Alue va-

P/TP
AK
W
VP
PY
LS/P
LS
P/TY
W/LV
LL-1

P/TP
AK
W
VP
PY
LS/P
LS
P/TY
W/LV
ES-4

P/TP
AK
PY
VP
LS
W
W/LV

P/TP
AK
LS
W
LV
EL

rataan liikenteen hoidon kannalta tarpeellisia tiloja varten. Aluetta voidaan käyttää veneiden talvisäilytykseen satamatoiminnan sen mahdollistaessa."

- kaavamääräyksiin ja -karttaan alueen eteläosaan on lisätty EV -alue: "Lumen vastaanottoalue. Aluetta voidaan käyttää venesatamatoimintaan lumen vastaanottotoiminnan sen mahdollistaessa."

Liikuntalautakunnan lausunnon johdosta:

- kaavamääräyksiin ja -karttaan on lisätty lv -alue: " Ohjeellinen venesatama-alue, jolle saa sijoittaa venesatamatoiminnan edellyttämiä täyttöjä ja rakenteita."
- kaavakartan AK -alueen väliset VP -alueet on poistettu ja VP -aluetta on laajennettu eteläpuolelle.

Kiinteistölautakunnan lausunnon johdosta:

- kaavakarttaan on lisätty P/TP -alue LV -alueen itäpuolelle.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan päätöksen 26.1.2016 johdosta:

- kaavakartan LV aluetta "Venesatama-alue" on merkittävästi pienennetty itä- ja eteläosastaan suhteessa aiempaan kaavakartan W/LV -alueeseen "Vesialue/venesatama-alue".

Kaavaehdotuksen jatkosuunnittelun johdosta:

- W/LV -aluetta koskeva kaavamääräys: "Vesialue/venesatama-alue, jolle saa sijoittaa venesatamatoiminnan edellyttämiä täyttöjä, rakenteita ja rakennuksia." on muutettu muotoon LV -alue: "Venesatama-alue, jolle saa sijoittaa venesatamatoiminnan edellyttämiä täyttöjä, kaivuja, rakenteita ja rakennuksia."
- VP -aluetta koskeva kaavamääräys: " Puisto. Alueelle saa sijoittaa urheilu- ja virkistyspalveluita ja toiminnan edellyttämiä rakenteita ja rakennuksia." on muutettu muotoon: " Puisto. Alueelle saa sijoittaa liikunta-, virkistys- ja vapaa-ajan toimintoja palvelevia vesialtaita, rantarakenteita, rakennuksia ja rakennelmia."
- kaavaselostuksen Tiivistelmä -kappaleen teksti " Ehdotuksen mukaan merialueille tehtäviä lisätäyttöjä on noin 9 hehtaaria ja kaivuja 2 hehtaaria, jolloin ehdotuksen maapinta-ala on 40 hehtaaria. Rantapuiston pinta-ala on 6,2 hehtaaria. Asuntorakentamisen kerrosalatavoite on noin 250 000 k-m2, joka vastaa noin 6 000 asukasta." on muutettu muotoon " Ehdotuksen mukaan merialueille tehtäviä lisätäyttöjä on noin 8 hehtaaria ja kaivuja 2 hehtaaria, jolloin ehdotuksen maapinta-ala on 39 hehtaaria. Rantapuiston pinta-ala on 7,5 hehtaaria. Asuntorakentamisen kerrosalatavoite on noin 285 000 k-m2, joka vastaa noin 6 900 asukasta."

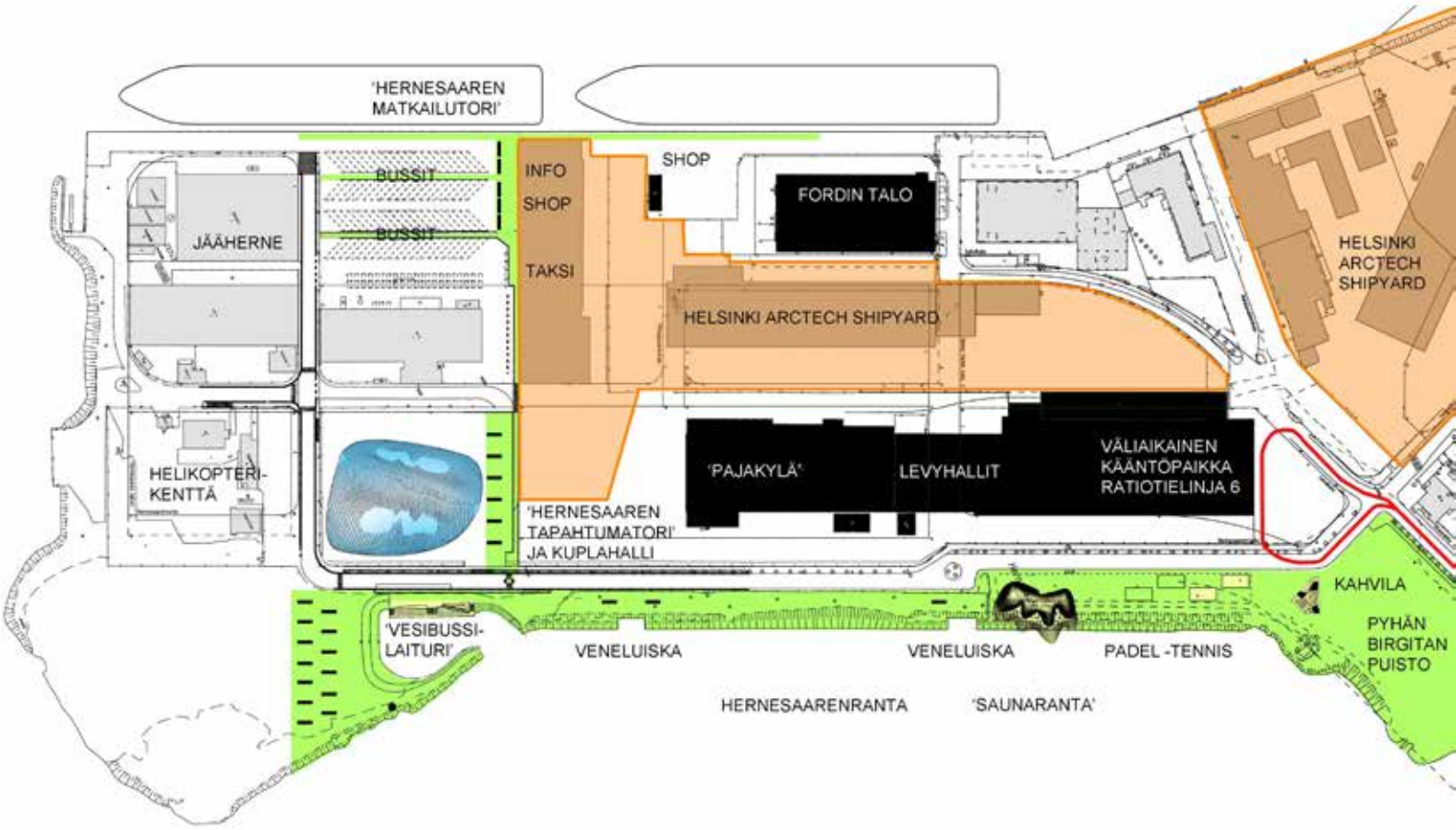
Kaavaselostusta on täydennetty suunnittelu- ja käsittelyvaiheiden sekä muistutusten ja lausuntojen johdosta seuraavien kappaleiden osalta: Tavoitteet, Mitoitus, Korttelialueet, Puisto, Vesialue, Venesatama-alue, Palvelujen ja hallinnon alue sekä työpaikka-alue (P/TP), Palvelujen ja hallinnon alue sekä teollisuusalue (P/TY), Katualue, Liikenne, Palvelut, Alueellinen korkotaso, Aallokko, Yhdyskuntatekninen huolto, Maaperän ja merenpohjan rakennettavuus, Rantarakenteet, Maa- ja merialueen kaivu ja täyttö, Ympäristöturvallisuus, Melu, Kaavatalous, Vaikutukset liikenteeseen, Vaikutukset sosiaalisiin oloihin, elinoloihin, viihtyisyyteen ja palveluihin, Toteutus, Maanomistus ja Hernesaaren eteläkärjen ja venesataman vaihtoehtotarkastelut.

Lisäksi kaavakarttaan on tehty teknisluonteisia tarkistuksia.

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 14.2.2017 asettaa kaavaehdotuksen tehtyjen muutosten johdosta uudelleen nähtäville.

Julkisen nähtävilläolon jälkeinen vuorovaikutus

Hernesaarenmatkailupalveluidenkehittäminen, maankäyttökaavio 2009-2011

Hernesaaren osayleiskaavan muutettua suunnitteluratkaisua esiteltiin lähialueilla toimiville purjehdusseuroille Etelä-Helsingin purjehdusseurojen seminaarissa 14.11.2016.

Kaavaehdotuksen nro 12385 julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §) 3.3.-3.4.2017

Muistutukset

Kaavaehdotuksesta tehtiin 6 muistutusta.

Muistutuksissa esitetyt huomautukset kohdistuivat kaupunkirakenteeseen ja rakentamisen määrään, venesatamaan ja veneilyyn, liikenteeseen, puistoon, Fordin taloon ja ympäristövaikutuksiin.

Viranomaisten lausunnot

Kaavaehdotuksesta saatiin viranomaisten lausuntoja sen ollessa julkisesti nähtävillä.

Yhteenveto lausunnoista:
Puolustusvoimien lausunto kohdistui korvaavan helikopterikentät osoittamiseen ja yhdyskuntatekniikkaan, Liikenneviraston lausunto kohdistui alueen toimintojen yhteensovitukseen ja laiva- ja veneilyväylien suunnitteluun, ELY:n lausunto kohdistui viljasiilon säilyttämisen turvaamiseen, meluun, aaltoisuuteen ja liikennemuotojen käytön ohjaukseen, HSL:n lausunto kohdistui matkailuliikenteeseen, pysäköintiin, polkupyöräasemien ja joukkoliikenteen suunnitteluun, HSY:n lausunto kohdistui vesihuoltoon, uusiutuvan energian käyttöön ja jätehuoltoon, asuntotuotantotoimiston lausunto kohdistui kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon, pelastautumiseen, meluun ja yhdyskuntateknisten tilojen sijoitteluun, kiinteistölautakunnan lausunto kohdistui maankäyttöön, rakentamisen määrään ja kaavamääräyksiin, pysäköintiin ja ympäristötaiteeseen, pelastuslautakunnan lausunto kohdistui pelastusteihin, yleisten töiden lautakunnan lausunto kohdistui lumen vastaanottoon ja puistoalueiden laajuuteen ja hoitotasoon, ympäristölautakunnan lausunto kohdistui alueen toimintojen ympäristövaikutuksiin ja kaupunginmuseon lausunto kohdistui viljasiilon säilyttämiseen.

Kaavaehdotuksesta saatiin lausunnot seuraavilta tahoilta:

- Puolustusvoimat
- Turvallisuus- ja kemikaalivirasto TUKES
- Liikennevirasto
- Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY)
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY)
- Museovirasto
- asuntotuotantotoimisto
- kiinteistölautakunta
- liikuntalautakunta
- pelastuslautakunta
- yleisten töiden lautakunta
- ympäristölautakunta
- kaupunginmuseo

Seuraavat tahot ilmoittivat, ettei ole lausuttavaa:

- Turvallisuus- ja kemikaalivirastoTUKES
- Museovirasto

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Vuorovaikutusraportti II 19.1.2016, täydennetty 31.1.2017 ja 26.9.2017 esittää yhteenvedon kaavaehdotuksesta saaduista muistutuksista ja viranomaisten lausunnoista sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin. Selostusta on täydennetty suunnittelu- ja käsittelyvaiheiden osalta ja kaavakartan nimiö on päivitetty.

Kaavan tavoitteet huomioon ottaen, kaavaehdotusta ei ole tarkoituksenmukaista muuttaa julkisen nähtävilläolon yhteydessä esitettyjen huomautusten johdosta.

Osayleiskaavaratkaisun eri vaihtoehdot

Osayleiskaavatyön pohjaksi tilattiin syksyllä 2006 kolmelta arkkitehtitoimistolta ideasuunnitelmia alueen maankäytöstä. Näiden asiantuntijatöiden lisäksi tilattiin Lasten ja nuorten arkkitehtuurikoulu Arkilta oma ideasuunnitelma ja osayleiskaava-alueen naapuruston asukkaiden muodostama ryhmä laati kaupunkisuunnitteluviraston tuella oman ideasuunnitelman. Myös toinen, omaehtoisesti toiminut asukasryhmä laati oman ideasuunnitelmansa. Kaikki kuusi ideasuunnitelmaa esiteltiin tiedotusvälineille ja osallisilla on ollut mahdollisuus tutustua suunnitelmiin näyttelyissä kaupunkisuunnitteluvirastossa, Cafe Carusellissa Merisatamassa sekä Sanomatalon käytävägalleriassa. Ideasuunnitelmat olivat esillä myös viraston nettisivuilla ja niiden kommentointia varten perustettiin oma keskustelupalsta. Ideasuunnitelmia esiteltiin myös avoimessa asukastilaisuudessa syyskuussa 2007. Suunnitelmista saadusta palautteesta laadittiin yhteenveto jatkotyötä varten.

10.12.2009 kaupunkisuunnittelulautakunta antoi jatkosuunnitteluohjeita 17.9.2009 päivätylle Hernesaaren osayleiskaavaluonnokselle. Jatkosuunnitteluohjeet otettiin huomioon siten, että uusi risteilylaituri merkittiin nykyisen laiturialueen yhteyteen.

Alueen pohjoisosassa on selvitetty mahdollisuudet toteuttaa kaavaluonnosta korkeampaa rakentamista. Kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi 13.12.2011 suosituksen koskien korkeaa rakentamista Helsingissä. Suosituksen mukaan Hernesaaren pohjoisosa kuuluu vyöhykkeeseen, jossa ympäristöään korkeampi rakentaminen (max noin 16 krs) on mahdollista tapauskohtaisen edellytysten ja vaikutusten arvioinnin jälkeen, mikäli rakennus on perusteltu osa korttelirakennetta tai aluetta.

Hernesaaren eteläkärjen ja venesataman vaihtoehtotarkastelut

Osayleiskaavaehdotuksen edellisessä lautakuntakäsittelyssä 26.1.2016 kaupunkisuunnittelulautakunta edellytti, että valmistelua jatketaan venesataman osalta siten, että alueelle suunnitellaan huomattavasti pohjaesitystä pienempi venesatama, joka vastaa helsinkiläisten veneilijöiden tarpeita, ei sisällä jättimäisiä merentäyttöjä eikä tuki veneilyväyliä tai kilpapurjehdusratoja. Kaavan valmistelua on jatkettu lautakunnan ohjeistuksen mukaan ja tarkistetussa osayleiskaavaehdotuksessa eteläkärjen venesatamasta sekä rantapuiston eteläosasta esitetään yksi meritäytöiltään edellistä pohjaesitystä pienempi ratkaisu.

Osayleiskaavaehdotuksen vaihtoehtotarkastelut (19.1.2016)

Osayleiskaavassa on keskitytty kuvaamaan ratkaisua, jossa eteläosaan toteutettaisiin suuri purjehduskeskus ja venesatama-allas. Tämän toteutusratkaisun lisäksi osayleiskaava mahdollistaa eteläosan purjehduskeskuksen toteuttamisen pienempänä tai purjehduskeskuksen toteuttamatta jättämisen. Myös venesatama-allas on mahdollista jättää toteuttamatta. Kaavan laadinnan yhteydessä tarkasteltiin eteläosan purjehduskeskuksen ja venesatama-altaan toteuttamiselle vaihtoehtoja alustavasti. Vaihtoehtoisia ratkaisuja tarkasteltiin yhteensä kuusi: pieni purjehduskeskus satama-altaalla ja ilman, loiva ranta venesatama-altaalla ja ilman sekä ei purjehduskeskusta satama-altaalla ja ilman. Vaihtoehtoihin sisällytettiin ratkaisut, joissa on otettu huomioon eteläosan toimintojen aaltosuojaus, siksi tarkasteltiin loivaa rantaa sekä ei purjehduskeskus -vaihtoehdossa myös kelluvia aallonmurtajia.

Kaikki tarkastellut vaihtoehdot olisivat teknisesti mahdollisia toteuttaa. Eri vaihtoehtojen väliset erot konkretisoituvat toteutuksen kustannusten myötä. Kalleimmaksi vaihtoehdoksi osoittautui loivan rannan rakentaminen. Rannan loiventaminen siten, että sillä olisi aaltoilua vaimentava vaikutus, vaatisi laajimmalle ulottuvat meritäytöt. Niinpä ruoppaustarve ja täyttömateriaalin tarve olivat tässä vaihtoehdossa kaikista suurimmat. Kustannuksiltaan pienin tarkasteltu vaihtoehto olisi purjehduskeskuksen ja venesatama-altaan toteuttamatta jättäminen.

Eri vaihtoehtojen mukainen louhetäyttömäärä on 420 000 - 1 640 000 m3rtr, riippuen toteutettavasta vaihtoehdosta. Vaihtoehtojen mukaisia ruoppaus-, täyttö- ja kaivumääriä sekä kustannuksia on kuvattu selostuksen kohdissa 'Maa- ja merialueen kaivu ja täyttö' ja 'Kaavatalous'.

Jatkosuunnittelussa on mahdollisuus tarkentaa suunnitelmia eri vaihtoehdoille, kun eteläosan toteutusratkaisu on selvillä. Vaihtoehtojen toteutumiseen vaikuttavia taustamuuttujana ovat muun muassa Helsingin ranta-alueiden rakentamista palvelevien meriläjitysalueiden tulevat lupaehdot, joiden vaikutus toteutuskustannuksiin on merkittävä. Lisäksi täytöissä käytettävän louhemateriaalin saatavuus ja tarve muilla rantatäyttöalueilla tulee harkita suunnittelun edetessä. Erilaiset rahoitusmallit voisivat tulla myös kyseeseen. Yhtenä vaihtoehtona on myös, että venesataman toteutusajasta muodostuu erityisen pitkä.

Hernesaaren risteilymatkailun kehittäminen

Helsingin kaupunki osallistui 2009-2011 UrbactII CTUR Cruise Traffic and Urban Regeneration -hankkeeseen. Euroopan unionin osittain rahoittaman hankkeen tavoitteena oli selvittää, millä tavoilla risteilymatkailua on mahdollista kehittää hankkeeseen osallistuneilssa kymmenessä satamakaupungissa. Helsingissä selvitystyö keskitettiin Hernesaaren risteilymatkailun kehittämiseen ja mukaan osallistettiin kolmen vuoden aikana hankkeen eri vaiheisiin laaja osallisryhmä, jossa olivat mukana UrbactII CTUR ja InterregIV Creative metropoles -hankkeiden ja kaupungin keskeisten hallintokuntien lisäksi Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM), Elinkeino, liikenne ja ympäristökeskus (ELY), Innovaatiorahoituskeskus (TEKES), Kauppakorkeakoulu ja Aalto -yliopisto, alueen nykyisiä toimijoita ja matkailupalveluista kiinnostuneista toimijoita, yhdistyksiä ja alueen asukkaita. Kehittämistyön tuloksena laadittiin lista kehittämistoimista ja matkailupalveluista, jotka parhaalla tavalla tukisivat Helsingin ja Hernesaaren risteilymatkailua. Kehittämistoimenpiteiden pohjalta laadittiin maankäyttökaavio, jossa kehittämistoimille osoitettiin sijainnit.

Aava meri

Avomeri. Purjehduskilpailut. Suuret risteilijät. Raju meriluonto. Venesatama. Veneilyperinne (veneilyn ja purjehtimisen pitkä historia). Vuodenaikojen vaihtelu. Hernesaaren eteläpään rakentamisen herkkyys. Purjehdus. Merellinen asiantuntemus ja osaaminen. Tuuli. Auringonlaskun ranta. Merivesiallas. Saaristo. Merentutkimus. Suuret aallot.

Toimelias satama

Suuret risteilijät. Matkailijat. Erilaisia toimintoja samalla alueella (toimintojen lomittuminen). Elävä kaupunkitila, kadun vilinä, vilkkaus. Vapaa-aikaan ja matkailuun liittyvät elinkeinot. Mereen liittyvän kaupan ja toiminnan keskus. Purjehduskilpailut. Kansainvälinen tunnelma. Venesatama. Veneiden huolto ja säilytys. Vesibussiyhteydet. Satamatoiminnot. Laiva-terminaali. Vesiurheilukeskus. Vesirakentaminen. Aktiivisuus. Ympärivuotisuus. Purjehduskeskus. Hotelli- ja kongressikeskus. Tiede- ja teknologiakeskus. Telakka, suuret telakkahallit. Siilot, valtion viljavarasto.

Ranta kaupunkielämän näyttämönä

Elävä kaupunkitila, kadun vilinä, vilkkaus. Monipuoliset palvelut. Kansainvälinen tunnelma. Matkailijat. Koko kaupungin olohuone. Rantapuisto, rantapromenadi. Kahvilat, ravintolat. Vesibussiyhteydet. Purjehduskilpailut. Raitiovaunu. Kivijalkakaupat. Sauna. Kiinteä osa kantakaupunkia. Fordin talo. Veneilyperinne. Kulttuurikeskus. Lähellä, helppo saavutettavuus. Yleisten tilojen viihtyisyys.

Vuonna 2009 käynnistetyn Hernesaaren risteilymatkailua koskevan kehittämistyön myötä kaupunki on toteuttanut alueelle liikenne- ja opastusjärjestelmät risteilymatkailijoiden tarpeisiin. Vuonna 2010 järjestettiin Hernesaaren Matkailu- ja elämysworkshop. Vuonna 2011 Hernesaarenrannassa järjestettiin purjehduksen EM -kilpailut ja kaupunki toteutti Hernesaaren itärantaan vesiliikennettä varten kaivetun altaan ja vesibussilaiturin ja vesiurheilua palvelevat väliaikaiset veneiden laskuluiskat. Vuonna 2012 laadittiin Hernesaari kokeiluja markkinapaikkana -selvitys. Lisäksi Hernesaarenrantaan on aktiivisesti ohjattu liikunta-, matkailu- ja ravintola- ja kahvilapalveluita. Rannan padel -tenniskenttien yhteyteen rakentui Vuoden 2014 Hirsirakennukseksi valittu Kahvila Birgitta. Vuonna 2015 Hernesaarenranta -ravintolakeskittymä avattiin Hernesaaren vesibussialtaan ympärille ja jota laajennetaan kesäksi 2016 . Toukokuussa 2016 valmistui yleinen sauna ja ravintolahanke Hernesaaren Löyly Oy.

Hernesaaren alueidentiteettityöpaja

Helsingin kaupunki järjesti 2013 Hernesaaren alueidentiteettiä koskevan työpajan, johon osallistui alueen nykyisiä ja mahdollisia tulevia kehittäjiä ja toimijoita, yrityksiä, kiinteistön omistajia, lähialueiden asukasyhdistysten edustajia sekä Hernesaaren suunnitteluun ja toteutukseen liittyviä avainhenkilöitä kaupungin eri virastoista.

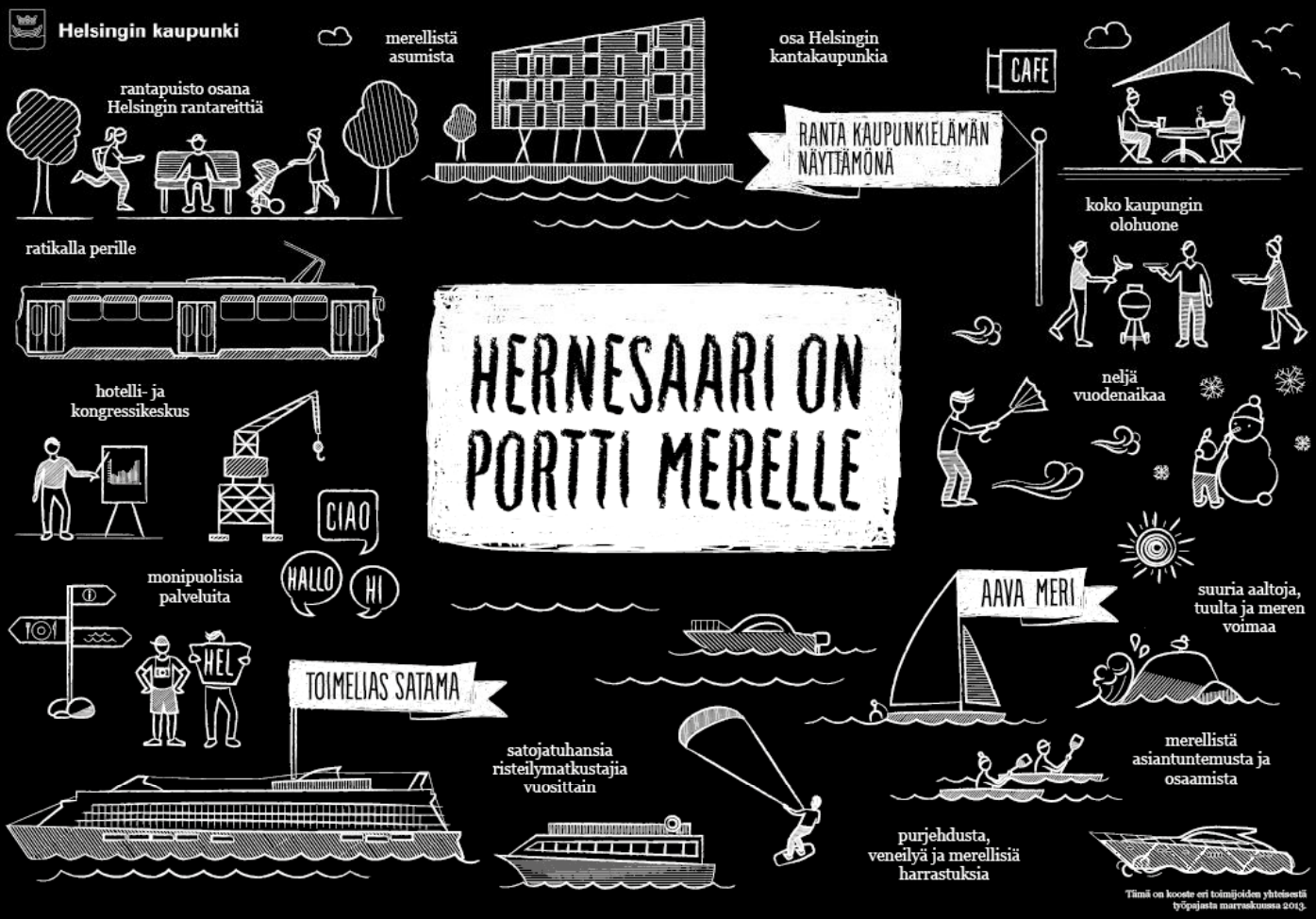
Työn tavoitteena oli määritellä yhdessä kaupungin eri yksiköiden ja muiden Hernesaaren alueeseen vaikuttavien toimijoiden kanssa yhteinen näkemys Hernesaaren identiteetistä. Työ perustui aineistoanalyysiin ja työpajatyöskentelyn tuloksiin. Ensimmäisen työpajan tavoitteena oli määritellä Hernesaaren alueidentiteetin elementit ja keskeiset tavoitteet. Toisessa työpajassa jatkettiin edellisen työpajan tuloksena syntyneen alueidentiteettiluonnoksen työstämistä, luonnosteltiin identiteetin visualisoiva Moodboard sekä kuvattiin video Hernesaaren tahtotilasta. Työpajat toteutettiin STRADA Place -menetelmällä syksyllä 2013. Työpajoihin osallistui 42 toimijaa. Hernesaaren alueidentiteettiselvitys on selostuksen liitteenä

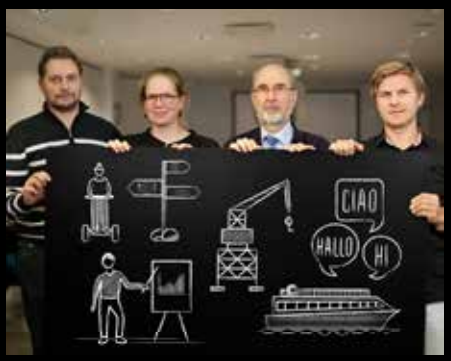
”Hernesaari on Helsingin keskustan naapuriin rakentuva merellisyydessään ainutlaatuinen uusi kaupunginosa. Hernesaaresta ympäristöineen tulee purjehduksen ja merellisen harrastustoiminnan suurin keskittymä Suomessa. Suurin osa Helsinkiin saapuvista 400 000:sta risteilymatkailijasta rantautuu Hernesaareen. Kantakaupungin hienoin avomerimaisema, rantapuisto, suuret risteilyalukset ja purjehdustapahtumat tekevät Hernesaaresta merihenkisten kohtaamispaikan ydinkeskustan lähellä.”

”Hernesaari on Helsingin keskustan naapuriin rakentuva merellisyydessään ainutlaatuinen uusi kaupunginosa. Hernesaaresta on avarat ja esteettömät näkymät avomerelle, ja alueelle rakennetaan uusia ja omaperäisiä asuntoja. Hernesaaresta ympäristöineen tulee purjehduksen ja merellisen harrastustoiminnan suurin keskittymä Suomessa.

Vuonna 2030 Hernesaaressa on yli 6 900 asukasta ja lähes 3 000 työpaikkaa ja se on harrastus- ja vapaa-ajanviettopaikka tuhansille. Kuuden hehtaarin laajuinen Hernesaaren rantapuisto on osa Helsinginniemen kiertävää rantareittiä ja suora jatke suositulle Merisatamanrannan kävelyalueelle. Raitiovaunulla matka ydinkeskustaan kestää 10 minuuttia, ja Hernesaaren rantapuistolla on hyvät mahdollisuudet muotoutua yhdeksi Helsingin suosituimmista puistoista.

Hernesaaren kautta Helsinkiin saapuu vuosittain satoja tuhansia risteilymatkustajia ympäri maailman. Helsinkiin saapuvat risteilymatkustajat kuluttavat vierailunsa aikana yhteensä yli 30 miljoonaa euroa vuosittain. Loistoristeilijät, purjehduskilpailut ja muut merelliset toiminnot luovat Hernesaareen kansainvälisen ja aktiivisen tunnelman.”

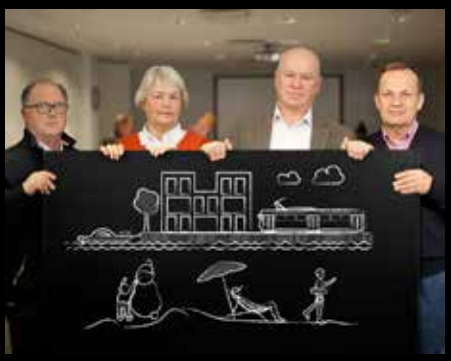

*Ryhmä 1 pohti tulevaisuuden Hernesaarta **kaukaa tulevan vierailijan**, kuten turistin tai bisnesmatkaajan, näkökulmasta. Tässä kuvassa ryhmän näkemys "toimelias satama" -teemasta. Kuvassa ovat **Leena Karppinen** (Helsingin kaupunki, opas), **Pekka Alenius** (Suomen Merentutkijat) ja **Ville Iivonen** (Sauna Finlandia Holding Oy).*

*Ryhmä 2 pohti tulevaisuuden Hernesaarta **läheltä tulevan kävijän** näkökulmasta. Tässä kuvassa ryhmän näkemys "ranta kaupungin näyttämönä" –teemasta. Kuvassa ovat **Turo Saarinen** (Helsingin kaupunki, liikuntavirasto), **Kim Weckström** (Helsingfors Segelsällskap rf), **Laura Schrey** (Helsingin kaupunki, talous- ja suunnittelukeskus) sekä **Martti Luoma** (Padel Center Hernesaari).*

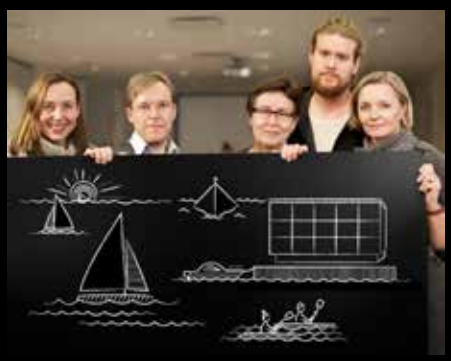
*Ryhmä 3 pohti tulevaisuuden Hernesaarta **asukkaan** näkökulmasta. Tässä kuvassa ryhmän näkemys "ranta kaupungin näyttämönä" -teemasta. Kuvassa ovat **Jouko Lindgen** (Koy Helsingin Argonautica), **Ulla Blomberg** (Eteläiset kaupunginosat ry), **Claes Tallberg** (Nyländska Jaktklubben) sekä **Aapo Rauhio** (Munkkisaari–Hernesaari seura).*

*Ryhmä 4 pohti tulevaisuuden Hernesaarta **harrastajan** näkökulmasta. Tässä kuvassa ryhmän näkemys "aava meri" -teemasta. Kuvassa ovat **Timo Nurmilaukas** (Helsingfors Segelklubb), **Anders Backman** (Nylandska Jaktklubben) sekä **Patrik Andersson** (Suomen Purjehdus ja Veneily).*

*Ryhmä 5 pohti tulevaisuuden Hernesaarta **yrittäjän** näkökulmasta. Tässä kuvassa ryhmän näkemys " toimelias satama" -teemasta. Kuvassa ovat **Jari Huhtaniemi** (Helsingin kaupunki, kaupunkisuunnitteluvirasto), **Jorma Kettunen** (Munkkisaaren yritystalo oy), **Minna Maarttola** (Helsingin kaupunki, talous- ja suunnittelukeskus) sekä **Markku Strömberg** (Niam Oy).*

*Ryhmä 6 pohti tulevaisuuden Hernesaarta **epäkaupallisen organisaation** tai **yhdistyksen** näkökulmasta. Tässä kuvassa ryhmän näkemys aava meri -teemasta. Kuvassa ovat **Mirja Rosenberg** (Suomen Purjehdus ja Veneily), **Jere Riikonen** (Suomen Merentutkijat ry), **Sirkka Mäkeläinen** (Helsingin kaupunki, talous- ja suunnittelukeskus), **Jaakko Pennanen** (Nyländska Jaktklubben) ja **Eeva Hietanen** (Helsingin satama).*

6. Käsittelyvaiheet

Osayleiskaavaehdotuksen nro 12099 käsittelyvaiheet:

Kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi 3.4.2008 Hernesaaren osayleiskaavan suunnitteluohjelman. Päätös syntyi äänestyksen jälkeen.

Jäsen Helistö jäsen Puoskarin kannattamana teki seuraavan palautusehdotuksen: "Asia palautetaan uudelleenvalmisteltavaksi siten, että helikopterikentälle etsitään uusi sijoituspaikka Hernesaaren ulkopuolelta."

Suoritetussa äänestyksessä esittelijän ehdotus voitti äänin 5 (Lahti, Loukoila, Palmroth-Leino, Sandbacka, Anttila) –3 (Helistö, Alku, Puoskari).

Kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi 10.12.2009 Hernesaaren osayleiskaavaluonnoksen jatkosuunnittelun pohjaksi. Samalla kaupunkisuunnittelulautakunta päätti hyväksyä seuraavat jatkosuunnitteluohjeet:

- Kasvavalle risteilyalusliikenteelle osoitettava lisäkapasiteetti siirretään mahdollisimman lähelle olemassa olevia laituripaikkoja niin, että lisälaiturin toteuttaminen ei ole sidoksissa helikopterikentän toteuttamiseen. Nämä jätetään asemakaavoilla erikseen ratkaistavaksi.
- Edellä olevasta johtuen venesataman ulostuloväylä suuntautuisi lähtökohtaisesti etelä – itäsuuntaan.
- Kilpapurjehdukselle ja veneilylle taataan alueella mahdollisimman hyvät olosuhteet myös jatkossa.
- Alueen pohjoisosassa selvitetään mahdollisuudet toteuttaa kaavaluonnosta korkeampaakin rakentamista.
- Siilojen säilyttämiseksi alueella niiden monipuolinen uusiokäyttö tulee olla mahdollista, ja siksi suojelutarvetta on syytä arvioida uudelleen.

Päätös syntyi äänestyksen jälkeen. Merkittiin, että keskustelun kuluessa varapuheenjohtaja Soininvaara jäsen Holopaisen kannattamana teki ehdotuksen asian palauttamisesta siten, että helikopterikentästä luovutaan.

Suoritetussa äänestyksessä esittelijän ehdotus voitti äänin 7 (Johansson, Modig, Sipilä, Niemi, Palmroth-Leino, Puura, Rauhamäki) – 2 (Holopainen, Soininvaara), ja asian käsittelyä päätettiin jatkaa.

Merkittiin, että kaupunkisuunnittelulautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä puheenjohtaja Rauhamäen ehdottamat ja varapuheenjohtaja Soininvaaran kannattamat seuraavat jatkosuunnitteluohjeet:

- Kasvavalle risteilyalusliikenteelle osoitettava lisäkapasiteetti siirretään mahdollisimman lähelle olemassa olevia laituripaikkoja niin, että lisälaiturin toteuttaminen ei ole sidoksissa helikopterikentän toteuttamiseen. Nämä jätetään asemakaavoilla erikseen ratkaistavaksi.
- Edellä olevasta johtuen venesataman ulostuloväylä suuntautuisi lähtökohtaisesti etelä – itäsuuntaan.
- Kilpapurjehdukselle ja veneilylle taataan alueella mahdollisimman hyvät olosuhteet myös jatkossa.
- Alueen pohjoisosassa selvitetään mahdollisuudet toteuttaa kaavaluonnosta korkeampaakin rakentamista.
- Siilojen säilyttämiseksi alueella niiden monipuolinen uusiokäyttö tulee olla mahdollista, ja siksi suojelutarvetta on syytä arvioida uudelleen.

Hernesaaren osayleiskaavaehdotus esiteltiin kaupunkisuunnittelulautakunnalle 7.2.2012. Kaupunkisuunnittelulautakunta jätti asian pöydälle ja päätti 28.2.2012 puoltaa osayleiskaavaehdotuksen hyväksymistä. Samalla lautakunta päätti lisätä seuraavat jatkosuunnittelua ohjaavat ponnet:

- Kaupunkisuunnittelulautakunta pitää helikopterikentän taloudellisia toteuttamisedellytyksiä nykytiedon valossa epätodennäköisinä, eikä kenttä vaikuta julkisena investoin-

tina kannattavalta. Kentän varaus on kuitenkin perusteltua säilyttää yleiskaavassa, sillä varauksen suora vaikutus rajoittuu Hernesaaren eteläkärjen merikeskukseen, eikä kentän varauksen poistaminen täten muuttaisi muilta osin hernesaaren kaavoituksen kokonaisuutta. Asemakaavoituksen yhteydessä on syytä toteuttaa nykyistä tarkemmin helikopterikentän kustannus - hyöty -tarkastelu sekä arvioida tässä yhteydessä myös kentän vaikutuksia lähialueen kaavoitukseen. Helikopterikentän mahdollisesta toteutuksesta päätetään myöhemmin erikseen.

- Jatkosuunnittelun edetessä pyritään kaikin keinoin löytämään viljan varastoinnille kokonaistaloudellisesti Hernesaaren viljasiiloja parempi sijoituspaikka. Hernesaaren viljasiilojen osalta tulee varmistaa mahdollisuus niiden kehittämiseen taloudellis-toiminnallisesti järkevämpään käyttöön.

Käsittely
Vastaehdotus:
Lasse Männistö: Lisätään päätöksen yhteyteen seuraava lautakunnan ponsi ohjaamaan alueen jatkosuunnittelua: Kaupunkisuunnittelulautakunta pitää helikopterikentän taloudellisia toteuttamisedellytyksiä nykytiedon valossa epätodennäköisinä, eikä kenttä vaikuta julkisena investointina kannattavalta. Kentän varaus on kuitenkin perusteltua säilyttää yleiskaavassa, sillä varauksen suora vaikutus rajoittuu hernesaaren eteläkärjen merikeskukseen, eikä kentän varauksen poistaminen täten muuttaisi muilta osin hernesaaren kaavoituksen kokonaisuutta. Asemakaavoituksen yhteydessä on syytä toteuttaa nykyistä tarkemmin helikopterikentän kustannus - hyöty -tarkastelu sekä arvioida tässä yhteydessä myös kentän vaikutuksia lähialueen kaavoitukseen. Helikopterikentän mahdollisesta toteutuksesta päätetään myöhemmin erikseen.
Kannattajat: Stefan Johansson
Kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi vastaehdotuksen yksimielisesti äänestyksettä.

Vastaehdotus:
Lasse Männistö: Lisätään päätöksen yhteyteen seuraava lautakunnan ponsi ohjaamaan alueen jatkosuunnittelua: Jatkosuunnittelun edetessä pyritään kaikin keinoin löytämään viljan varastoinnille kokonaistaloudellisesti Hernesaaren viljasiiloja parempi sijoituspaikka. Hernesaaren viljasiilojen osalta tulee varmistaa mahdollisuus niiden kehittäminen taloudellis-toiminnallisesti järkevämpään käyttöön.
Kannattajat: Osmo Soininvaara

1. Äänestys
JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Jatkosuunnittelun edetessä pyritään kaikin keinoin löytämään viljan varastoinnille kokonaistaloudellisesti Hernesaaren viljasiiloja parempi sijoituspaikka. Hernesaaren viljasiilojen osalta tulee varmistaa mahdollisuus niiden kehittäminen taloudellis-toiminnallisesti järkevämpään käyttöön.

Jaa-äänet: 2: Tuula Palaste-Eerola, Heli Puura
Ei-äänet: 7: Stefan Johansson, Arja Karhuvaara, Lasse Männistö, Matti Niemi, Elina Palmroth-Leino, Osmo Soininvaara, Sampo Villanen
Lautakunta hyväksyi tehdyn vastaehdotuksen.

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 2.10.2012 muuttaa osayleiskaavaehdotusta.

Käsittely
Esittelijän muutos: Selostusta tarkistetaan ja täydennetään vastaamaan maakuntakaavan nykyistä käsittelyvaihetta alla esitetyn mukaisesti.

Selostuksen kohdan ”Lähtökohdat” alakohdassa ”Maakuntakaava” maakuntakaavaa käsittelevä viimeinen kappale korvataan seuraavalla tekstillä:

”Uudenmaan maakuntakaavan uudistaminen on vireillä. Ehdotuksena nähtäville hyväk-

sytyn 2. vaihemaakuntakaavaehdotuksen (maakuntahallitus 23.4.2012) mukaan Hernesaaren osayleiskaava-alue kuuluisi kokonaisuudessaan valtakunnan keskuksen keskustatoimintojen alueeseen, joka on lisäksi tiivistettävää taajamatoimintojen aluetta. Vahvistetun maakuntakaavan merkintöjä, jotka koskevat itäiselle rantavyöhykkeelle osoitettua viheryhteystarvetta, Hernesaaren ja Jätkäsaaren väliin esitettyä satamaa, osayleiskaava-alueen eteläosaan osoitettua olemassa olevaa veneväylää ja itäosan jätevesitunnelia, ei ole esitetty muutettavaksi 2. vaihemaakuntakaavaehdotuksessa.

Helikopterikysymys on vaihemaakuntakaavaehdotuksessa käsitelty osana liikenteen yhteystarpeita. Helsinki-Tallinna-välin liikenneyhteyksien kehittämistarpeet mukaan lukien lautta-, raide- ja helikopteriyhteydet on osoitettu Liikenteen yhteystarpeet -merkinnällä.

Uudenmaan liiton Hernesaaren osayleiskaavaehdotuksesta 8.5.2012 antaman lausunnon mukaan helikopterikysymystä on tarkoituksenmukaista tarkastella maakuntakaavatasolla liikenneyhteytenä, jossa pääpaino on yhteyden muodostamisessa. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa voidaan tutkia vaikutusten arvioinnin pohjalta yhteyden vaatimille helikopterikentille sopiva sijainti. Helikopterikentän osoittaminen Hernesaaren edustalle osayleiskaavaehdotuksen mukaisesti ei edellä esitetystä syystä ole ristiriidassa maakuntakaavaehdotuksen kanssa."

Selostuksen kohdan "Suunnittelun vaiheet" alakohdassa "Muistutukset, kirjeet ja lausunnot" Uudenmaan liiton lausuntoa koskevaa referaattia täydennetään kuulumaan seuraavasti:

"Uudenmaan liitto toteaa lausunnossaan, että osayleiskaavaehdotuksen taajamaratkaisu on sekä vahvistetun Uudenmaan maakuntakaavan, että ehdotuksena hyväksytyn 2. vaihemaakuntakaavanehdotuksen tavoitteiden mukainen. Kaavaehdotus turvaa myös maakuntakaavassa esitetyn seudullisen viheryhteyden kohti kantakaupunkia. Helikopterikentän osoittaminen Hernesaaren edustalle osayleiskaavaehdotuksen mukaisesti ei ole ristiriidassa maakuntakaavaehdotuksen kanssa. Osayleiskaavaehdotuksen selostuksen mukaan liikuntavirasto suunnittelee ja siirtää veneväylät merialueen täytön eteläpuolelle ennen meritäytön toteutusta. Korvaava väylä tulisi esittää osayleiskaavakartassa. Maakuntakaavassa esitetty jätevesitunneli on riittävästi huomioitu osayleiskaavan selostuksessa."

Lisäksi esittelijä ilmoitti, että lautakunnan kokouksessa jaettuun liitteeseen "Kaupunkisuunnittelulautakunnan 18.9.2012 esittämät kysymykset ja niiden vastaukset" kohdan "Jatkosuunnittelua ohjaavat ponnet (Kslk 28.2.2012)" alakohdan "Hernesaaren viljasiilot ja viljan varastointi" toisen kappaleen viimeisessä virkkeessä vuosiluvun kuuluu olla 2015 vuoden 2012 sijasta.

Vastaehdotus:
Lasse Männistö: Muutosehdotus: Poistetaan alueella sijaitsevien viljasiilojen sr-merkintä.
Jatkosuunnitteluohje: Kaupunkisuunnittelulautakunta katsoo, ettei siilojen sijainti sekä taloudelliset ja toiminnalliset mahdollisuudet huomioiden kaupungin ole perusteltua jatkaa alueen vuokrasopimusta viljan varastointikäytössä vuoden 2015 jälkeen. Asemakaavoituksen yhteydessä viljasiilojen alueelle etsitään toiminnallisesti ja taloudellisesti nykyistä viljan varastointia perustellumpi käyttö. Samassa yhteydessä selvitetään ja ratkaistaan nykyisten rakennusten suojelulliset näkökohdat.
Kannattajat: Matti Niemi

Lautakunta äänesti viljasiiloja koskevasta vastaehdotuksesta.

Vastaehdotus:
Lasse Männistö: LL-1 merkintä muutetaan merkinnäksi ES-4 – Erityissuunnittelualue, jonka maankäyttö ratkaistaan asemakaavoituksella toiminnallisten ja taloudellisten erillisselvitysten perusteella. Vaihtoehtoisina käyttötarkoituksina asemakaavoituksen yhteydessä voidaan tutkia:

- Helikopterikenttää. Helikopterikentän sijoittamista tutkittaessa tulee laatia helikopterikentän kustannus- ja hyötyselvitys sekä arvioida kentän vaikutuksia lähialueen maankäyttöön.
- Venesatama- ja veneiden talvisäilytysaluetta

- Puistoa tai lähivirkistysaluetta
- Merelliseen ympäristöön soveltuvaa toimitila- ja työpaikka-aluetta

Vesialueen täyttö alueen toteuttamiseksi edellyttää asemakaavan hyväksymistä.
Kannattajat: Matti Niemi
Lautakunta päätti yksimielisesti ilman äänestystä hyväksyä ES-4-merkintää koskevan vastaehdotuksen.

1 äänestys
JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Muutosehdotus: Poistetaan alueella sijaitsevien viljasiilojen sr-merkintä. Jatkosuunnitteluohje: Kaupunkisuunnittelulautakunta katsoo, ettei siilojen sijainti sekä taloudelliset ja toiminnalliset mahdollisuudet huomioiden kaupungin ole perusteltua jatkaa alueen vuokrasopimusta viljan varastointikäytössä vuoden 2015 jälkeen. Asemakaavoituksen yhteydessä viljasiilojen alueelle etsitään toiminnallisesti ja taloudellisesti nykyistä viljan varastointia perustellumpi käyttö. Samassa yhteydessä selvitetään ja ratkaistaan nykyisten rakennusten suojelulliset näkökohdat.

Jaa-äänet: 1: Tuula Palaste-Eerola
Ei-äänet: 8: Stefan Johansson, Lasse Männistö, Risto Meriläinen, Matti Niemi, Elina Palmroth-Leino, Mikko Särelä, Tiia Sirviö, Sampo Villanen
Suoritetussa äänestyksessä puheenjohtaja Männistön vastaehdotus voitti äänin 8-1.

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 5.2.2013 tarkistaa osayleiskaavaehdotuksen selostusta.

Käsittely
Päätös syntyi äänestyksen jälkeen.

Vastaehdotus:
Tom Packalén: Hernesaaren kaakkoisosassa sijaitseva P/TY-alue rajataan osayleiskaava-alueen ulkopuolelle.
Kannattajat: Osmo Soininvaara

1 äänestys
JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Hernesaaren kaakkoisosassa sijaitseva P/TY-alue rajataan osayleiskaava-alueen ulkopuolelle.
Jaa-äänet: 5: Hennariikka Andersson, Jape Lovén, Matti Niiranen, Risto Rautava, Heta Välimäki
Ei-äänet: 4: Elina Moisio, Tom Packalén, Osmo Soininvaara, Sampo Villanen

Suoritetussa äänestyksessä esittelijän ehdotus voitti äänin 5-4.

Kaupunginhallitus päätti 19.6.2013 palauttaa osayleiskaavan siten valmisteltavaksi, että nykyisen selvitysalueen varauksesta luovutaan ja asuntorakentamisen ja risteilijälaivasataman tilatarpeet toteutetaan ensisijaisesti olemassa olevan Hernesaaren puitteissa.

Palautusehdotus:
Osku Pajamäki: Palauttaa osayleiskaavan siten valmisteltavaksi, että nykyisen selvitysalueen varauksesta luovutaan ja asuntorakentamisen ja risteilijälaivasataman tilatarpeet toteutetaan ensisijaisesti olemassa olevan Hernesaaren puitteissa.

Kannattajat: Tuuli Kousa

Palautusehdotus:
Belle Selene Xia: Perussuomalaiset esittävät, että kaupunginhallitus palauttaa asian valmisteltavaksi siten, että selvitysalueeseen (ES-4) sisällytetään ns. Merikeskus (P/TY) ja sen eteläpuolella oleva meriallas (W/LV) sekä kannas ja vesiallas, ja että osayleiskaavasta laaditaan vaihtoehto, jossa Hernesaaren eteläkärjessä ei ole mereen tehtäviä lisätäyttöjä.

Xian vastaehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.
Äänestys
JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan
EI-ehdotus: Palauttaa osayleiskaavan siten valmisteltavaksi, että nykyisen selvitysalueen varauksesta luovutaan ja asuntorakentamisen ja risteilijälaivasataman tilatarpeet toteutetaan ensisijaisesti olemassa olevan Hernesaaren puitteissa.

Jaa-äänet: 6
Juha Hakola, Arja Karhuvaara, Lasse Männistö, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen, Belle Selene Xia
Ei-äänet: 9
Jorma Bergholm, Dan Koivulaakso, Tuuli Kousa, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Erkki Perälä, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Tarja Tenkula
Tyhjä: 0
Poissa: 0
Äänin 9 - 6 kaupunginhallitus päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Osayleiskaavaehdotuksen nro 12385 käsittelyvaiheet:

Kaupunkisuunnittelulautakunta esitti kaupunginhallitukselle 19.1.2016 päivätyn 20. kaupunginosaa (Länsisatama) ja 53. kaupunginosaa
(Ulkosaaret) koskevan Hernesaaren osayleiskaavaehdotuksen
nro 12385 hyväksymistä.
Samalla lautakunta päätti asettaa ehdotuksen nähtäville 30 päiväksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 19 §:n mukaisesti

- antaa Vuorovaikutusraportti II:n, päivätty 19.1.2016, mukaiset vastineet esitettyihin mielipiteisiin
- että kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää ehdotuksesta tarvittavat lausunnot
- valtuuttaa kaupunkisuunnitteluviraston tekemään ehdotukseen vähäisiä muutoksia ja tarkistuksia, jotka eivät olennaisesti muuta ehdotuksen sisältöä
- edellyttää, että valmistelua jatketaan venesataman osalta siten, että alueelle suunnitellaan huomattavasti pohjaesitystä pienempi venesatama, joka vastaa helsinkiläisten veneilijöiden tarpeita, ei sisällä jättimäisiä merentäyttöjä eikä tuki veneilyväyliä tai kilpapurjehdusratoja. Suunnittelu toteutetaan normaalissa kaavoitusprosessissa yhteistyössä purjehduskilpailujen järjestäjien, vesibussiyrittäjien, Helsingin Sataman ja liikennevirasto kanssa.

Käsittely
Vastaehdotus:
Nuutti Hyttinen: Lautakunta edellyttää, että valmistelua jatketaan venesataman osalta siten, että alueelle suunnitellaan huomattavasti pohjaesitystä pienempi venesatama, joka vastaa helsinkiläisten veneilijöiden tarpeita, ei sisällä jättimäisiä merentäyttöjä eikä tuki veneilyväyliä tai kilpapurjehdusratoja. Suunnittelu toteutetaan normaalissa kaavoitusprosessissa yhteistyössä purjehduskilpailujen järjestäjien, vesibussiyrittäjien, Helsingin Sataman ja liikennevirasto kanssa.
Kannattaja: Pekka Buttler
1 äänestys
JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Lautakunta edellyttää, että valmistelua jatketaan venesataman osalta siten, et-

tä alueelle suunnitellaan huomattavasti pohjaesitystä pienempi venesatama, joka vastaa helsinkiläisten veneilijöiden tarpeita, ei sisällä jättimäisiä merentäyttöjä eikä tuki veneilyväyliä tai kilpapurjehdusratoja. Suunnittelu toteutetaan normaalissa kaavoitusprosessissa yhteistyössä purjehduskilpailujen järjestäjien, vesibussiyrittäjien, Helsingin Sataman ja liikenneviraston kanssa.
Jaa-äänet: 4
Hennariikka Andersson, Matti Niiranen, Risto Rautava, Osmo Soininvaara
Ei-äänet: 5
Pekka Buttler, Nuutti Hyttinen, Jape Lovén, Elina Moisio, Heta Välimäki
Tyhjä: 0
Poissa: 0
Suoritetussa äänestyksessä varajäsen Nuutti Hyttisen vastaehdotus voitti esittelijän ehdotukse äänin 5-4.

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti asettaa 19.1.2016 päivätyn ja 14.2.2017 muutetun Hernesaaren osayleiskaavaehdotuksen nro 12385 julkisesti uudelleen nähtäville 30 päiväksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 32 §:n mukaisesti. Hernesaaren osayleiskaava koskee 20. kaupunginosaa (Länsisatama) ja 53. kaupunginosaa (Ulkosaaret).

- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin sekä nähtävilläoloajan ulkopuolella kirjallisesti esitettyihin mielipiteisiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkisuunnitteluviraston info- ja näyttelytila Laiturilla, Narinkka 2, sekä kaupunkisuunnitteluviraston internet-sivuilla kohdassa Päätöksenteko www.hel.fi/ksv

- että kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää ehdotuksesta tarvittavat lausunnot.

- valtuuttaa kaupunkisuunnitteluviraston tekemään ehdotukseen vähäisiä muutoksia ja tarkistuksia, jotka eivät olennaisesti muuta ehdotuksen sisältöä.

Lisäksi lautakunta päätti
- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.

Kaavaehdotuksen esittäminen kaupunginhallitukselle

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle 19.1.2016 päivätyn ja 14.2.2017 muutetun Hernesaaren osayleiskaavaehdotuksen nro 12385 hyväksymistä ja ettei tehdyt muistutukset ja annetut lausunnot anna aihetta muutoksiin. Hernesaaren osayleiskaavaehdotus koskee 20. kaupunginosan (Länsisatama) Hernesaaren osa-aluetta ja 53. kaupunginosan (Ulkosaaret) Länsisaarten osa-aluetta.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti
- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville.
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan info- ja näyttelytila Laiturilla, Narinkka 2 sekä Internet-sivuilla:
Päätöksenteko www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi.
- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa

Helsingissä 26.9.2017

Marja Piimies

Kuvailulehti

Tekijät
Matti Kaijansinkko, Jari Huhtaniemi, Kati Immonen, Matti Neuvonen, Teemu Vuohtoniemi, Mari Soini, Pekka Leivo, Jarkko Nyman, Karri Kyllästinen

Nimike
HERNESAAREN OSAYLEISKAAVA

Sarjan nimike
ASEMAKAAVOITUKSEN SELVITYKSIÄ

Sarjanumero	2017:	Julkaisuaika	26.9.2017
Sivuja	96	Liitteitä	20
Kieli koko teos	FIN	Yhteenveto	FIN

Tiivistelmä
Osayleiskaava koskee Hernesaarta ja sitä ympäröiviä vesialueita Matalasalmenkujan eteläpuolella. Kaavaratkaisu mahdollistaa asemakaavoituksen kautta asumisen ja työpaikkojen sekä satama- ja puistoalueiden sijoittamisen Hernesaareen. Risteilylaivoille on osoitettu kahden nykyisen laituripaikan lisäksi yksi uusi laituripaikka. Venesatamaan suunnitellaan veneiden huoltoon ja säilytykseen liittyviä toimintoja ja vierasvenesatamaa, joita alueen monipuoliset matkailu- ja vapaa-ajan palvelut tukevat. Hernesaaren itärantaan on kaavailtu Merisataman ja Eiranrannan jatkeeksi rantapuistoa, jossa on lähiliikuntapalveluita ja vesiurheilukeskus. Tavoitteena on, että alueesta kehittyy Helsingin kantakaupungin matkailu- ja vapaa-ajan palveluiden merellinen keskittymä. Alueelle etsitään uusia ja omaperäisiä kaupunkiasumisen ratkaisuja.

Osayleiskaava-alueen nykyisen maa-alueen pinta-ala on noin 33 hehtaaria Ehdotuksen mukaan merialueille tehtäviä lisätäyttöjä on noin 8 hehtaaria ja kaivuja 2 hehtaaria, jolloin ehdotuksen maapinta-ala on 39 hehtaaria. Rantapuiston pinta-ala on 7,5 hehtaaria. Asuntorakentamisen kerrosalatavoite on noin 285 000 k-m2, joka vastaa noin 6 900 asukasta. Työpaikka- ja palvelukerrosalatavoite on noin 150 000 k-m2, joka vastaa noin 3 000 työpaikkaa.

Kaavan toteuttamisen myötä alueen nykyiset rakennukset puretaan lukuun ottamatta Fordin tehdasrakennusta, Munkkisaaren teollisuustaloa, Valtion viljavarastoa, Löylyä ja Cafe Birgittaa. Telakkatoiminnot siirtyvät alueen pohjoispuolelle. Helikopterikenttää ei enää jatkossa sijoiteta toimintana alueelle.

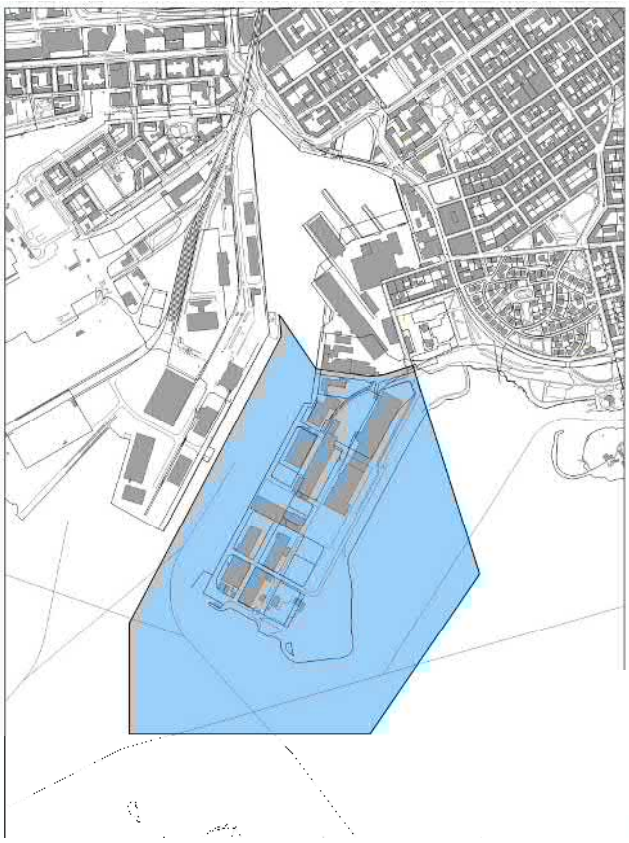
Asiasanat
HELSINKI, KAUPUNKISUUNNITTELU, OSAYLEISKAAVOITUS, LÄNSISATAMA, HERNESAARI, KANTAKAUPUNKI, RISTEILYSATAMA, VESIURHEILUKESKUS, PURJEVENESATAMA, KERROSTALOT, ASUMINEN, ASUNNOT, TOIMIPAIKAT, TYÖPAIKAT, RANTAPUISTO

Lasten ja nuorten viitesuunnitelma Hernesaaresta, Lasten ja nuorten arkkitehtuurikoulu Arkki 2007

HERNESAAREN OSAYLEISKAAVA
OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

Suunnittelualue

Suunnittelualue rajoittuu Matalasalmenkujaan, Laivakatuun ja mereen. Suunnittelualueen maa-alueen pinta-ala on noin 32 ha.

Nykytilanne

Osayleiskaava-alue on ollut pääosin telakkakäytössä mutta telakkatoiminnot ovat loppuneet. Tällä hetkellä alueella on erilaista väliaikaista toimintaa.

Osayleiskaava-alueen eteläpäässä on poikkeusluvin toimiva helikopterikenttä.

Mitä alueelle suunnitellaan

Alueelle on suunnitteilla asumista, työpaikkoja ja kulttuuritoimintoja. Rakentamisen määrällisiä tavoitteita ei ole vielä asetettu. Helikopterikentälle etsitään alueella pysyvää sijaintia. Laivakadun länsipuoliset toimistotalot ja viljasiilot on tarkoitus säilyttää. Tavoitteena on, että alueesta tulee merihenkinen, elinvoimainen ja viihtyisä osa Helsingin kantakaupunkia.

Aloite

Kaavamuutos on tullut vireille kaupunkisuunnitteluviraston aloitteesta. Helsingin kaupungin ja Aker Finnyardsin välinen maanvuokrasopimus on uusittu. Sen mukaan telakka poistuu osittain vuokraamaltaan alueelta Hernesaaressa 2012 ja purkaa ennen lähtöään alueen suuret hallirakennukset.

Maanomistus

Helsingin kaupunki omistaa maa-alueen.

Kaavatilanne

Yleiskaava 2002:ssa Hernesaari on määritetty merkinnällä: Työpaikka-alue, teollisuus/toimisto/satama. Kaakon puoleinen ranta ja kapea suikale lounaispäässä on merkitty kaupunkipuistoksi. Eteläkärjessä on ulostyöntyvällä niemekkeellä pieni alue varattu hallinnon ja julkisten palvelujen alueeksi.

Voimassa olevissa asemakaavoissa osayleiskaava on merkitty pääosin teollisuusalueeksi.

Muut suunnitelmat ja päätökset

Alueen eteläkärkeen on laadittu asemakaavaluonnos 9.12.1999 merimuseota varten. Kaavahanke on rauennut, koska valtio päätti sijoittaa merimuseon Hernesaaren kärjen sijaan Kotkaan.

Tehdyt selvitykset

Suunnittelualuetta koskevia selvityksiä:

- Helsingin Länsisataman matkustajalaivojen päästövaikutusten arviointi leviämislaskelmin, Ilmatieteenlaitos, 1.10.2002
- Jätkäsaaren osayleiskaavan meluselvityksen päivitys, Insinööritoimisto Akukon Oy, 31.12.2004
- Hernesaari, Kvaerner Masa Yards Oy, ympäristötekninen perusselvitys, WSP Environmental Oy, 10.4.2005
- Selvitys seinärakenteista laivamelun piirissä, Insinööritoimisto Akukon Oy, 31.12.2005
- Helsingin Länsisataman matkustajalaivojen hajupäästöjen arviointi leviämismallilaskelmin, Ilmatieteenlaitos (käynnissä, valmistuu talvella 2006–2007).

Vaikutusten arviointi

Osayleiskaavan valmistelun osana arvioidaan suunnitelman toteuttamisen vaikutuksia:

- *Yhdyskuntarakenteeseen.* Suunnitelman vaikutuksia arvioidaan suhteessa asumisen, työpaikkojen, palveluiden ja virkistysalueiden määrään, sijoittumiseen, sisältöön, yhdyskuntarakenteen toimivuuteen sekä olemassa olevan rakenteen hyväksikäyttömahdollisuuksiin.
- *Teknisen huollon järjestämiseen.* Laaditaan yleistasauksen ja teknisen huollon verkostojen alustavat yleissuunnitelmat.
- *Yhdyskuntatalouteen.* Rakentamisen kustannuksiin, energia-, vesi- ja jätehuollon järjestämiseen ja kustannuksiin sekä maan hintaan.
- *Liikenteeseen.* Liikenteen järjestämiseen ja kustannuksiin, eri liikennemuotoihin, liikennemääriin, vaikutukset ympäröivän kaupunkirakenteen katu- ja kevyen liikenteen verkkoon sekä joukkoliikennejärjestelmään.
- *Luontoon ja luonnonvaroihin.* Selvitetään mahdollisten ruoppausten ja täyttöjen määrät ja vaikutukset vesiolosuhteisiin sekä helikopterien melun vaikutukset luontoon.
- *Maisemaan, rakennettuun ympäristöön, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön.* Muutoksia maisemaan, kaupunkikuvaan ja kaupungin silhuettiin arvioidaan pienoismallin, alueleikkausten ja perspektiivikuvien avulla.
- *Ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön.* Arvioinnissa otetaan huomioon viihtyvyys, tuulisuus, palvelut ja virkistysmahdollisuudet.
- *Terveyteen.* Selvitetään maaperän pilaantuminen ja kunnostustarve sekä vaikutukset alueen maankäyttöön. Selvitetään helikopterien lentomelu- ja Länsisataman matkustajasataman melu- ja päästövaikutukset.

Kaavan valmisteluun osallistuminen

Aloitusvaihe
Mielipiteet suunnittelun lähtökohdista ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta tulee esittää viimeistään 15.12.2006.

Keskustelutilaisuus on 22.11. klo 18–20, Mikael Agricolan kirkon seurakuntasalissa, Sepänkatu 4. Kaavan valmistelija on tavattavissa kaupunkisuunnitteluvirastossa sopimuksen mukaan.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on esillä 22.11.–8.12.:
- kaupunkisuunnitteluvirastossa, Kansakoulukatu 3, 1. krs
- kirjastoissa:
    - kirjasto 10, Pääpostitalo
    - Lauttasaari, Pajalahdentie 10 A
    - Rikhardinkatu 3
    - Suomenlinna
- www.hel.fi/ksv (kohdassa "Nähtävänä nyt!").

Valmisteluvaihe
Suunnittelun pohjaksi teetetään kolme viitesuunnitelmaa konsulttityönä ja lisäksi pyydetään kolmelta osallisryhmältä viitesuunnitelmaehdotuksia (naapuruston asukkaita, lapsia ja nuoria ja monikulttuurisia tahoja edustavat ryhmät). Saadut kilpailutyöt ja viitesuunnitelmat asetetaan arvioitavaksi näyttelyyn sekä Internet-sivuille. Palautetta kerätään nettisivuille avattavan keskustelupalstan ja järjestettävän asukastilaisuuden avulla huhti–kesäkuussa 2007.

Viitesuunnitelmien ja saadun palautteen perusteella laaditaan suunnitteluohjelma, joka käsitellään kaupunkisuunnittelulautakunnassa vuoden 2007 aikana.

Osayleiskaavaluonnos laaditaan vuoden 2008 aikana. Luonnoksen nähtävilläolosta ilmoitetaan kirjeillä, lehti-ilmoituksella sekä viraston Internet-sivuilla ja siitä on mahdollisuus esittää mielipiteensä. Viranomais- ja muu asiantuntijayhteistyö järjestetään erillisin neuvotteluin.

Ehdotusvaihe
Kaavaluonnoksen ja saadun palautteen pohjalta valmistellaan kaavaehdotus. Tavoitteena on, että ehdotus esitellään kaupunkisuunnittelulautakunnalle vuonna 2009.

Lautakunnan puoltama ehdotus asetetaan julkisesti nähtäville ja siitä pyydetään viranomaisten lausunnot. Kaavaehdotuksesta voi tehdä muistutuksen nähtävilläoloaikana.

Tavoitteena on, että kaavaehdotus on kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston käsiteltävänä viimeistään vuonna 2010.

Ketkä ovat osallisia

Alueen suunnittelussa osallisia ovat:
- alueen ja lähialueiden maanomistajat, asukkaat, vuokralaiset, yritykset ja työntekijät.
- Helsingin Kaupunginosayhdistysten Liitto ry HELKA, Helsinki Seura, Helsingin kaupunkisuunnitteluseura, Eteläiset kaupunginosat, Kampin kaupunginosayhdistys, Lauttasaari-Seura, Munkkisaari-Hernesaari-seura, Pro Eira, Punavuoriseura, Jätkäsaari-Seura JS ry, Ruoholahti-Jätkäsaari-seura, Töölö-Seura, Suomenlinna seura, Suomalainen Pursiseura ry, Helsingfors Segelsällskap rf, Merenkävijät ry, Nyländska Jaktklubben r.f.
- Helsingin Yrittäjät, Helsingin seudun kauppakamari, Helsingin luonnonsuojeluyhdistys, Suomen luonnonsuojeluliitto
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: Helsingin Energia, Helsingin Satama, Helsingin Vesi, kaupunginmuseo, kiinteistövirasto, kulttuuriasiainkeskus, nuorisoasiainkeskus, liikennelaitos, liikuntavi-

rasto, opetusvirasto, pelastuslaitos, rakennusvalvontavirasto, rakennusvirasto, sosiaalivirasto, terveyskeskus, ympäristökeskus
- muut asiantuntijaviranomaiset: Suomenlinnan hoitokunta, Merenkulkulaitos, Rajavartiolaitos, Eteläinen tullipiiri, Ilmailulaitos Finavia, Helsingin kihlakunnan poliisilaitos, Puolustusvoimat, Uudenmaan ympäristökeskus
- Alueella ja lähialueilla nykyisin kuljetusyritykset: Containerships Ltd Oy, Eckerö Line Ab, Finnsteve Oy Ab, Aker Finnyards Oy, Tallink Finland Oy, Copterline Oy, Helikopterikeskus Oy.

Mistä saa tietoa

Suunnittelun etenemisestä sekä osallistumismahdollisuuksista tiedotetaan
- kirjeillä osallisille (asunto-osakeyhtiöiden kirjeet lähetetään isännöitsijöille, joiden toivotaan toimittavan tiedon osakkaille ja asukkaille)
- Helsingin kaupungin virallisissa tiedotuslehdissä: Helsingin Sanomat, HBL ja Uutislehti 100
- www.hel.fi/ksv (kohdassa Nähtävänä nyt!)
- Helsingin kaavoituskatsauksessa.

Osayleiskaavaehdotuksen julkisesta nähtävilläolosta tiedotetaan kuulutuksella Helsingin kaupungin virallisissa tiedotuslehdissä (Helsingin Sanomat, HBL, Uutislehti 100) sekä viraston Internet-sivuilla (www.hel.fi/ksv).

Mielipiteet

Kirjalliset mielipiteet tulee toimittaa osoitteeseen:

Kaupunkisuunnitteluvirasto, kirjaamo
PL 2100, 00099 Helsingin kaupunki
(käyntiosoite Kansakoulukatu 3)
tai faksi: 169 4445
tai sähköposti: kaupunkisuunnittelu(a)hel.fi

Mielipiteensä voi esittää myös suullisesti kaavan valmistelijalle.

Kaavaa valmistelee

Maankäytönsuunnittelu:
Projektipäällikkö Matti Kaijansinkko
puhelin 169 4211
sähköposti matti.kaijansinkko(a)ksv.hel.fi

Arkkitehti Jari Huhtaniemi
puhelin 169 4213
sähköposti jari.huhtaniemi(a)ksv.hel.fi

Liikennesuunnittelu:
Insinööri Kaisa Lahti
puhelin 169 3529
sähköposti kaisa.lahti(a)ksv.hel.fi

Maisemasuunnittelu:
Maisema-arkkitehti Maria Jaakkola-Kivinen
puhelin 169 4290
sähköposti maria.jaakkola-kivinen(a)ksv.hel.fi

Osallistuminen:
Vuorovaikutussuunn. Juha-Pekka Turunen
puhelin 169 4476
sähköposti juha-pekka.turunen(a)ksv.hel.fi

Teknistaloudellinen suunnittelu:
Insinööri Kati Immonen
puhelin 169 4278
sähköposti kati.immonen(a)ksv.hel.fi

Suunnittelun ja rakentamisen koordinointi:
Projektinjohtaja Timo Laitinen
puhelin 169 2402
sähköposti timo.laitinen(a)ksv.hel.fi

Sijaintikartta

Hernesaari osayleiskaava

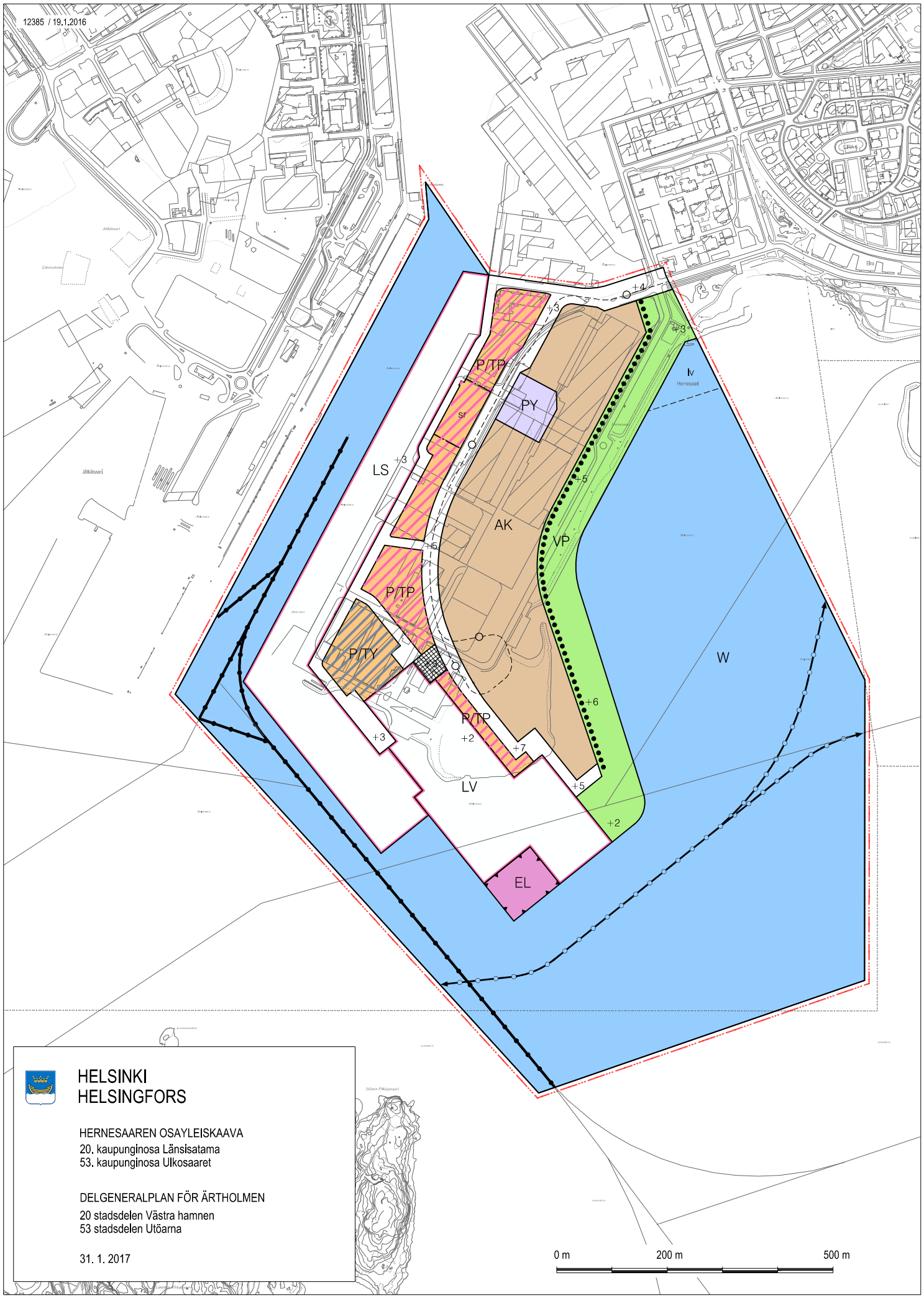
Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto
Asemakaavaosasto
Länsisatama-projekti

Ilmakuva

Hernesaari osayleiskaava

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto
Asemakaavaosasto
Länsisatama-projekti

HELSINKI
HELSINGFORS

HERNESAAREN OSAYLEISKAAVA
20. kaupunginosa Länsisatama
53. kaupunginosa Ulkosaaret

DELGENERALPLAN FÖR ÄRTHOLMEN
20 stadsdelen Västra hamnen
53 stadsdelen Utöarna

31. 1. 2017

OSAYLEISKAAVAMERKINNÄT JA
-MÄÄRÄYKSET

AK — Kerrostalovaltainen asuntoalue. Asemakaavassa rakennusten pohjakerroksiin voidaan osoittaa liike-, työ- ja palvelutiloja.

PY — Julkisten palvelujen ja hallinnon alue.

P/TP — Palvelujen ja hallinnon alue sekä työpaikka-alue. Alue varataan ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia toimisto-, tuotanto- ja palvelutyöpaikkoja varten. Asemakaavassa rakennuksiin saa sijoittaa myös liiketiloja ja julkisia palveluita.

P/TY — Palvelujen ja hallinnon alue sekä teollisuusalue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia. Alue varataan pääasiassa veneilyyn ja vapaa-aikaan liittyvän paljon tilaa vaativan erikoistavaran kaupan ja ympäristöhäiriötä aiheuttamattoman veneiden rakentamis-, korjaus ja varastointitoiminnan tarpeisiin.

LS — Risteilyliikenteen satama-alue. Alue varataan liikenteen hoidon kannalta tarpeellisia tiloja varten. Aluetta voidaan käyttää veneiden talvisäilytykseen satamatoiminnan sen mahdollistaessa.

LV — Venesatama-alue, jolle saa sijoittaa venesatamatoiminnan edellyttämiä täyttöjä, kaivuja, rakenteita ja rakennuksia.

Laivaväylä.

Veneliikenteen yhteystarve.

EL — Lumen vastaanottoalue. Aluetta voidaan käyttää venesatamatoimintaan lumen vastaanottotoiminnan sen mahdollistaessa.

VP — Puisto. Alueelle saa sijoittaa liikunta-, virkistys- ja vapaa-ajan toimintoja palvelevia vesialtaita, rantarakenteita, rakennuksia ja rakennelmia.

W — Vesialue.

Katualue.

Katuaukio/Tori.

Kevyen liikenteen reitti.

8 m osayleiskaava-alueen ulkopuolella oleva viiva.

Alueen raja.

Osa-alueen raja.

Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.

lv — Ohjeellinen venesatama-alue, jolle saa sijoittaa venesatamatoiminnan edellyttämiä täyttöjä ja rakenteita.

sr — Suojeltava rakennus.

Raidelinja pysäkkeineen.

+6 — Maanpinnan likimääräinen korkeusasema.

Jatkosuunnittelussa tulee kiinniittää erityistä huomiota alueen riittävään meluntorjuntaan sekä pilaantuneen maaperän kunnostamiseen liittyvään suunnitteluun.

Pohjasedimenttien haitta-ainepitoisuudet on otettava huomioon alueilla, joilla rakentaminen edellyttää ruoppaamista.

Rakentamisessa ja yhdyskuntateknisessä huollossa on suosittava energiatehokkaita ja ympäristöystävällisiä menetelmiä, rakenteita ja materiaaleja.

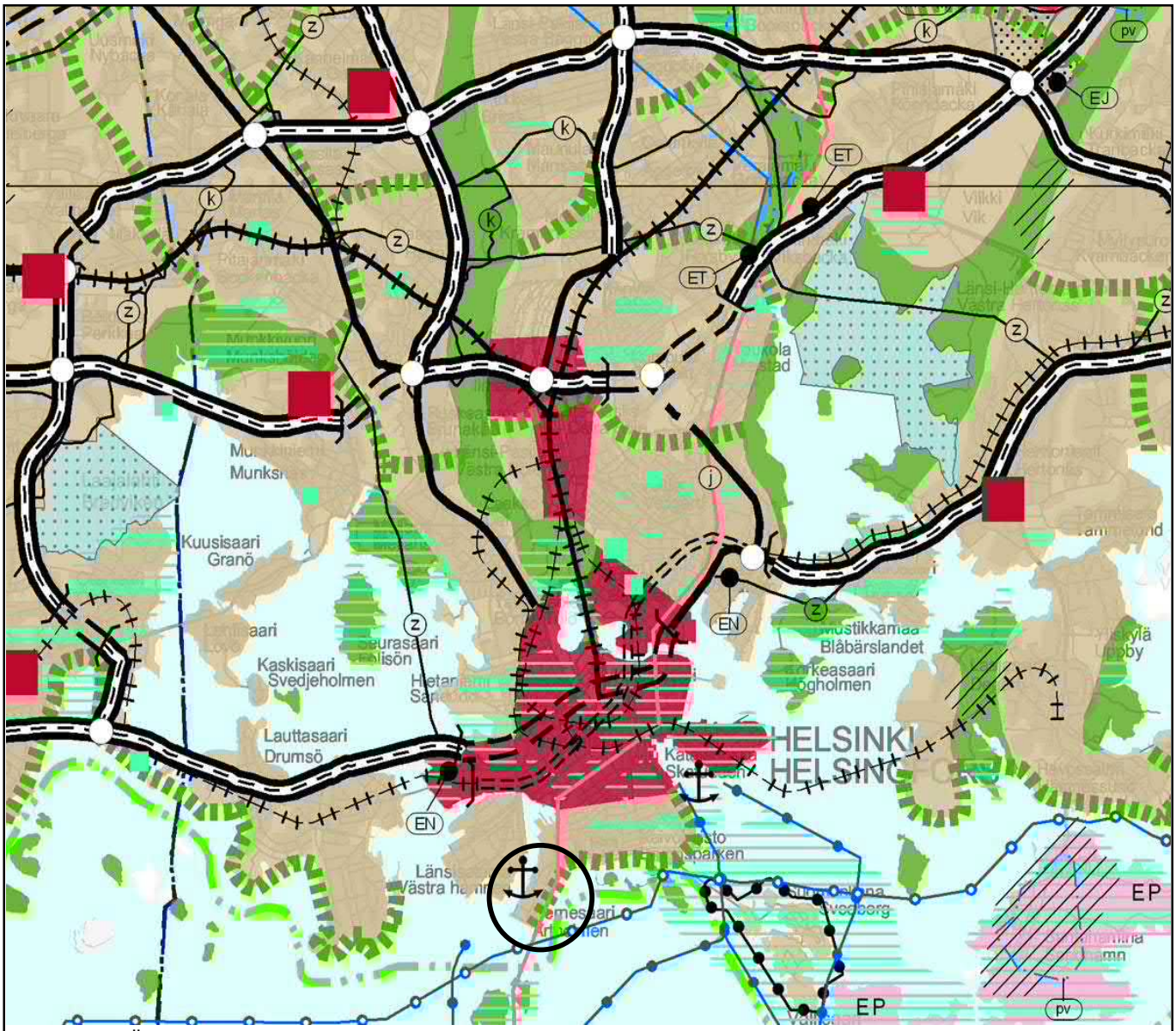
Uusiutuvien energiamuotojen käyttöä tulee edistää.

Kortteli- ja yleisillä alueilla syntyvien hulevesien virtauksen hidastamista ja niiden hyödyntämistä tulee edistää.

HAVAINNEKUVA
Hernesaaren osayleiskaava
Liite selostukseen nro 12385

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto
Asemakaavaosasto
Länsisatama-projekti

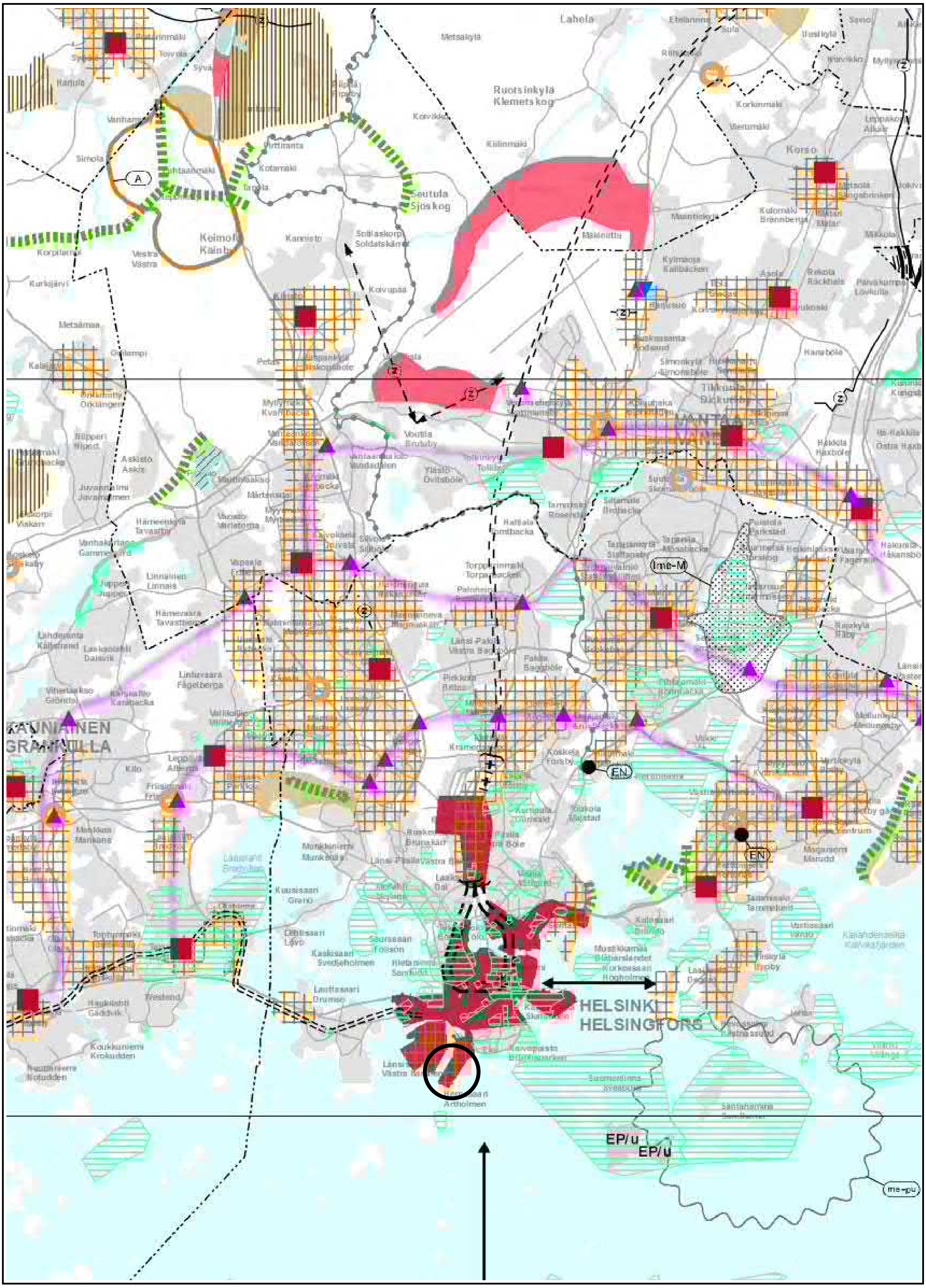

MERKINNÄT

- Taajamatoimintojen alue
- Keskustatoimintojen alue
- Virkistysalue
- Viheryhteystarve
- Luonnonsuojelualue
- EP — Puolustusvoimien alue
- EN/EJ — Energia- ja/tai jätehuoltoon varattu alue
- ET — Yhdyskuntateknisen huollon alue
- Moottoriväylä
- Valtatie/Kantatie
- Eritasoliittymä
- Päärata
- Yhdysrata
- Satama
- Laivaväylä
- Veneväylä
- Liikennetunneli
- Liikenneväylän katkoviivamerkintä osoittaa vaihtoehtoisen ratkaisun tai ohjeellisen linjauksen
- 400 kV voimalinja
- Raakavesitunneli
- Jätevesitunneli
- Pohjavesialue
- Natura 2000 verkostoon kuuluva tai ehdotettu alue
- Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue, tie tai kohde
- Valtakunnallisesti merkittävä muinaisjäännös
- UNESCO:n maailmanperintökohde
- Pääkaupunkiseudun rannikko- ja saaristovyöhyke -rajaus

Ote maakuntakaavasta
Hernesaaren osayleiskaava
Liite selostukseen nro 12385

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto
Asemakaavaosasto
Länsisatama-projekti

Ote 2. vaihemaakuntakaavasta
Hernesaaren osayleiskaava
Liite selostukseen nro 12385

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto
Asemakaavaosasto
Länsisatama-projekti

UUDENMAAN 2. VAIHEMAAKUNTAKAAVA

ETAPPLANDSKAPSPLAN 2 FÖR NYLAND

Merkinnät
Beteckningar

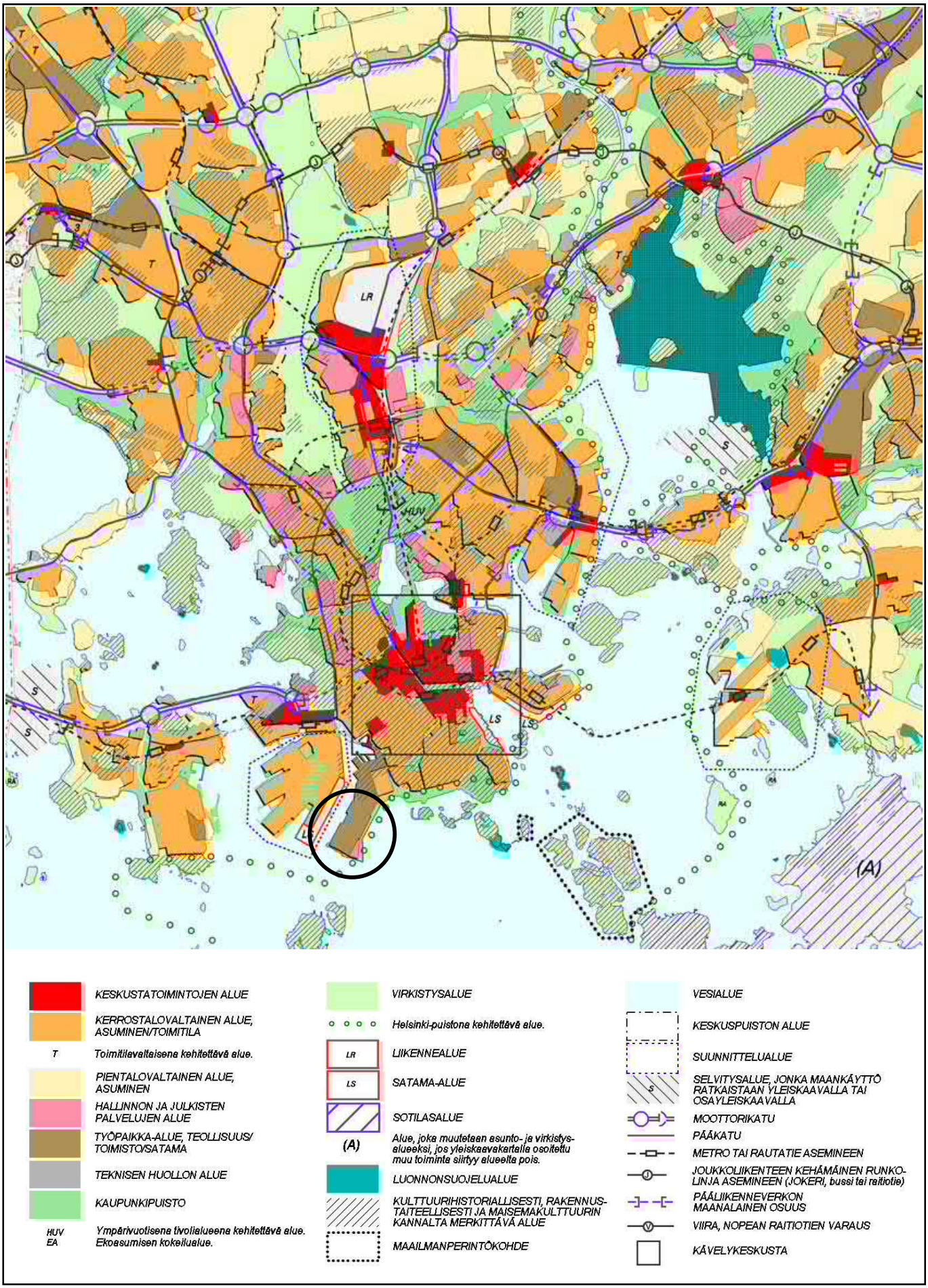

Merkintöihin liittyy määräyksiä ja suosituksia
Till beteckningarna hör bestämmelser och rekommendationer

Mittakaava **Skala**	**1:150 000**
Luonnos nähtävillä Utkastet framlagt	16.5.-17.6.2011
Maakuntahallitus Landskapsstyrelsen	23.4.2012
Ehdotus nähtävillä Förslaget framlagt	14.5.-15.6.2012
Ehdotus uudelleen nähtävillä Framlagt på nytt	20.11.-21.12.2012
Maakuntahallitus Landskapsstyrelsen	4.3.2013
Maakuntahallitus Landskapsstyrelsen	20.3.2013
Maakuntavaltuusto Landskapsfullmäktige	20.3.2013

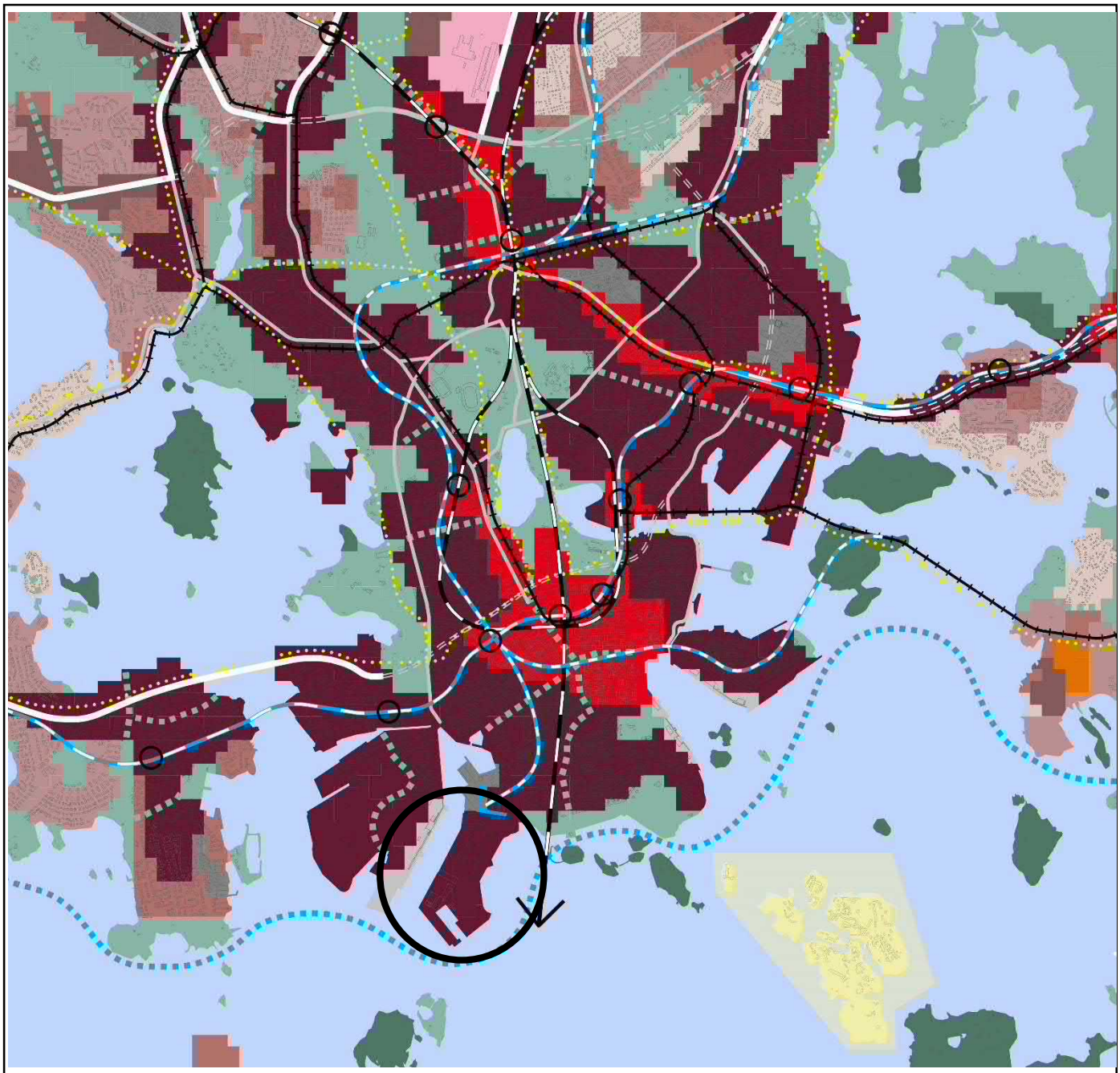
Ote 2 vaihemaakuntakaavasta, merkinnät
Hernesaaren osayleiskaava
Liite selostukseen nro 12385

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto
Asemakaavaosasto
Länsisatama-projekti

Ote yleiskaava 2002:sta
Hernesaaren osayleiskaava
Liite selostukseen nro 12385

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto
Asemakaavaosasto
Länsisatama-projekti

Liike- ja palvelukeskusta C1
Kantakaupunki C2
Lähikeskusta C3
Asuntovaltainen alue A1
Asuntovaltainen alue A2
Asuntovaltainen alue A3
Asuntovaltainen alue A4
Suomenlinnan aluekokonaisuus
Toimitila-alue
Yhdyskuntateknisen huollon alue

Satama
Puolustusvoimien alue
Virkistys- ja viheralue
Merellisen virkistyksen ja matkailun alue
Viheryhteys
Rantaraitti
Vesialue
Rautatie asemineen
Metro asemineen
Raideliikenteen runkoyhteys

Pikaraitiotie
Raideliikenteen yhteystarve
Valtakunnallisesti/seudullisesti tärkeä tie tai katu eritasoliittymineen
Kaupunkibulevardi
Pääkatu
Valtakunnallisesti tai seudullisesti tärkeän tien tai kadun, kaupunkibulevardin tai pääkadun maanalainen tai katettu osuus
Baanaverkko
Östersundom ei kuulu kaava-alueeseen
Viiva 30 metriä sen alueen ulkopuolella, jota päätös koskee. Yleiskaava kattaa kaupungin hallinnollisen alueen poislukien Östersundom.

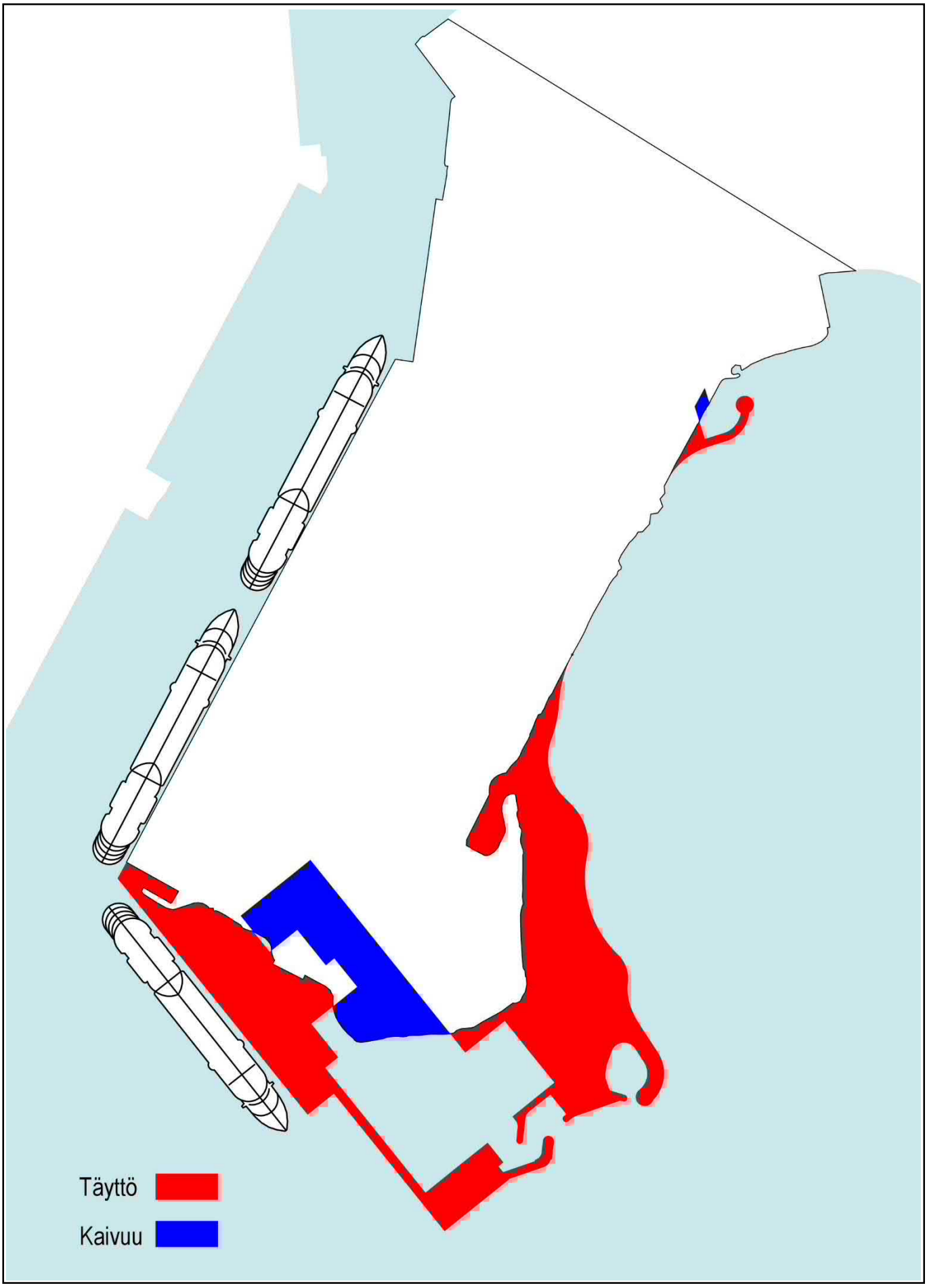
Ote Helsingin uudesta yleiskaavasta
Kaupunkikaava (Kvsto 26.10.2016)
Hernesaaren osayleiskaava
Liite selostukseen nro 12385

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto
Asemakaavaosasto
Länsisatama-projekti

Archtech Helsinki Shipyard telakan
vuokra-alueet
Hernesaaren osayleiskaava
Liite selostukseen nro 12385

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto
Asemakaavaosasto
Länsisatama-projekti

Täyttö- ja kaivualueet
Hernesaaren osayleiskaava
Liite selostukseen nro 12385

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto
Asemakaavaosasto
Länsisatama-projekti

SELITE

- Suunnitelma-alueen raja
- Jalkakäytävä
- Pyörätie
- Pyöräkaista
- Raitiotie
- Pysäkki
- Istutuskaista
- Erotuskaista
- Tonttiliittymä

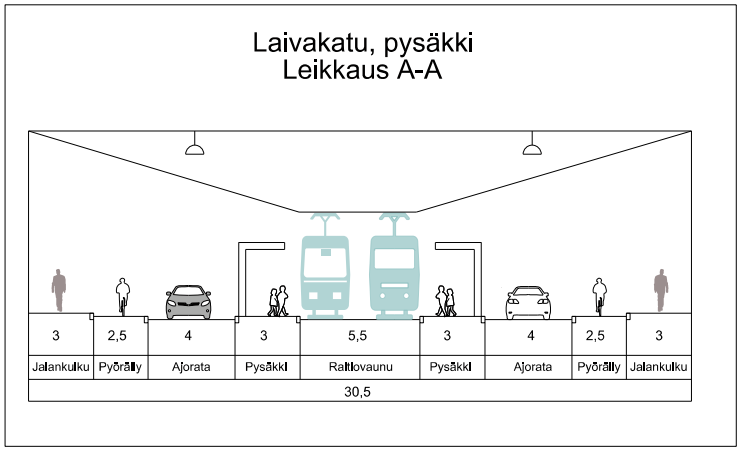
HELSINGIN KAUPUNKISUUNNITTELUVIRASTO
LIIKENNESUUNNITTELUOSASTO

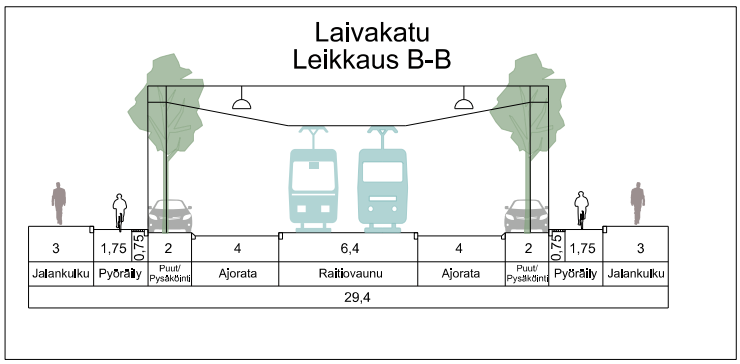
Hernesaari
Osayleiskaavan liikennesuunnitelmaluonnos

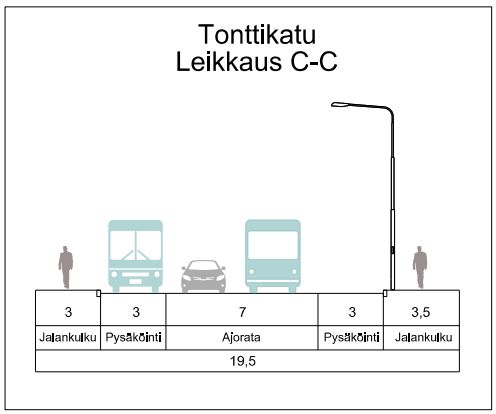
LAATINUT	Sanna Ranki	KOKO	A4
		KAUPUNGINOSA	20
		MITTAKAAVA	1:5000
		PÄIVÄYS	31.1.2017

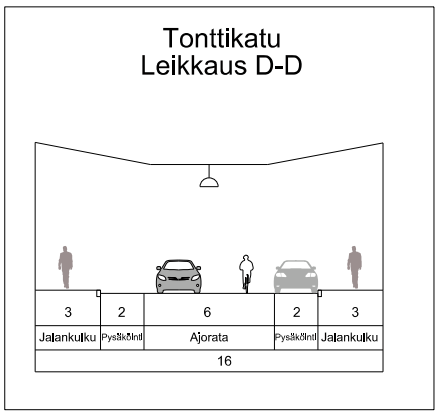
Tasokoordinaatisto / Plankoordinatsystem: *ETRS-GK25*
Korkeusjärjestelmä / Höjdsystem: *N2000*

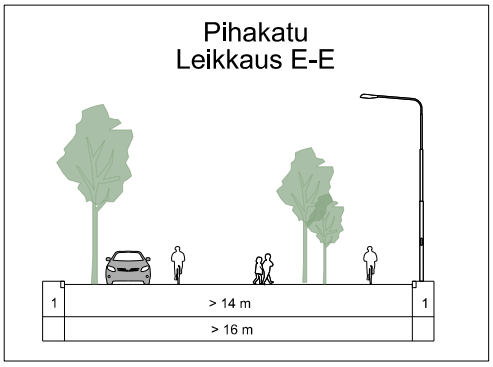
Hernesaaren katujen poikkileikkaukset

KSV/Los/31.1.2017

Hernesaari OYK
Vesihuollon yleissuunnitelma

1 : 6000

- V — UUSI VESIJOHTO
- V — NYKYINEN VESIJOHTO
- UUSI JÄTEVESIVIEMÄRI
- NYKYINEN JÄTEVESIVIEMÄRI
- UUSI HULEVESIVIEMÄRI
- NYKYINEN HULEVESIVIEMÄRI
- NYKYINEN SEKAVESIVIEMÄRI
- UUSI PAINEVIEMÄRI
- NYKYINEN PAINEVIEMÄRI
- UUSI JÄTEVESIPUMPPAAMO
- KÄYTÖSTÄ POISTUVA

HELSINGIN KAUPUNKISUUNNITTELUVIRASTO / YLEISSUUNNITTELUOSASTO / TEKNISTALOUDELLINEN TOIMISTO / Jarkko Nyman / Sanna Ihantola / 2017 /

TEK

Hernesaari OYK
Energiahuollon
yleissuunnitelma

1 : 6000

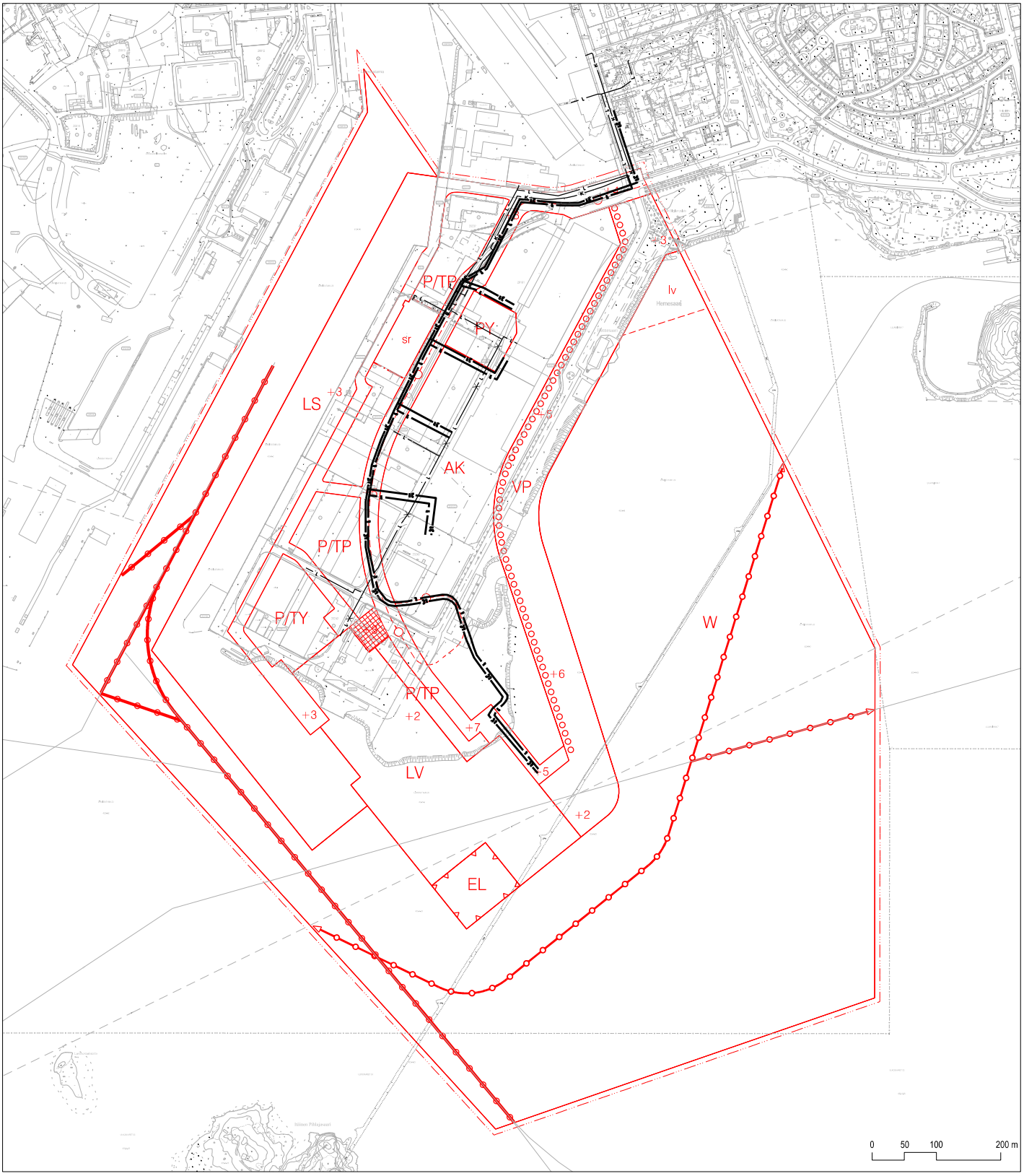
L — UUSI KAUKOLÄMPÖJOHTO

L — NYKYINEN KAUKOLÄMPÖJOHTO

LC — UUSI KAUKOJÄÄHDYTYSJOHTO

K — NYKYINEN KAASUPUTKI

KÄYTÖSTÄ POISTUVA

HELSINGIN KAUPUNKISUUNNITTELUVIRASTO / YLEISSUUNNITTELUOSASTO / TEKNISTALOUDELLINEN TOIMISTO / Jarkko Nyman / Sanna Ihantola / 2017 /

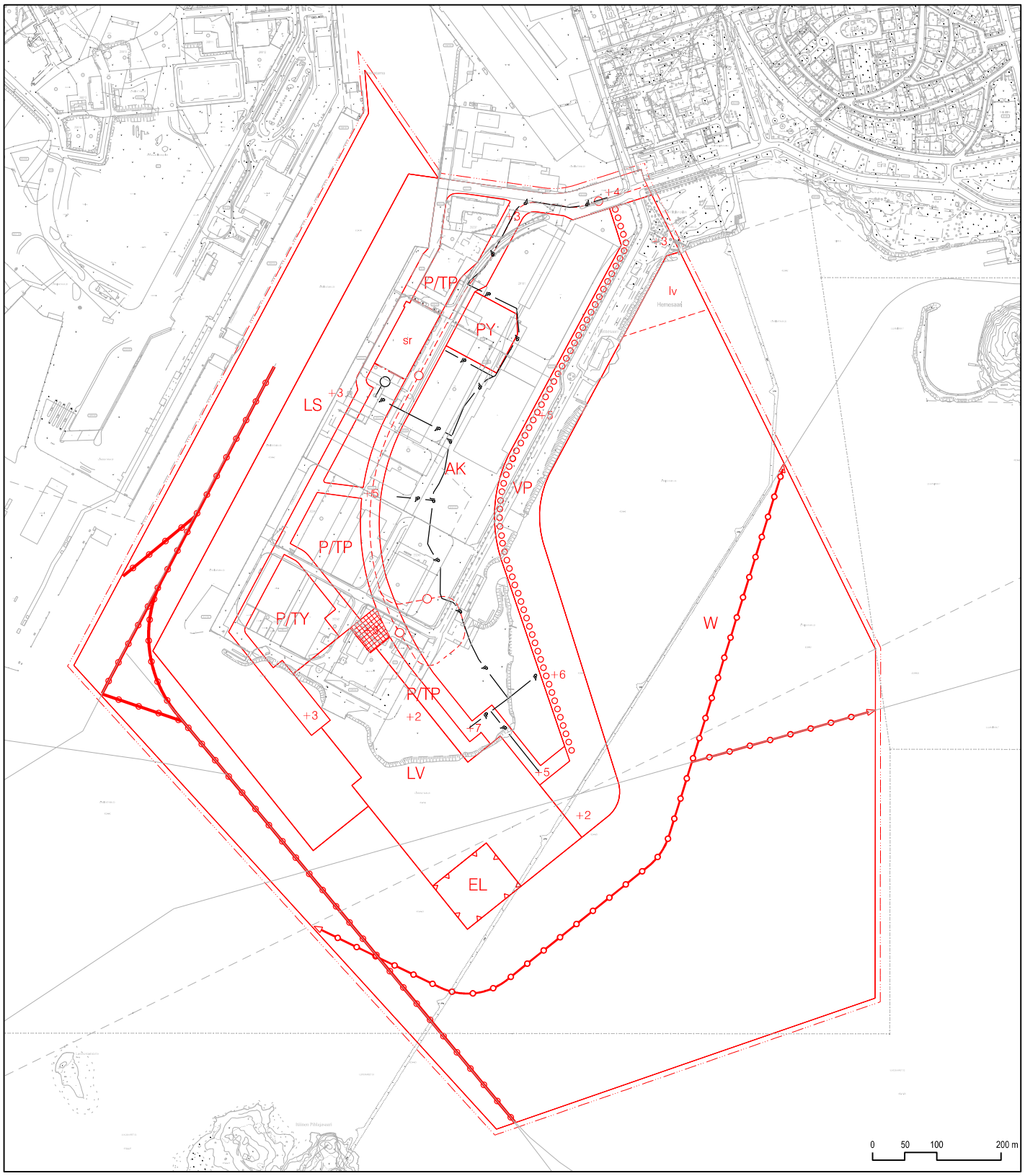
TEK

Hernesaari OYK
Jätteen putkikeräys

1 : 6000

—JP— UUSI JÄTTEENPUTKIKERÄYS

○ UUSI KOONTA-ASEMA

HELSINGIN KAUPUNKISUUNNITTELUVIRASTO / YLEISSUUNNITTELUOSASTO / TEKNISTALOUDELLINEN TOIMISTO / Jarkko Nyman / Sanna Ihantola / 2017 /

TEK

Hernesaari OYK
Sähköverkon yleissuunnitelma

1 : 6000

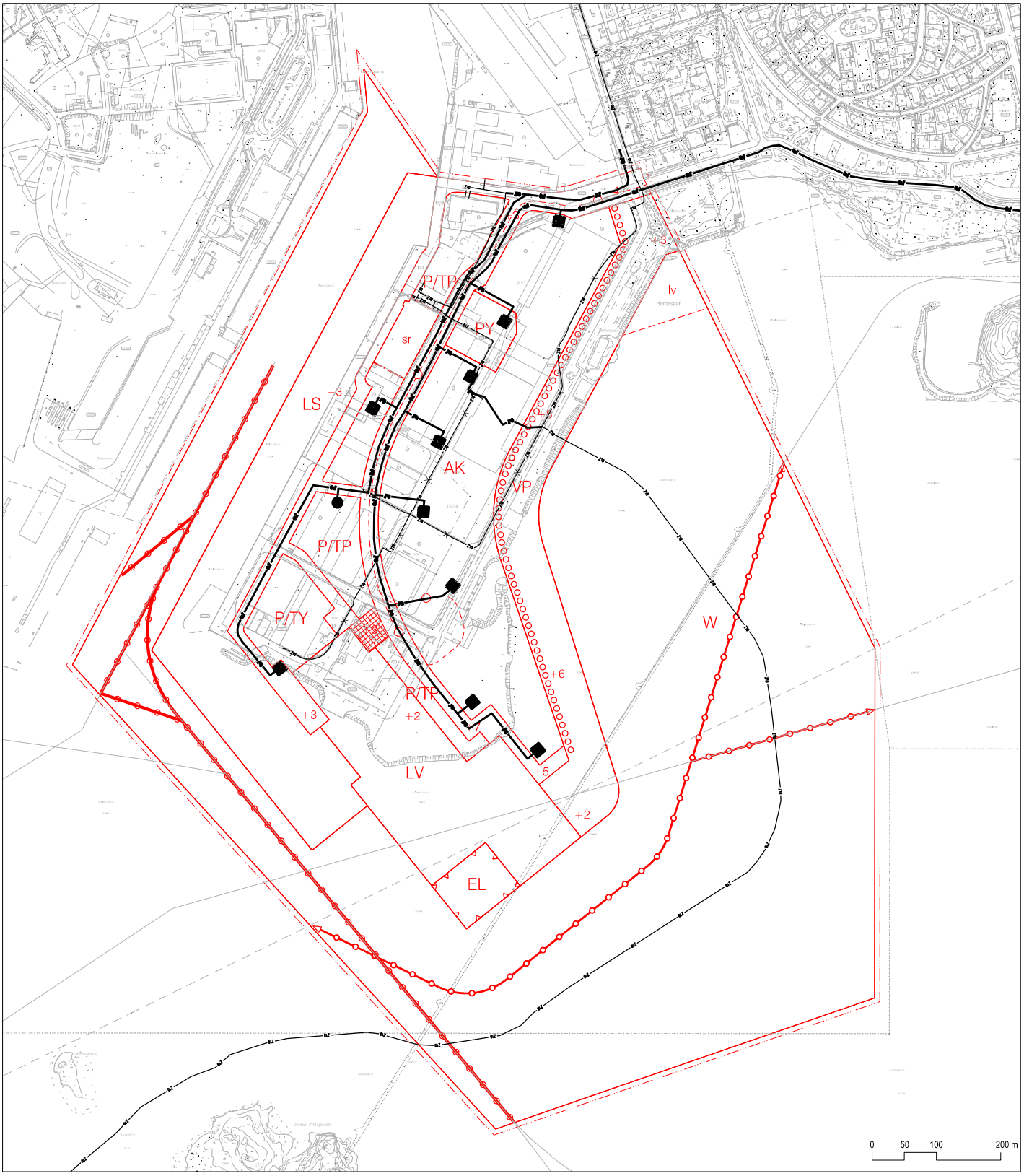
Z10 UUSI 10 kV:n SÄHKÖMAAKAAPELI

KÄYTÖSTÄ POISTUVA

Z10 NYKYINEN 10 kV:n SÄHKÖMAAKAAPELI

UUSI JAKELUMUUNTAMO

UUSI ASIAKKAAN MUUNTAMO

HELSINGIN KAUPUNKISUUNNITTELUVIRASTO / YLEISSUUNNITTELUOSASTO / TEKNISTALOUDELLINEN TOIMISTO / Jarkko Nyman / Sanna Ihantola / 2017 /

TEK

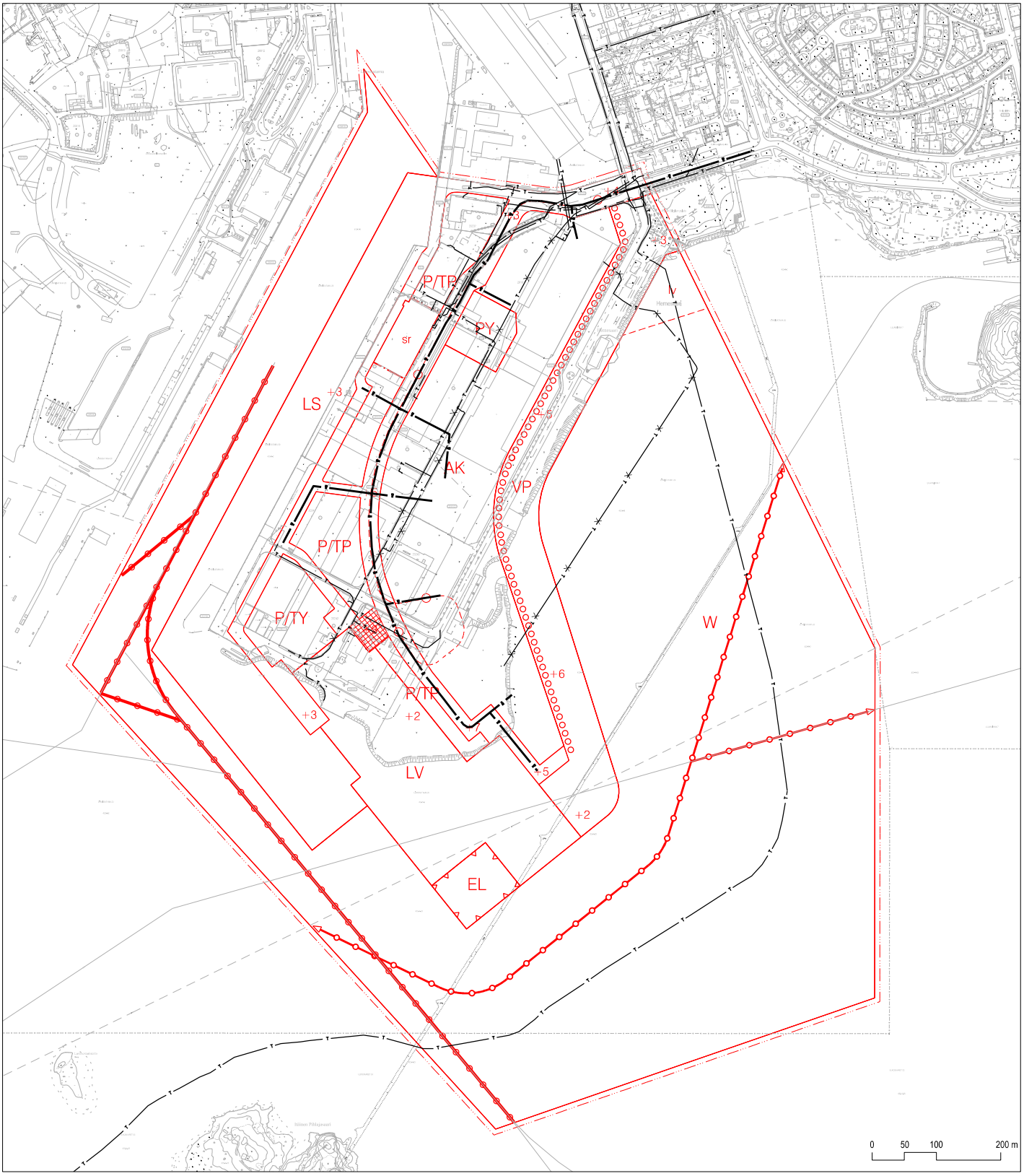
Hernesaari OYK
Tietoliikenteen yleissuunnitelma

1 : 6000

UUSI TIETOLIIKENNEKAAPELI

NYKYINEN TIETOLIIKENNEKAAPELI

KÄYTÖSTÄ POISTUVA

HELSINGIN KAUPUNKISUUNNITTELUVIRASTO / YLEISSUUNNITTELUOSASTO / TEKNISTALOUDELLINEN TOIMISTO / Jarkko Nyman / Sanna Ihantola / 2017 /

TEK

Hernesaari OYK
Maaperä

1 : 6000

Kallionpaljastuma

Maalajialueen raja

5 Saven alapinnan arvioitu taso

Mr MOREENIALUE, MAANKERROKSEN PAKSUUS YLI 1m

Tä / Sa TÄYTEALUE, TÄYTEKERROKSEN PAKSUUS 1-3m

Tä / Mr TÄYTEALUE, TÄYTEKERROKSEN PAKSUUS 1-3m

Tä / Sa TÄYTEALUE, TÄYTEKERROKSEN PAKSUUS YLI 3m

Tä Täytekerroksen paksuus ≥3m. Täyte ulottuu maanpintaan tai sen läheisyyteen.

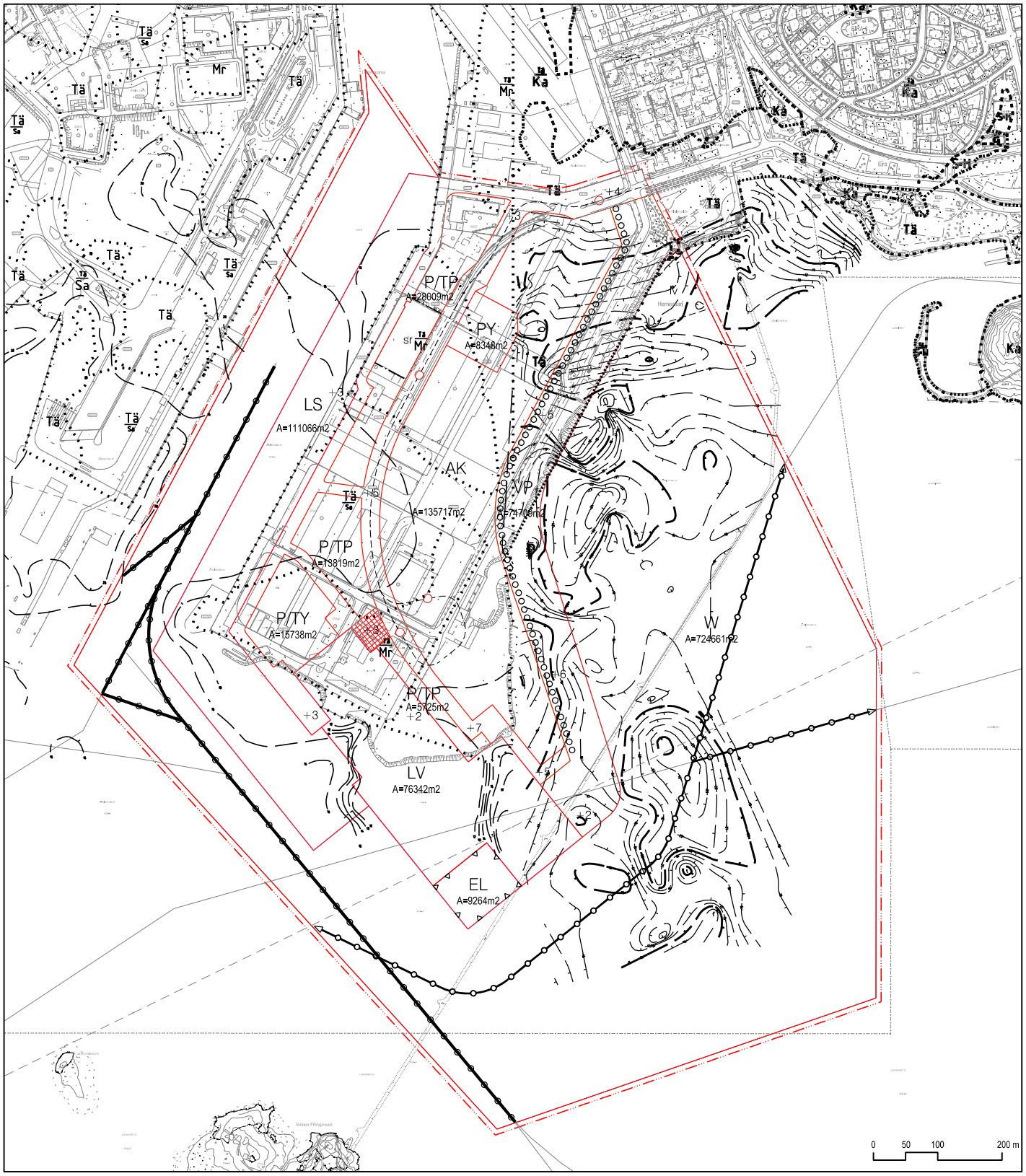
S+H Silttl+hlekkakerroksen paksuus on ≥ 3m ja se ulottuu maanpintaan tai sen läheisyyteen.

Tä / S+H Silttl+hlekkakerroksen päällä olevan täytekerroksen paksuus on 1-3m. Silttl+hlekkakerroksen paksuus on ≥ 3m. Täyte ulottuu maanpintaan tai sen läheisyyteen.

Ka Kallioinen alue, joka alkaa 0-1m:n etäisyydellä maanpinnasta.

S+H / Ka Kallion päällä olevan silttl+hlekkakerroksen paksuus on 1-3m. Silttl+hlekkakerros ulottuu maanpintaan tai sen läheisyyteen.

Tä / Ka Kallion päällä olevan täytekerroksen paksuus on 1-3m. Täytekerros ulottuu maanpintaan tai sen läheisyyteen

Hernesaari OYK
Merensyvyyskartta

1 : 6000

